

EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova:
“ Evropa investuje do venkovských oblastí ”

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Seminář České lesnické společnosti v rámci
PROGRAM ROZVOJE VENKOVA – OSA I
opatření I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost
na téma:

Trendy lesnictví na počátku 21. století

4. část

Moderní trendy v oblasti lesnické infrastruktury

Přednášející:

Ing. Roman Bystrický PhD. (ÚHÚL); Ing. Jiří Ježek (poradce);
RNDr. Daniela Pačesná Ph.D. (DP Eco-Consult); Ing. Vladimír Bláha (EMPLA AG);
Ing. Věra Kindlová (POPR); JUDr. Ing. Martin Flora Dr. (MZLU);
Martin Polívka DiS. (ÚHÚL); Ing. Lukáš Řádek (ENVICONS); Ing. Vladimír Pražák (POPR)

OBSAH

MOŽNOSTI VYUŽITÍ DOPRAVNÍHO ZPŘÍSTUPNĚNÍ LESA NA POČÁTKU 21. STOLETÍ	1
1. Úvod.....	1
2. Základní vymezení pojmů a současný stav lesní dopravní sítě	2
3. Výsledky a diskuze	4
4. Závěr	7
POŽADAVKY NA TVORBU PROJEKTOVÉ DOKUMENTACE PRO STAVBY A REKONSTRUKCE LESNÍCH CEST	9
1. PD a povolení stavby	9
2. PD a provádění stavby	11
3. Závěr	12
PROBLEMATIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PŘI VÝSTAVBĚ, OBNOVĚ A ÚDRŽBĚ RYBNÍKŮ A CEST	13
1. Základní právní rámec	13
2. Doporučení před záměrem.....	13
3. Obnova rybníků	13
4. Výstavba cest	14
5. Zákon o EIA a ostatní povinnosti	14
VÝROBKY Z ODPADŮ, VEDLEJŠÍ PRODUKTY, NAKLÁDÁNÍ SE ZEMINAMI, POUŽITÍ RECYKLÁTŮ VE VÝSTAVBĚ	15
1. Úvod.....	15
2. Legislativa.....	15
3. Lesnictví a odpady v praxi.....	18
4. Sankce.....	20
5. Závěr	20
INŽENÝRSKÉ ČINNOSTI VE VÝSTAVBĚ	23
1. Úvod.....	23
2. Příprava projektu, zúčastněné subjekty, požadavky na projekt	23
3. Okolnosti v přípravě a provádění dopravních, vodohospodářských, krajinných a lesních staveb, které by mohly být konfliktní	25
4. Rizika zadávání zakázek s důsledkem nekvalitního díla :	33
5. Smluvní jednání s dodavateli	34
6. Technický dozor investora (TDI)	36
NĚKTERÉ PRÁVNÍ PROBLÉMY SOUVISEJÍCÍ S EXISTENCÍ A UŽÍVÁNÍM LESNÍCH CEST	45
1. Lesní cesty z pohledu lesního zákona.....	45
2. lesní komunikace a parcely	47
3. Přístupy na pozemek	47
4. Závory	47
5. Škody na cestě	48
6. Bezpečnost uživatelů cesty	48
7. Vjezd čtyřkolek na LDS	49
MOŽNOSTI VYUŽITÍ PODPOR Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ NA OPRAVY CEST	50
1. Podopatření I.1.2.3 Lesnická infrastruktura.....	50
2. Podopatření II.2.4.1 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření	58
3. Podopatření II.2.4.2. Neproduktivní investice v lesích.....	62

4. Podopatření III.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic	66
5. I.1.4 Pozemkové úpravy	69
6. Osa IV programu rozvoje venkova – LEADR.....	71
7. Regionální operační programy (ROP)	72
8. OPERAČNÍ PROGRAM PŘESHraničNÍ SPOLUPRÁCE.....	73
9. Obecné zásady pro realizaci projektu	74
SOUČASNÉ DOTAČNÍ TITULY ZAMĚŘENÉ NA KRAJINU, INFRASTRUKTURU, VODU A ZELEŇ	75
1. Přehled programů – garance MŽP	75
2. Program LIFE+	77
3. Program péče o krajinu (PPK)	77
4. Závěr	78
ZKUŠENOSTI S PROVÁDĚNÍM STAVEB PŘI VÝSTAVBĚ A OBNOVĚ CEST	79

MOŽNOSTI VYUŽITÍ DOPRAVNÍHO ZPŘÍSTUPNĚNÍ LESA NA POČÁTKU 21. STOLETÍ

1. ÚVOD

V roce 1996 došlo k privatizaci lesnické taxace a k rozhodnutí, že veškeré speciální průzkumy prováděné před tvorbou nového LHP budou transformovány do nové podoby.

V letech 1998–2001 zpracoval Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem veškerá dostupná data a informace týkající se hospodaření v lesích do elaborátu, který dostal název Oblastní plány rozvoje lesů (OPRL). Vznik OPRL byl legislativně ošetřen v lesním zákoně. OPRL byly vytvořeny pro jednotlivé přírodní lesní oblasti a po svém dokončení obsahovaly soubory map v měřítku 1 : 25 000 a textové části, které obsahovaly souhrny shromážděných dat, jejich vyhodnocení a komentáře. Kromě problematik zpřístupnění a ochrany lesů řeší OPRL také funkce lesů. Data grafická a rovněž textové části za jednotlivé přírodní lesní oblasti byly umístěny na CD nosiče a vydány také knižně.

Moderní lesní hospodářství (dále LH) se bez moderní infrastruktury neobejde. Podstatnou součástí této infrastruktury je lesní dopravní síť (dále LDS), tvořená lesními cestami různých tříd. Z hlediska hodnoty představují lesní cesty druhý nejčinnější majetek po lesních pozemcích s lesními porosty^[1]. Zachování a zhodnocení tohoto majetku si vyžaduje aktuální znalosti o jeho vlastnostech, struktuře a stavu.

V rámci taxačních prací představují lesní cesty významné dělicí a orientační prvky, na které navazuje prostorové rozdělení lesa^[8]. Lesní cesty umožňují řádné obhospodařování majetku a svou existencí mu dávají hodnotu, respektive jeho hodnotu zvyšují. Čím dokonalejší, kvalitnější a účinnější zpřístupnění, tím je vyšší hodnota obhospodařovaného lesního majetku. Kromě řádného obhospodařování umožňují i kontrolu výkonu jednotlivých činností a dodavatelů, a to jak ze strany vlastníka, případně správce lesa, tak i ze strany státní správy lesa.

Změny v systému obhospodařování lesa – realizace prací dodavatelským způsobem, zvýšené požadavky veřejnosti na stav a využitelnost dopravní sítě a potřeba záchranných systémů si vyžadují kvalitní, geometricky přesné, dostatečně obsažné a aktuální informace o cestní síti. Požadavek na takovéto informace, platné pro celou ČR bez ohledu na vlastnictví, zůstává vysoce aktuální.

Předkládaný příspěvek si klade za cíl seznámit odbornou veřejnost s možnostmi hodnocení lesní dopravní sítě na základě dat Oblastních plánů rozvoje lesů (OPRL) – inventarizace lesní dopravní sítě a transportních segmentů.

Jaké jsou cíle údržby dat OPRL v oblasti lesní dopravní sítě?

- Šetřené informace využít jako součást podkladů pro rámcové zásady hospodaření v lesích, jako podklady pro rozbor přírodních podmínek a pro přehled zájmů deklarovaných společností, případně překryvu účelovostí lesů, vymezení prioritních funkcí lesa a střetů zájmů (zákon č. 289/1995 Sb. a vyhláška č. 83/1996 Sb.),
- inventarizace cest sloužících k odvozu dřevní hmoty (odvozních cest),
- pravidelná aktualizace informací o odvozních cestách,

- získání podkladů pro čerpání podpor v rámci Programu rozvoje venkova – rekonstrukce i nová výstavba,
- příprava a zpracování podkladů pro vytvoření systému logistiky a navigace v lese pro potřeby LH, záchranných systémů.

2. ZÁKLADNÍ VYMEZENÍ POJMŮ A SOUČASNÝ STAV LESNÍ DOPRAVNÍ SÍTĚ

Celková délka lesních cest a cest veřejných využívaných pro potřeby LH je porovnatelná se sítí veřejných komunikací, protože dosahuje přibližně 80 % její délky, 55 752 km^[5] / 48 095 km (délka LDS z GIS k 31.12.2011, stav dat k 31.12.2010).

Jaká data můžeme využít pro zhodnocení stavu LDS? Jde o:

- data inventarizace LDS a nebo
- data transportních segmentů.
- Inventarizace LDS vychází z ČSN 73 6108, norma uvádí tyto definice (ČSN 73 6108, ČSN 73 6114):
- Lesní dopravní síť (LDS) je dopravní zařízení všeho druhu sloužící k propojení lesních komplexů se sítí veřejných komunikací (VKS), k přibližování a odvážení dříví a jiných produktů z lesa, k dopravě osob a materiálu v souvislosti s hospodařením v lese, popř. i k jiným účelům.
- Lesní cesta je účelová pozemní komunikace, která je součástí lesní dopravní sítě, je určena k odvozu dříví, dopravě osob, materiálu, pro průjezd speciálních vozidel (požární, zdravotní služba), ale může sloužit i jiným účelům.
- Lesní odvozní cesta je zpravidla jednoruhová účelová komunikace vytvářející dopravní spojení uvnitř lesních komplexů; z dopravního hlediska zaručuje bezpečný celoroční nebo sezónní provoz.
- Návrhovým vozidlem je vozidlo, jehož použití se předpokládá na navrhované cestě, v případě použití více typů vozidel se uvažuje takové vozidlo, které má nejvyšší požadavky na parametry cesty – viz příloha D ČSN 73 6108 – Tatra T815 a LIAZ 111 800. Jiné odvozní soupravy používané v současnosti k dopravě dříví zatím v ČSN zohledněny nejsou (pozn. autora).
- Návrhová náprava je podle ČSN 73 6114 náprava z definovanými charakteristikami (výslednicí sil, popř. intenzitou zatížení popsanou tvarem, velikostí a umístěním zatěžovací plochy vůči dimenzačnímu průřezu), které se uvažují ve výpočtu.

V rámci OPRL se zjišťují informace o cestách třídy 1L a 2L.

L1L – lesní odvozní cesty určené pro celoroční provoz. Přibližování dříví v polozávěsu se po těchto cestách zásadně nevykonává. Mají vybudovanou vozovku, která pozůstává z krytu, podkladové a ochranné vrstvy. Na únosných podložích a ve vhodných hydrologických podmínkách může funkci ochranné vrstvy plnit i podkladová vrstva. Provozní zpevnění se za vozovku nepovažuje. Tyto cesty mají vybudované příčné a podélné odvodnění a příslušnou technickou vybavenost Minimální šířka jízdního pruhu je 3,0 m, volná šířka cesty minimálně 4,0 m. Maximální podélný sklon nivelety cesty je 10 %, v extrémních horských polohách na krátkých úsecích až 12 % (ČSN 73 6108)^[2].

L2L – lesní odvozní cesty určené pro sezónní provoz, především na odvoz dříví. Nemají vybudovanou vozovku, jejich povrch však může být upraven provozním zpevněním. Tyto cesty mají vybudované příčné a podélné odvodnění a příslušnou technickou vybavenost. Minimální šířka jízdního pruhu je 2,5 m, volná šířka cesty minimálně 3,5 m. Maximální podélný sklon nivelety cesty nemá přesáhnout 12 % (ČSN 73 6108)^[2].

N – návrh na doplnění lesní dopravní sítě o novou cestu, příp. rekonstrukce existující lesní odvozní cesty, která nesplňuje jeden nebo více parametrů normy, nebo v důsledku opotřebení nebo poškození již ztratila charakter své třídy. Navrhuje se jen výstavba nebo rekonstrukce lesních cest, výstavba nebo rekonstrukce veřejných ani jiných (nelesních) účelových komunikací se nenavrhuje.

V1L – ostatní (nelesní) komunikace významné pro dopravu dříví, které svými technickými parametry a stavebním provedením odpovídají lesní odvozní cestě třídy L1L.

V2L – ostatní (nelesní) komunikace s významem pro dopravu dříví odpovídající lesní odvozní cestě třídy L2L, s jednoduchou vozovkou s prašným povrchem, případně jen s provozním zpevněním nebo i bez provozního zpevnění (upraveno^[6]).

Norma ČSN 73 6108 obsahuje i definice cest 3L a 4L. Cesty těchto kategorií nejsou předmětem zjišťování ÚHÚL.

Předmětem inventarizace LDS není stav lesní dopravní sítě, tuto informaci je možné získat pouze nepřímo využitím databázových položek LDS v OPRL. V rámci inventarizace LDS se zjišťuje kromě jiného i druh povrchu. Ten může nabývat těchto hodnot:

- a+p asfaltová nebo panelová (betonová) vozovka.
- k kalené nebo tvrdé cesty z přírodních materiálů
dvouvrstvá vozovka skládající se z podkladu a krytu – obrusné vrstvy.
- z jinak dostatečně zpevněné cesty (např. šterkem)
tzv. provozní zpevnění, které nemá charakter vozovky ve smyslu ČSN 736108.
- n nedostatečně zpevněné cesty
(pojezdem návrhového vozidla vznikají koleje) pokud je zpevnění nedostatečné i jen v části úseku, označujeme celý úsek jako „n“.
- t nosný terén – bez provozního zpevnění
na únosném podloží, nedochází při pojezdu návrhovým vozidlem k poškození povrchu

Z hlediska hodnocení stavu LDS je důležitá délka cest 2L s druhem povrchu „n“, což jsou nejméně kvalitní lesní odvozní cesty přednostně určené k opravám nebo rekonstrukcím. Spolu s návrhy představují cesty, které je možné nebo nutné řešit pomocí dotací.

Jinou možností posouzení kvality LDS pomocí její hustoty. Zde jsou dvě možnosti

- spočítá se skutečná hustota jako podíl délky cest v metrech a výměry lesa a takto vypočtená hodnota se porovná s empiricky nastavenou hranicí nebo hustotou podle okolních zemí,
- nebo se využije vrstva OPRL – transportní segmenty, což je vlastně ideální/modelová nebo optimální hustota LDS v daném území.

Transportní segment je definován jako soubor porostů, které gravitují na jednu hlavní odvozní cestu. Dříví se soustřeďuje k jednomu nebo více odvozním místům. Vychází se z prací Beneše (1989). Je to téma, které bylo zpracováno kancelářsky v rámci OPRL I a v současné době se v rámci inventarizace LDS kontroluje, zda jejich zařazení do tříd **A**, **B**, **C**, **D**, **E**, **0** odpovídá skutečnosti. Tyto třídy rozdělují území ČR do tříd na základě celkového posouzení geomorfologie a lokalizace území

- A** – roviny a náhorní plošiny – ideální hustota 15 bm/ha a více
- B** – odvozní síť vyšších horských poloh, hřebenové a etážové porosty, převažuje antigravitační přiblížování, ideální hustota víc jak 17,5 bm/ha
- C** – odvozní síť v pahorkatinách a nižších horských polohách, po hřebenech a údolních polohách, jednostranně i oboustranně gravitující hmota, ideální hustota víc jak 22,5 bm/ha,
- D** – odvozní síť v luhu, v inundačních oblastech, v terénech s krátkými svahy a zaříznutou údolnicí, ideální hustota 25,0 bm/ha
- E** – odvozní síť v pahorkatinách a horách s členitými a dlouhými svahy s kombinací etážových a údolních cest, ideální hustota více jak 27,5 bm/ha,
- 0** – oblast bez odvozních cest

3. VÝSLEDKY A DISKUZE

3.1. Lesní dopravní síť

Na základě analýzy dat inventarizace LDS byla zjištěna délka LDS v rámci ČR podle jednotlivých kategorií cest s důrazem na cesty „2Ln“ a návrhy „N“. Výsledky jsou uvedeny v tabulkách 1, 2 a 3.

Tabulka 1. Celková délka lesní dopravní sítě v ČR

Skutečná délka v km	TŘÍDA					Součet
	L1L	L2L	N	V1L	V2L	
Celkem	12 552	25 634	6 418	2 281	1 209	48 095

Zdroj: UHÚL 2012.

Z hlediska problematiky dotací mají význam jenom cesty L1L, L2L a N s celkovou délkou 44 000 km.

Tabulka 2. Celková délka lesní dopravní sítě v ČR podle krajů.

KRAJ	TŘÍDA [skutečná délka v km]			Celkem
	L1L	L2L	N	
Hl. Město Praha	17	88	19	123
Jihočeský	2 339	4 827	507	7 673
Jihomoravský	1 057	1 904	499	3 461
Karlovarský	649	1 002	536	2 188
Královéhradecký	425	1 536	236	2 197
Liberecký	662	1 033	846	2 541
Moravskoslezský	1 688	1 752	636	4 077

Olomoucký	1 008	2 361	301	3 670
Pardubický	369	1 464	240	2 074
Plzeňský	1 114	2 527	123	3 764
Středočeský	834	2 881	690	4 405
Ústecký	743	1 240	1 113	3 096
Vysočina	718	1 934	384	3 036
Zlínský	927	1 085	288	2 300
Celkem	12 552	25 634	6 418	44 604

Zdroj: ÚHÚL 2012

Další skutečností je, že kvalita a stav lesních cest se díky zanedbávání údržby a oprav neustále zhoršuje. Jak již bylo uvedeno, stav lesní dopravní sítě není v ČR komplexně monitorován. Na kvalitu je možné poukázat zejména vyčíslením celkové délky návrhů a cest kategorie 2Ln – tedy nedostatečně zpevněných cest. Z tabulky 3. je zřejmé, že rozsah rekonstrukcí a realizace nových cest odpovídá svou délkou délce cest kategorie L1 tj. 12 552 km.

Tabulka 3. Celková délka návrhů a cest nedostatečně zpevněných určených k rekonstrukci.

Součet z [délka v km]	TRIDA					Celkový součet
	L2L		Suma z L2L	N	Suma z N	
Druh povrchu	0	n		0		
Celkem	2,06	6 132,69	6 134,75	6 417,71	6 417,71	12 552,46

Zdroj: ÚHÚL 2012

Pokud se využijí pouze podklady LDS, tak potenciálně je nutné opravit, zrekonstruovat kolem 6 100 km, nová výstavba je navrhovaná v rozsahu kolem 6 400 km. To znamená počítat při opravách a rekonstrukcích s minimální cenou 1,5 mil.Kč/km za šterkové cesty tj. s celkovými náklady kolem 9 mld. Kč. Při realizaci návrhů se musí počítat s minimální cenou nové šterkové cesty 2 mil. Kč za km, tj. celkové náklady na novou výstavbu by v nejlevnější variantě činily kolem 13 mld. Kč.

3.2. Transportní segmenty

Jiným způsobem, jak stanovit potřebný objem finančních prostředků, je využití jiného základního ukazatele kvality lesní dopravní sítě – hustoty. Hustota se vypočítá jako poměr skutečné celkové délky LDS a plochy lesů. Pro získání požadovaných ukazatelů je možné opět postupovat dvěma způsoby.

Prvním způsobem je porovnání hustoty lesní dopravní sítě v ČR a v sousedních zemích. Tak je možné stanovit rozdíl mezi hodnotou platnou pro ČR a sousední státy a vyčíslit chybějící délku cest. Z chybějící délky je možné poté stanovit celkové náklady na výstavbu, opravy a rekonstrukce.

Tabulka 4. Skutečná hustota lesní dopravní sítě v ČR

TŘÍDA	L1L	L2L	N
Skutečná délka LDS v m	12 552 493,34	25 634 220,46	6 417 708,29
Skutečná hustota v bm/ha	4,63	9,45	2,37

Zdroj: ÚHÚL 2012

Ve Švýcarsku^[10] dosahuje průměrná hustota lesní dopravní 26,2 bm/ha, přičemž tato hustota vykazuje velké regionální rozdíly (58,1 bm/ha – 7,8 bm/ha).

Podle Winklera^[9] dosahuje průměrná hustota lesní dopravní sítě v Rakousku 35,4 bm/ha.

Významně vyšší hustotu lesní dopravní sítě vykazuje na základě výsledků inventarizace lesů také Německo. V rámci srovnávaných zemí (tabulka 5.) má proti ČR nižší hustotu LDS pouze Slovensko.

Tabulka 5. Porovnání hustoty lesní dopravní sítě vybraných zemí

	ČR	Slovensko	Švýcarsko	Rakousko	Německo I staré spolkové země	Německo II nové spolkové země
Třída	Hustota v bm/ha					
1L	4,6	3,2	26,2	35,4	54,4	18
2L	9,5	7,4				10,5
1L + 2L	14,1	10,6	26,2	35,4	54,4	28,5
3L	–	7,9	–	–	63,6	45,3
Celkem	14,1	18,5	26,2	35,4	118	73,8

Zdroje: Schweizerisches Landesforstinventar, Ergebnisse der Zweitaufnahme 1993–1995; Bundeswaldinventur 2001–2002; Österreichische Waldinventur 1995.

I přesto, že nejsou k dispozici aktuálnější údaje z inventarizace jednotlivých zemí, je zřejmé, že by v ČR bylo zapotřebí zvýšit hustotu lesní dopravní sítě o cca 10 bm/ha, aby bylo v tomto ohledu dosaženo alespoň úrovně Švýcarska. To by znamenalo postavit více než 27 000 km nových cest a celková délka lesní dopravní sítě by tím narostla o více než 60 %. Z hlediska financí by to znamenalo potřebu cca. 54 mld. Kč.

Poslední možností je porovnání skutečné hustoty LDS v ČR s hustotou ideální – modelovou stanovenou na základě GIS analýzy datové sady OPRL – transportních segmentů. Takto bylo zpracováno území ČR podle přírodních lesních oblastí, krajů a obcí s rozšířenou působností.

Tabulka 6. Přehled skutečné a ideální hustoty LDS podle krajů

KRAJ_NAZEV	Hustota podle tříd [bm/ha]		Celková hustota [bm/ha]		Rozdíl (ideál.–skut.)
	L1L	L2L	skutečná	ideální	
Hl. M. Praha	3,13	16,40	19,53	17,07	-2,46
Jihočeský	6,05	12,49	18,54	16,75	-1,79
Jihomoravský	5,13	9,25	14,38	18,98	4,60
Karlovarský	4,35	6,72	11,07	18,15	7,08
Královéhradecký	2,80	10,11	12,90	17,99	5,09
Liberecký	4,61	7,20	11,82	19,98	8,16
Moravskoslezský	8,64	8,97	17,61	20,68	3,07
Olomoucký	5,38	12,60	17,98	19,50	1,52
Pardubický	2,71	10,74	13,45	18,62	5,17
Plzeňský	3,65	8,28	11,93	19,70	7,77
Středočeský	2,67	9,23	11,90	18,17	6,27

Ústecký	4,49	7,59	12,08	19,82	7,74
Vysočina	3,44	9,27	12,71	16,78	4,07
Zlínský	5,80	6,78	12,58	20,23	7,65
Celkem	4,63	9,45	14,08	18,74	4,66

Zdroj: ÚHÚL 2012

Výsledky byly zpracovány nejen do tabulek, ale také graficky – do map. Mapy zobrazují reálnou hustotu, ideální – modelovou a poslední sada map zobrazuje nakolik se procentuálně liší skutečná hustota od ideální – modelové hustoty. Takto stanovený rozdíl mezi skutečnou a ideální modelovou hustotou umožňuje určit potřebu dobudování lesní dopravní sítě nejen globálně za celou ČR, ale především upozorňuje na ta území, kde je potřeba investic do lesnické infrastruktury nejakutnější.

Z výsledků analýzy vyplývá, že je rozdíl mezi skutečnou a ideální – modelovou hustotou se podle použitého členění pohybuje od 4,66 po 4,95 bm/ha, tj. je zapotřebí zvýšit hustotu LDS průměrně o 4,80 bm/ha. Po propočítání na délku LDS to znamená dobudovat cca. 12 500 km cest. Náklady na vybudování se pohybují v nejlevnější variantě kolem 25 mld. Kč.

4. ZÁVĚR

Všeobecně se říká, že zpřístupnění lesů v ČR je dostatečné a je nutné ho jenom doplnit. Toto tvrzení ob stojí možná v porovnání se Slovenskem, ne však s Rakouskem, Švýcarskem nebo Německem.

Pro stanovení skutečné a ideální hustoty lesní dopravní sítě, byly využity podklady OPRL – zejména inventarizace lesní dopravní sítě a transportní segmenty. Výsledky analýz provedených v prostředí GIS představují tabulky a mapy.

Z výše uvedeného vyplývá, že hustota a potažmo ani délka lesní dopravní sítě v ČR není dostatečná a vyžaduje další výstavbu a doplnění. Za současné situace jsou správci nestátních lesů při výstavbě lesních cest často odkázáni na poskytnutí dotačních prostředků.

Pokud se využijí podklady LDS a vypočte se hustota, porovná se s okolními zeměmi, tak je třeba doplnit 27 000 km cest, což představuje investici v objemu minimálně 54 mld. Kč. Pokud se využije také porovnání skutečné a ideální/modelové hustoty, požadavek klesne na 12 500 km, což by přišlo stát na minimálně 25 mld. Kč. Pokud se využijí pouze podklady inventarizace LDS, lze počítat s investicí přibližně 22 mld. Kč pro potřeby oprav a rekonstrukcí.

Z analýz provedených nad daty OPRL a z předloženého srovnání s vyspělými zeměmi vyplývá, že

- délka lesní dopravní sítě v ČR není dostatečná,
- hustota lesní dopravní sítě je v porovnání se západními zeměmi nízká,
- stav lesní dopravní sítě není uspokojivý a pravidelnou údržbu proto nelze opomíjet,
- potřebné prostředky na novou výstavbu a rekonstrukci lesních cest překračují možnosti zejména menších vlastníků lesů.

Z dosavadních výsledků je možno konstatovat, že není a ani nebude dostatek prostředků na realizaci všech záměrů nové výstavby nebo rozsáhlých rekonstrukcí. Proto je nutné omezené finanční prostředky cíleně směřovat. Navržené řešení využívá porovnání skutečné a ideální/modelové hustoty LDS. Výsledky v podobě tabelárních a mapových přehledů

především upozorňují na ta území, kde je potřeba investic do lesnické infrastruktury nejakutnější.

Literatura

- [1] BECKER G., *Walderschließung auf dem Prüfstand.*, AFZ der Wald 9/1995. s. 482–483.
- [2] BÖHMER M., *Lesná dopravná sieť. (návrh) nepublikované.* 2010, STN 73 61 08.
- [3] ČSN 73 6108. *Lesní dopravní síť.* Český normalizační institut Praha, 1995, 28. s.
- [4] HANÁK K. A KOL., *Stavby pro plnění funkcí lesa*, Informační centrum ČKAIT s.r.o. Praha, 2008. ISBN 978-80-87093-76-4.
- [5] KOLEKTIV, *Silnice a dálnice v ČR.* Ředitelství silnic a dálnic Praha, 2011.
[www.rsd.cz/rsd/rsd.nsf/0/633E2FAF9F4A1078C12578F80033A11E/\\$file/RSD2011cz.pdf](http://www.rsd.cz/rsd/rsd.nsf/0/633E2FAF9F4A1078C12578F80033A11E/$file/RSD2011cz.pdf).
- [6] KRÍSTEK Š., SOTORNÍK M., BARTOŠ Z., *Plošná údržba OPRL – Zpřístupnění lesů: Pracovní postupy inventarizace lesní dopravní sítě*, ÚHÚL Brandýs nad Labem, 2008.
- [7] MACKŮ, J. A KOL., *Oblastní plán rozvoje lesa Metodika.*, ÚHÚL Brandýs nad Labem, 1999.
- [8] NERUDA J. A KOL., *Harvestorové technologie lesní těžby*, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2008. s. 57–66. ISBN 978-80-7375-146-3.
- [9] WINKLER N., HAUKE E., *Stand der Walderschließung in Österreich – Ergebnisse der österreichische Waldinventur 1992/96.* 2007 bfw.ac.at/inst7/publ/oeffz12-97/winkler.html.
- [10] ZINGGELER J., *Im Schweizer Wald: Erschließung und Holzernte 1999.* Wald und Holz, 3(1):23_25

Kontaktní adresa autora:

Ing. Roman Bystrický, PhD.
ÚHÚL Brandýs nad Labem, pob. Jablonec n. N
Jungmannova 10
466 01 Jablonec n. N.
tel.: +420/484/849 794
mob.: +420/725/156 214
E-mail: bystricky.roman@uhul.cz, www.uhul.cz

Mgr. Ivo Sirota
ÚHÚL Brandýs nad Labem, pob. Olomouc
Holická 31c
772 00 Olomouc
tel.: +420/588/509 831
E-mail: sirota.ivo@uhul.cz, www.uhul.cz

POŽADAVKY NA TVORBU PROJEKTOVÉ DOKUMENTACE PRO STAVBY A REKONSTRUKCE LESNÍCH CEST

Organizátory semináře jsem byl požádán, abych ve svém příspěvku ozřejmil problematiku přípravy a tvorby projektové dokumentace novostaveb a rekonstrukcí lesních cest.

Jsem projektant lesnických inženýrských staveb, který se problematikou příprav a projektování lesních cest zabývá osmým rokem, a to zpočátku jako zaměstnanec státního podniku Lesy ČR, od roku 2008 pak jako projektant provádějící činnost na základě živnostenského oprávnění. Jsem autorizovaný inženýr v oboru staveb určených k plnění funkce lesa.

Projektová dokumentace by měla splňovat tato základní hlediska:

- 1) Úplnost dokumentace z hlediska povolení stavby
- 2) Úplnost a srozumitelnost dokumentace z hlediska provádění stavby

1. PD A POVOLENÍ STAVBY

Příslušné legislativní předpisy tj. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích a Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích – včetně prováděcích vyhlášek k těmto zákonům, uvádějí, kdy je třeba ke stavbě stavební povolení a kdy je možné stavbu na Stavebním úřadě pouze ohlásit. V těchto předpisech jsou definovány i úpravy, které stavební povolení ani ohlášení nevyžadují.

V jiné části tohoto semináře byste se měli podrobně seznámit s legislativními požadavky na stavební povolení nebo ohlášení stavby, proto se soustředím jen na praktické postřehy z projekční praxe.

1.1. Dokumentace staveb

Dokumentaci staveb pro stavební povolení a pro ohlášení stavby je oprávněn zpracovat pouze autorizovaný inženýr příslušného oboru registrovaný v České komoře autorizovaných inženýrů a techniků. Osobně bych doporučoval pro zpracování projektových dokumentací projektanty, kteří mají lesnické vzdělání, projektant bez lesnického vzdělání, který běžně zpracovává projekty např. komunikací vyšších tříd (dálnice, silnice pro motorová vozidla), zpracuje samozřejmě dokumentaci dle všech předpisů a norem, většinou se ovšem stává, že dokumentace zpracovaná od takového projektanta nevyhovuje provozním potřebám lesního hospodářství např.: nedostatečnost nebo nevhodnost umístění skládek dřevní hmoty, plánování sjezdů do přilehlých porostů z hlediska návaznosti na další postup obnovy porostů, „velkoryse“ řešení zajištění nestabilních svahů opěrnými zdmi, kdy často stačí použít vhodné zemní práce a následně upravený svah lze opět zalesnit, nevhodnost použití některých mostních objektů z estetického hlediska do krajiny...

Před zpracováním dokumentace je třeba nejdříve ověřit majetkové poměry ke všem pozemkům, na kterých stavba leží nebo bude ležet, neboť se nezdívá stává, že investor je přesvědčen o vlastnictví těchto pozemků, ale skutečnost bývá opačná!

Majetkové poměry by měly být vyřešeny před započítím s přípravou dokumentace, nejpozději před zahájením stavby nebo podáním žádosti o dotaci. Tam kde není jasná majetková hranice, což se na pozemcích určených k plnění lesa a s nimi sousedícími pozemky stává velice často, musí být tato hranice vyjasněna, buď dohodou vlastníků o průběhu hranice v terénu, nebo vytyčením hranic, které může provést pouze úředně oprávněný zeměměřičský inženýr.

1.2. Rozsah dokumentace

Rozsah dokumentace pro stavbu (pro stavební povolení nebo ohlášení stavby) je třeba upravit podle druhu a významu stavby, účelu převažujícího využití, podle vlivu na životní prostředí apod. Je vhodné, předem projednat záměr s místně příslušným Stavebním úřadem, který má pravomoc rozhodnout, zda stavba navrhovaného rozsahu bude povolena na základě stavebního povolení nebo na základě pouhého ohlášení. Je skutečností, že v různých oblastech je i náhled stavebních úřadů na úpravy lesních cest různý. Zatím co někde je postup při povolování zejména rekonstrukcí lesních cest značně benevolentní (stačí ohlášení na místě příslušném „normálním“ Stavebním úřadě), v jiných oblastech povolení stavby je vázáno na povolení speciálního Stavebního úřadu – se všemi náležitostmi, které vyžaduje prováděcí vyhláška k zákonu o pozemních komunikacích (lesní cesta je účelovou komunikací podle zák. č. 13/1997, to by však mělo být pouze u veřejně přístupných účelových komunikací). Z toho pak vyplývají různé komplikace, kdy na stavbu je třeba vydat stavební povolení, protože návrh stavebních úprav je v rozsahu, který neumožňuje ohlášení stavby. Jedná se zejména o zvýšení nebo vyrovnání nivelety cesty (nad 100 mm), směrové vyrovnání trasy cesty, doplnění odvodňovacích objektů apod.

V **průvodní zprávě dokumentace** je třeba popsat důvod provádění stavby (zejména u staveb, na které bude žádáno o dotaci), a to se zdůrazněním vzhledem k uvažovanému dotačnímu titulu – stavba pro účely lesnického provozu (např. odvozní cesta), nebo stavba která bude plnit spíše rekreační nebo celospolečenský význam (např. cyklotrasa, turistický chodník).

1.3. Dokladová část

Nedílnou součástí dokumentace je dokladová část, která musí obsahovat vyjádření všech dotčených osob a organizací (majitelé sousedních pozemků, správci sítí technické infrastruktury, orgány ochrany přírody (správy CHKO a NP), správy toků (v případě křížení cesty s vodotečí nebo při zásahu do přilehlého toku) apod. Vyjádření o existenci sítí technické infrastruktury je třeba zajistit od všech předpokládaných vlastníků sítí, doporučují toto zajistit i pro práce na údržbě cest (nepodléhající stavebnímu povolení ani ohlášení), a to z důvodu pohybu stavebních mechanismů v okolí cesty a i z důvodu skládkování materiálu podél staveniště, neboť i při této činnosti může dojít k poškození podzemních vedení. Množství vlastníků a uživatelů podzemních sítí se v různých oblastech republiky liší (rovněž i názvy organizací) nejde jen o telefonní a elektrická vedení, ať už podzemní či nadzemní, ale i vedení pro jímání vody, různé produktovody a v poslední době i kabely datových sítí různých vlastníků a AČR. Platnost jednotlivých vyjádření je většinou časově omezena, a proto je na investrovi, aby před zahájením stavby zažádal o jejich obnovení, nebo aby dodavatele stavebních prací na tuto skutečnost upozornil, aby si mohl příslušná vyjádření opatřit a z nich vyplývající povinnosti splnit.

Je-li stavba na území Chráněné krajinné oblasti, na území Národního parku, nebo v oblasti jinak chráněné, je nutné, aby projektová dokumentace byla odsouhlasena příslušným orgánem ochrany přírody, který zpravidla stanoví podmínky, za kterých je možné stavbu provést.

Při zaústění lesní cesty na veřejnou komunikaci je třeba získat souhlas s připojením od Silničního správního úřadu, podmínky připojení musí být v souladu s Vyhl. č. 104/1997 Sb.

1.4. Ohlášení a Stavební povolení

Ve stručnosti lze shrnout rozsah staveb, pro které **je třeba stavební povolení**:

- novostavby
- rozsáhlé rekonstrukce, kdy dochází k směrovým a výškovým úpravám nivelety cesty (niveleta cesty se zvýší o více jak 100 mm)
- stavby, které se dotýkají práv třetích osob
- výstavba opěrných zdí výšky nad 1,0 m
- stavební úpravy, kterými se zasahuje do nosných konstrukcí stavby a objektů (např. mosty)

Ve stručnosti lze shrnout rozsah stavebních úprav **vyžadujících ohlášení**:

- úpravy, které se nedotýkají práv třetích osob
- úpravy, kterými se nemění vzhled stavby ani způsob jejího užívání a nezasahuje se do nosných konstrukcí stavby a objektů
- úpravy komunikace, při nichž nedojde ke změně výšky nivelety o více než 100 mm
- úpravy vozovek a krajnic nad rámeček běžné údržby
- místní rozšíření zúžených míst koruny cesty a vozovky ve volné krajině
- obnova stávajících propustků a zdí

Ve stručnosti lze shrnout rozsah stavebních úprav **nevyžadujících ohlášení**:

- úpravy komunikace bez zásahu do nosné konstrukce
- úpravy, kdy nedochází k jakémukoliv rozšíření komunikace, změně trasy nebo nivelety
- úpravy, kdy nemohou být dotčeny zákonem chráněné zájmy a práva jiných osob
- úpravy, které nevyžadují úplnou uzavírku komunikace (u veřejně přístupných cest)

2. PD A PROVÁDĚNÍ STAVBY

I když žádný předpis nenařizuje přesný **obsah dokumentace** stavby, musí být dokumentace zpracována v takovém rozsahu, aby navržené práce byly popsány tak, aby jednoznačně a srozumitelně specifikovaly rozsah stavebních prací a aby dodavatel mohl z dokumentace vyčíst druh a množství materiálu a stanovit nabídkovou cenu.

Rozsah dokumentace je vždy závislý na rozsahu navržených prací – u jednodušších úprav zpravidla postačí zakres trasy v mapě a podrobný popis úprav, u složitějších úprav, kdy dochází ke změně nivelety (výškově i směrově), nebo u novostaveb je třeba podrobného

zaměření jak směrového, tak výškového vedení trasy cesty geodetickými přístroji, včetně vytýčení trasy cesty v terénu.

3. ZÁVĚR

Závěrem bych chtěl upozornit, na nevhodný způsob zadání některých investorů, kteří striktně trvají na přesném provedení stavby - dle projektové dokumentace. Při dnešním rozmachu technologií a materiálu není v mnoha případech možné pouze jediné řešení, které navrhnul projektant. Velice často se stává, že i sám projektant má k vyřešení zadání připraveno variantní řešení, avšak nesmí ho z důvodu zadání investora uvést. Správný postup by měl být asi ten, kdy projektant může uvést do projektové dokumentace variantní řešení, s tím že dodavatel si dle svých možností vybere, nebo sám dodavatel navrhne změnu oproti dokumentaci (změnu technologie, materiálu), pak po odsouhlasení změny zástupcem investora a projektanta by mělo být toto akceptováno, pokud kvalita stavby změnou neutrpí a náklady na stavbu se nezvýší.

Kontaktní adresa autora:

Ing. Jiří Ježek
tel.: 733 361 794
lsjezek@gmail.com

PROBLEMATIKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ PŘI VÝSTAVBĚ, OBNOVĚ A ÚDRŽBĚ RYBNÍKŮ A CEST

1. ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ RÁMEC

- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech
- Zákon č. 100/2001 Sb., o EIA
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

2. DOPORUČENÍ PŘED ZÁMĚREM

Projednání záměru s krajským úřadem z hlediska zákona o EIA, možnosti ovlivnění chráněných a zvláště chráněných druhů. Cíl: zjistit zda záměr je realizovatelný a pokud ano za jakých podmínek (např. nutnost vypracování biologického hodnocení) a v jakém časovém období.

Projednání záměru na obci s rozšířenou působností ohledně nutnosti vyjímání a zpoplatnění ze zemědělského půdního fondu (ZPF) a z ploch „pozemků určených k plnění funkcí lesa“ (PUPFL). Do ZPF náleží též rybníky s chovem ryb nebo vodní drůbeže a nezemědělská půda potřebná k zajišťování zemědělské výroby, jako polní cesty,... Do PUPFL patří zpevněné lesní cesty, drobné vodní plochy, ostatní plochy,...

V případě oprav rybníků nebo cest je rovněž vhodné daný záměr projednat na příslušném stavebním úřadu z důvodu vyjasnění podmínek na zpracování dokumentace a způsobu povolení akce např. stavební povolení nebo jen ohlášení.

3. OBNOVA RYBNÍKŮ

Z hlediska vodního zákona se při realizaci vodních nádrží, změn koryt, umělé změně vodního režimu atd. jedná o vodní dílo. Pro vodní díla, kde dochází k manipulaci s vodou ke změně její kvality, zdržení, je nezbytné mít tzv. povolení k nakládání s vodami, které se vyřizuje zároveň se stavebním povolením. Nejdůležitější podklad pro povolení k nakládání s vodami je stanovisko správce vodního toku.

Základní náležitosti při povolení stavby vodních děl:

- platné územní rozhodnutí / územní souhlas / souhlas stavebního úřadu
- **stanovisko správce toku / správce povodí / obce / soukromého vlastníka atd.**
- 2 × projektová dokumentace
- mapové podklady / doklady o vlastnictví pozemku
- vyjádření správních úřadů a správců sítí
- výčet a druh chráněných území a ochranných pásem

Při budování a údržbě vodních ploch je nutno počítat s posouzením (stanoviskem) ochrany přírody a krajiny, které si velmi často stanoví omezující podmínky realizace atd.

U odbahnění rybníků je nezbytné již ve fázi projekční provést rozbor sedimentu a podle jejich výsledků řešit lokality pro uložení sedimentu – odpadu.

Ke kolaudaci se předkládá manipulační řád, povolení k nakládání s vodami.

Rybníky jsou kategorizovány z hlediska možnosti poškození okolí při havárii do kategorií I až IV. Jedná se o tzv. technicko-bezpečnostní dohled dle vyhlášky č. 471/2001 Sb. Každý rybník by měl mít prohlídku min. 1 × za 10 let. Prohlídku provádí vlastník díla za účasti vodoprávního úřadu. Tento dokument je někdy vhodným podpůrným materiálem pro povolení opravy vodního díla za podmínek ohlášení (tzv. řešení havarijního stavu).

4. VÝSTAVBA CEST

V současné době je výrazný trend využívání stavební suti při výstavbě a opravě lesních a zemědělských cest. Toto řešení je z hlediska životního prostředí možné, ale je nezbytné splnit některé požadavky z platné legislativy.

- Stavební společnost musí mít platné povolení k provozu tohoto zařízení (vydává krajský úřad, má omezenou platnost), které předloží před zahájením prací.
- V případě využívání „vlastní“ stavební suti při stavbě je třeba zkontrolovat, zda stavební společnost může daný odpad (stavební suť) zpracovávat.
- Pro využití materiálu (odpadu) při výstavbě cest je nezbytné mít doloženy rozborů na kvalitu materiálu příloha č. 10 vyhl. č. 294/2005 Sb.) a certifikát o shodě.

Stávající legislativa ukládá rovněž povinnost sledování kvality materiálu i u výkopových zemin, které jsou přemísťovány a znovu využívány.

5. ZÁKON O EIA A OSTATNÍ POVINNOSTI

Vlastní aplikace stavebního materiálu na polní nebo lesní cesty nespadá pod působnost zákona EIA s výjimkou případů, kdy by orgán ochrany přírody a krajiny nevyloučil významný vliv záměru (stavby, aplikace stavebního materiálu) na územní Natura2000 (http://geoportal.cenia.cz/mapmaker/MapWin.aspx?M_Site=cenia&M_Lang=cs).

Rybníky pro chov ryb i budování retenčních nádrží spadá pod působnost zákona o EIA, dle kapacity je záměr posuzován jako podlimitní nebo ve zjišťovacím řízení.

Před každým uceleným záměrem je nezbytné požádat o souhrnné stanovisko z hlediska životního prostředí na obci s rozšířenou působností – voda, odpady, ZPF, lesy, ochrana přírody a krajiny (zásah do významného krajinného prvku) atd.

Případné požadavky budou uvedeny v souhrnném stanovisku. Toto stanovisko je povinné pro stavební povolení či ohlášení stavebnímu úřadu.

Kontaktní adresa autora:

Daniela Pačesná

tel.: 776 813 743

E-mail: dpacesna@eco-consult.cz, www.eco-consult.cz

VÝROBKY Z ODPADŮ, VEDLEJŠÍ PRODUKTY, NAKLÁDÁNÍ SE ZEMINAMI, POUŽITÍ RECYKLÁTŮ VE VÝSTAVBĚ

1. ÚVOD

Nad problematikou odpadů se dnes pozastavuje kde kdo. Často se však setkáváme s dvěma extrémů. Jedním je odmítání všeho, co jen v náznaku může vykazovat spojitost s odpady, na druhé straně je možné identifikovat tlak obchodníků s odpady, kteří upřednostňují zisk před vším ostatním. Najít střední cestu není vždy jednoduché, neboť problematika není vůbec přehledná a snadná.

2. LEGISLATIVA

Stěžejní pro dnešní přednášku je legislativa v oblasti odpadového hospodářství. I přes to, že byl a je připravován zákon o odpadech nový, platí stále zákona č. 185/20001 Sb. o odpadech s jeho mnoha a mnoha novelami a prováděcími právními předpisy.

Dle § 10, odst. 1 zákona „*Každý má při své činnosti nebo v rozsahu své působnosti povinnost předcházet vzniku odpadů, omezovat jejich množství a nebezpečné vlastnosti; odpady, jejichž vzniku nelze zabránit, musí být využity, případně odstraněny způsobem, který neohrožuje lidské zdraví a životní prostředí a který je v souladu s tímto zákonem a se zvláštními právními předpisy.*“ s tím, že když ji odpad vznikne, tak dle § 11, odst. 1 zákona původce musí „*Každý má při své činnosti nebo v rozsahu své působnosti povinnost v mezích daných tímto zákonem zajistit přednostně využití odpadů před jejich odstraněním. Materiálové využití odpadů má přednost před jiným využitím odpadů.*“

Předcházet vzniku odpadů tedy proklamativně musí každý (včetně MŽP). Je tedy zřejmé, že prostor proč by věc nemusela být odpadem evidentně je. Nic však není tak jednoduché....

Začneme tedy od pojmu odpad na další stránce (§ 3, odst. 1 zákona).

§ 3 Pojem odpad

(1) Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit a přísluší do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu.

(2) Ke zbavování se odpadu dochází vždy, kdy osoba předá movitou věc, příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu, k využití nebo k odstranění ve smyslu tohoto zákona nebo předá-li ji osobě oprávněné ke sběru nebo výkupu odpadů podle tohoto zákona bez ohledu na to, zda se jedná o bezúplatný nebo úplatný převod. Ke zbavování se odpadu dochází i tehdy, odstraní-li movitou věc příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu osoba sama.

(3) Pokud vlastník v řízení o odstranění pochybností podle § 78 odst. 2 písm. h) neprokáže opak, předpokládá se úmysl zbavit se movité věci příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu,

a) která vzniká u právnických osob nebo fyzických osob oprávněných k podnikání jako vedlejší produkt při výrobě nebo přeměně energie, při výrobě nebo nakládání s látkami nebo výrobky nebo při jejich využívání nebo při poskytování služeb, nebo

b) jejíž původní účelové určení odpadlo nebo zaniklo.

(4) Osoba má povinnost zbavit se movité věci, příslušející do některé ze skupin odpadů uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu, jestliže ji nepoužívá k původnímu účelu a věc ohrožuje životní prostředí nebo byla vyřazena na základě zvláštního právního předpisu.
11)

Odpadem je tedy zjednodušeně řečeno to,

- čeho se má původce (vlastník) povinnost zbavit (např. zařízení s obsahem PCB)
- čeho se má původce (vlastník) úmysl se zbavit, nebo se jí zbavuje

Zdánlivě stěžejní je odkaz na přílohu č. 1 zákona. Tato však ve svém bodě Q16 uvádí „*Jiné materiály, látky nebo výrobky, které nepatří do výše uvedených skupin*“.

Odpadem tedy může být cokoliv. V praxi však zejména věc, u které je povinnost či úmysl se jí zbavit. Pokud existuje pochybnost ze strany původce či kontrolních orgánů, tak

- se dle § 3, odst. 3 žádá příslušný krajský úřad dle § 78, odst. 2, písm h) zákona, o odstranění pochybnosti zda se jedná o odpad či nikoliv.
- dle § 72, odst. 1, písm o) zákona však může i v této věci MŽP rozhodnout, musí však jít o odvolání

Mimo proklamativní část však zákon o odpadech ve svém § 2 přímo deklaruje svou působnost. Tedy i pro materiály které by plnily proklamativní část (zejména úmysl se věci zbavit) **nemusí znamenat** přímé zařazení mezi odpady.

Zákon uvádí:

(1) Zákon se vztahuje na nakládání se všemi odpady, s výjimkou

- a) odpadních vod²⁾,
- b) odpadů drahých kovů⁴⁾,
- c) radioaktivních odpadů⁵⁾,
- d) mrtvých těl zvířat, která uhynula jiným způsobem než porážkou, včetně zvířat usmrčených za účelem vymýcení nákazy zvířat odstraňovaných v souladu se zvláštním právním předpisem⁶⁾,
- e) exkrementů, nejedná-li se o vedlejší produkty živočišného původu podle odstavce 2 písm. c), slámy a jiných přírodních látek pocházejících ze zemědělské výroby nebo lesnictví, které nevykazují žádnou z nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu a které se využívají v zemědělství a lesnictví v souladu se zvláštním právním předpisem⁷⁾ nebo k výrobě energie prostřednictvím postupů nebo metod, které nepoškozují životní prostředí ani neohrožují lidské zdraví,
- f) emisí látek znečišťujících ovzduší⁸⁾,
- g) odpadů plastických trhavin, výbušnin a munice⁹⁾,
- h) vytěžených sedimentů z vodních nádrží a koryt vodních toků, u kterých vlastník prokázal, že vyhovují limitům znečištění pro jejich využití k zadržování podzemních prostor a k úpravám povrchu terénu, stanoveným v příloze č. 9 k tomuto zákonu, a sedimentů z vodních nádrží a koryt vodních toků používaných na zemědělském půdním fondu podle zvláštních právních předpisů¹⁰⁾,
- i) sedimentů přemísťovaných v rámci povrchových vod za účelem správy vod a vodních cest, předcházení povodním, zmírnění účinku povodní a období sucha nebo rekultivace půdy, je-li prokázáno, že nevykazují žádnou z nebezpečných vlastností uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu,
- j) zemin a jiných přírodních materiálů vytěžených během stavebních činností, pokud vlastník prokáže, že budou použity v přirozeném stavu v místě stavby a že jejich použití nepoškodí nebo neohrozí životní prostředí nebo lidské zdraví.

U materiálů z lesnictví se tedy o odpady nejedná, u

- odpadních vod
- mrtvých těl zvířat mimo porážky (s odkazem na zvláštní právní předpis, veterinární)
- exkrementy, slámy a jiných přírodních látek
- sedimentů z vodních toků splňující podmínky pro využití mimo ZPF či na ZPF
- zemin využívaných v místě stavby
- ostatní viz § 2 zákona

Aby však situace byla ještě složitější, byly **do českého právního předpisu zapracovány pojmy směrnice č. 98/2008 EC¹**. Jde o § 3, odst. 5 zákona. Novela zákona č. 154/2010 Sb. uvádí nový pojem „vedlejší produkt“. § 3, odst. 6 zákona dále definuje „neodpad z odpadu“.

„(5) Movitá věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, se nestává odpadem, ale je vedlejším produktem, pokud

- a) vzniká jako nedílná součást výroby,
- b) její další využití je zajištěno,
- c) její další využití je možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe, a
- d) její další využití je v souladu se zvláštními právními předpisy^{11a)} a nepovede k nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví.

§ 3, odst. 7 uvádí, že pro konkrétní využití vedlejších produktů a neodpadů z odpadu musí **být splněna kriteria pro obdobné využití odpadů**, byla li tato stanovena a § 3, odst. 8 uvádí, že ministerstva **mohou vydat kriteria upřesňující**, kdy bude materiál vedlejším produktem a nikoliv odpad a kdy z odpadu přestává být odpad. Dnes se údajně připravuje právní předpis, jenž by měl definovat kriteria pro paliva (což je z uvedené problematiky dle mého názoru to nejsložitější sousto).

¹ Článek č. 5 a 6 směrnice

Upřesňující kritéria § 3, odst. 8 však **vydána nejsou a otázkou je, zda budou vydána**. MŽp připouští, že celá řada „materiálů“ může splnit požadavky na uvedené. **Ale**

- Evropská komise vydala ve formě nařízení rady kritéria pro železo, ocelové a hliníkové šroty², čeká se vydání pro měď, sklo, papír, plast, případně BRO, kamenivo, paliva, textil. O ostatních nejsou informace.
- Pro vedlejší produkty je tedy dnes vlastně nejdůležitější postup dle § 78, odst. 2, písm h) a judikatura evropského soudního dvora a sdělení komise³.

Pro vedlejší produkt je tedy důležité, zda

- tento vzniká jako nedílná součást výroby, lze předpokládat, že by mohl vznikat i při lesnické výrobě (soudní dvůr hovořil o zemědělské výrobě)
- využití vedlejšího produktu musí být jisté (smlouva, trh) nikoliv příležitostně skladování
- využití je možné bez dalšího zpracování (běžnou praxí) – tedy sušení, drcení, kontrola, třídění, atd. (nikoliv však vytřídění externích odpadů či obdobných materiálů)
- použití vedlejšího produktu musí být v souladu s obecnými podmínkami bezpečnosti (zdraví, ŽP)

3. LESNICTVÍ A ODPADY V PRAXI

Je tedy zřejmé, že při provozu lesnické praxe je možné v oblasti zákona o odpadech očekávat tyto okruhy zájmu:

- mimo těženého dřeva může vznikat přírodní látka (biomasa), která není odpadem ve smyslu zákona
- při čištění vodních toků a nádrží může vznikat sediment, který při splnění přílohy č. 9 zákona č. 185/2001 Sb. není odpadem při využití mimo ZPF, nebo při splnění přílohy č. 1 vyhlášky č. 257/2009 Sb. na ZPF také nemusí být odpadem
- zeminy vytěžené (pokud nejsou využity v místě stavby a nejsou znečištěny) mohou být vedlejším produktem (doporučuji však tuto eventualitu projednat s příslušným krajským úřadem, zejména pokud se tyto předávají druhým osobám).
- Obaly od nebezpečných látek (chemie), sorbenty (olejové filtry), znečištěné zeminy (v místech vzniku úkapů a havárií), autovraky a další, jsou nebezpečnými odpady (pokud nejsou odstraňovány např. ve formě zpětného odběru). Pokud se jedná o odpad, musí být dnes režim pokryt souhlasem pro jejich vznik, musí být vedena jejich evidence a tyto při překročení produkce 100 kg NO za rok a 100 t OO musí být ohlášeny v rozsahu přílohy č. 20 vyhlášky č. 383/2001 Sb. v elektronickém systému ISPOP.
- Při překročení vzniku 10 t NO a 1000 t OO dnes ještě vniká povinnost zpracovat POH, při produkci nad 100 t NO je nutný souhlas Krajského úřadu a je nutné ustanovit odpadového hospodáře

Zeminy tedy nemusí být odpadem, ale musí být minimálně doloženo, že neexistuje úmysl se jich zbavit a to, že nejsou znečištěny (v rozsahu tabulek č. 10.1 a 10.2 vyhl. č. 294/2005 Sb.).

² nařízení rady č. 333/2011 EC

³ KOM č. 59/2007 Interpretační sdělení o vedlejších produktech a odpadech

Sedimenty z vodních toků a nádrží nejsou při přesně daných podmínkách odpadem ve smyslu zákona. Pokud však původce chce, může je do díky zákona o odpadech zařadit.

Tabulka č. 10.1 vyhlášky č. 294/2005 Sb. definuje u některých parametrů dosti přísné limity (např. arsen). Doporučuji vždy před zahájením, či v průběhu projekčních prací prověřit možnosti nakládání se zeminami a potencionální obsah problematických parametrů (např. arsen).

Vedlejším produktem či **neodpadem** vzniknuvším z odpadu bude v praxi lesnictví asi máloco. V současné době jde o velmi komplikovanou věc. Pokud totiž je prokázáno že se jedná o odpad (jenž byl předán neoprávněné osobě), zůstává nadále v majetku původce.

Recykláty. Ve smyslu použití recyklátů je u lesníků situace přehlednější (pokud jim nebude vznikat suť, kterou chtějí prodávat). Pokud chtějí lesní společnosti (vlastníci) ve svých lesích využít recykláty (externí) musí vyžadovat dokumentaci od jejich výrobce s tím, že lze doporučit vlastní vizuální a případně kvalitativní kontrolu. Není možné zaručit, že se na trhu neobjevují i subjekty, které nadlepšují své hospodaření přidáváním problematických složek do recyklátů. Veškerý příjem (nákup) recyklátů (i ve formě vedlejších produktů) doporučuji velmi kvalitně ošetřit smlouvou minimálně tak, aby případné komplikace nenesla na svých bedrech lesnická společnost.

Při nákupu recyklátů od externích organizací vždy **trvejte na deklaraci jakosti**⁴ dodávaného materiálu (výrobku, vedlejšího produktu) i ve vztahu k bezpečnosti práce a ochraně ŽP (není kontaminován, neobsahuje azbesty či jiné odpady). Např. zvýšený obsah arsenu může v budoucnu přinést vícenásledky při další manipulaci, zvýšený obsah ropných látek či polyaromatických uhlovodíků, nebo vysoký obsah vyluhovatelných maltovin může přinést riziko poškození podzemních vod.

Pokud by vznikla lesní společnosti vlastní suť, lze z této, za poměrně složitých podmínek, certifikovat výrobek nebo vydat prohlášení o jakosti. Zde doporučuji vše realizovat jako v předchozím bodě přes externí „recyklační“ firmu, nebo kontaktovat příslušný krajský úřad.

Pokud⁵ se týká posuzování shody, je třeba si především uvědomit několik základních fakt, týkajících se kategorizace výrobků. **Při uvádění výrobku na trh v první řadě záleží na skutečnosti, zda tento výrobek spadá do regulované sféry, nebo se jedná o výrobek ze sféry neregulované.**

Do neregulované sféry spadají výrobky, které nepředstavují zvýšenou míru ohrožení oprávněného zájmu. Tyto výrobky nepodléhají posuzování shody podle zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů. Pro tyto výrobky nejsou stanoveny zvláštní technické požadavky pro uvádění na trh. **Takové výrobky musí splnit pouze obecné požadavky bezpečnosti.**

Do regulované sféry jsou naopak řazeny tzv. stanovené výrobky ve smyslu § 12 zákona 22/1997 Sb. Jedná se o výrobky představující zvýšenou míru ohrožení oprávněného zájmu. Vláda tyto výrobky a požadavky na ně stanoví prostřednictvím jednotlivých nařízení vlády k provedení zákona o technických požadavcích na výrobky. U těchto výrobků musí být před jejich uvedením na trh posouzena shoda.

⁴ certifikát výrobku, prohlášení jakosti

⁵ Podklady www.mpo.cz

4. SANKCE

Nakládání s odpady mimo režim zákona o odpadech je zásadně sankcionováno. Nejen že odpad zůstane ve vlastnictví původce, ale sankce mohou teoreticky dosáhnout až 50 000 000 Kč!!!! **Z tohoto důvodu je vždy stěžejní se v případě jakýchkoliv pochybností poptat specialistů.**

5. ZÁVĚR

Jak jsem uvedl, problematika zemin, vedlejších produktů, sedimentů ve vztahu k zákonu od odpadech není přehledná. Je možné klást důraz zejména na:

- nejasná definice na vedlejší produkt, neodpad z odpadu
- neochota vydat obecná kritéria pro výše uvedené
- možnost téměř trvalé nejistoty v otázce zda se jedná či nejedná o odpad (konečným bodem je soud, ale praxe soudních pří není s ohledem na jejich časovou náročnost s oblibou využívána
- možnost hrozby až ohromných sankcí i při administrativních porušeních zákona o odpadech i při neexistenci vzniku ohrožení ŽP či zdraví

Příloha č. 1 Legislativa odpadů

Zákon o odpadech č. 185/2001 Sb, ve znění zákona č. 477/2001 Sb., zákona č. 76/2002 Sb., zákona č. 275/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 356/2003 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 188/2004 Sb., zákona č. 317/2004 Sb., zákona č. 7/2005 Sb., (úplné vyhlášení pod č. 106/2005 Sb.), zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 222/2006 Sb., zákona č. 314/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 25/2008 Sb., zákona č. 34/2008 Sb., zákona č. 383/2008 Sb. a zákona č. 9/2009 Sb., zákon č. 157/2009 Sb., zákon č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 291/2009 Sb. zákona č. 297/2009 Sb. a zákon č. 326/2009 Sb. ve znění zákona č. 154/2010 Sb., dále novely č. 31/2011 Sb., č. 77/2011 Sb., č. 264/2011 Sb., č. 457/2011 Sb., č. 18/2012 Sb. a č. 85/2012 Sb. ...

Vyhláška MŽp a MZ č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, ve znění vyhlášky č. 502/2004 Sb., čeká se na vydání zmocnění k 15.nebezpečné vlastnosti, jenž by měla být novelou vyhlášky č. 376/2001 Sb.

Vyhláška MŽp č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a státu pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů, ve znění vyhlášky č. 503/2004 Sb., vyhlášky č. 168/2007 Sb.a vyhlášky č. 374/2008 Sb.,

Vyhláška MŽp č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě, ve znění vyhlášky č. 504/2004 Sb.,

Vyhláška MŽp č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění vyhlášky č. 41/2005 Sb. a vyhlášky č. 294/2005 Sb., vyhlášky č. 353/2005 Sb., vyhlášky č. 351/2008 Sb., vyhlášky č. 478/2008 Sb. a vyhlášky č. 61/2010 Sb.

Vyhláška MŽp č. 384/2001 Sb., o nakládání s polychlorovanými bifenyly, polychlorovanými terfenyly, monometyltetrachlordifenylmetanem, monometyldichlordifenylmetanem, monometyldibromdifenylmetanem a veškerými směsmi obsahujícími kteroukoliv z těchto látek v koncentraci větší než 50 mg/kg (o nakládání s PCB).

Vyhláška MŽp č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků ve znění vyhlášky č. 505/2004 Sb. a vyhlášky č. 353/2005 Sb.

Narizení vlády č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky

Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a o změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění vyhlášky č. 341/2008 Sb., a ve znění vyhlášky č.61/2010 Sb.

Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařizeními a elektroodpady a o bližších podmínkách financování nakládání s nimi.

Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady a o změně vyhlášky č. 294/2005 Sb.

Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky.

Vyhláška č. 374/2008 Sb., o přepravě odpadů a o změně vyhlášky č. 381/2001 Sb.

Vyhláška č. 257/2009 Sb. o možnosti využití sedimentů z vodních ploch a toků na zemědělské půdě.

Evropské směrnice, nařízení či judikáty v přehledu legislativy odpadů neuvádím.

Příloha č. 2 (příloha č. 1 zákona č. 185/2001 Sb.)

Kód	Skupina odpadů
Q1	Zůstatky z výroby a spotřeby dále jinak nespecifikované
Q2	Výrobky, které neodpovídají požadované jakosti
Q3	Výrobky s prošlou lhůtou spotřeby
Q4	Použité, ztracené nebo jinou náhodnou událostí znehodnocené výrobky včetně všech materiálů, součástí zařízení apod., které byly v důsledku nehody kontaminovány
Q5	Materiály kontaminované nebo znečištěné běžnou činností (např. zůstatky z čištění, obalové materiály, nádoby atd.)
Q6	Nepoužitelné součásti (např. použité baterie, katalyzátory apod.)
Q7	Látky, které ztratily požadované vlastnosti (např. znečištěné kyseliny, rozpouštědla, kalicí soli apod.)
Q8	Zůstatky z průmyslových procesů (např. strusky, destilační zbytky apod.)
Q9	Zůstatky z procesů snižujících znečištění (např. kaly z praček plynů, prach z filtrů, vyřazené filtry apod.)
Q10	Zůstatky ze strojního obrábění a povrchové úpravy materiálu (např. třísky z obrábění a frézování, okuje apod.)
Q11	Odpad z těžby a zpracování nerostných surovin (například odpad z důlní těžby, kaly z těžby ropy)
Q12	Znečištěné materiály (např. oleje znečištěné PCB apod.)
Q13	Jakékoliv materiály, látky či výrobky, jejichž užívání bylo zakázáno zákonem
Q14	Výrobky, které vlastník nepoužívá nebo nebude více používat (např. v zemědělství, v domácnosti, úřadech, prodejnách, dílnách apod.)
Q15	Znečištěné materiály, látky nebo výrobky, které vznikly při sanaci půdy
Q16	Jiné materiály, látky nebo výrobky, které nepatří do výše uvedených skupin

Kontaktní adresa autora:

Ing. Vladimír Bláha
technik odběru vzorků, osoba pověřená k hodnocení NVO MŽP
EMPLA AG spol. s r. o.
Hradec Králové
tel.: 606 069 930
E-mail: blaha@empla.cz, www.empla.cz

INŽENÝRSKÉ ČINNOSTI VE VÝSTAVBĚ

1. ÚVOD

Veškeré informace v tomto příspěvku jsou směřovány k praktickému využití při správě lesního majetku a infrastruktury, pro obvyklé rozsahy stavebních prací, případně i dodávek a služeb. Pro tento účel byly informace vybrány a upraveny, a proto nemusí být vhodné k použití v jiných oborech.

Inženýrské činnosti ve výstavbě jsou všem přítomným důvěrně známé, neboť představují podstatný díl jejich práce. Důsledně a bezchybně provedená inženýrská činnost uspoří náklady a čas potřebný k realizaci stavby. Inženýrskou činnost provádí investor (vlastník – stavebník, zadavatel, objednatel) samostatně, nebo ji, nejčastěji po částech, zajišťuje s pomocí externích specialistů. Tento příspěvek si dovoluje zprostředkovat pohled na inženýrskou činnost „z druhé strany“, očima zhotovitele.

1.1. Předmět inženýrské činnosti (IČ)

Předmětem IČ je zejména příprava investičních záměrů, příprava projektu, výběr projektanta, formulace požadavků a poskytnutí podkladů pro projektovou dokumentaci, zajištění správních řízení, dotační management, organizace výběrových řízení, smluvní jednání s dodavateli, technický dozor.

1.2. Investiční záměr

O vhodnosti záměru a jeho vyváženosti z hlediska účelnosti a hospodárnosti se zmíním jen okrajově, neboť se jedná o výhradní rozhodnutí vlastníka. Dovolím si pouze poznámku, že stavby pro plnění funkce lesa (lesní cesty, hrazení bystřin a strží, odvodnění lesní půdy, malé vodní nádrže v lesích) jsou specifické svým umístěním v přírodním prostředí a jako takové by měly být i prováděny, tedy šetrnými technologiemi, z přírodních materiálů (kámen, kamenivo, dřevo), nejvýše z úsporných důvodů s využitím čistých stavebních sutí. Některé z uvedených staveb mohou být i vhodným zdrojem materiálu (sedimenty z retenčních nádrží, kamenivo z opotřebovaných vrstev komunikací, odstraňovaná dřevní hmota). Používání betonu, betonových prefabrikátů a asfaltu by se mělo pokud možno vyloučit. Nemělo by se zapomínat na atypické nebo tradiční, ale zapomenuté konstrukce a technologie (sruby, hatě, zápletové plůtky, výhony, oživené rovnaniny, gabionové konstrukce, mechanicky zpevněné kamenivo, ...). Jejich uplatnění je právě tím přírodě blízkým způsobem, po kterém se tolik volá pro nápravu zásahů způsobených v krajině lidskou činností.

2. PŘÍPRAVA PROJEKTU, ZÚČASTNĚNÉ SUBJEKTY, POŽADAVKY NA PROJEKT

Pro zdárný průběh přípravy a realizace stavby nebo opatření je nutno vybrat si odpovědné partnery, kteří záměr odborně připraví a zrealizují.

Podle naší legislativy jsou ve výstavbě odpovědnými osobami osoby odborně způsobilé – autorizované, tj. **projektant** a zhotovitel (konkrétně **stavbyvedoucí**).

Zde je důležité připomenout si role účastníků přípravy a realizace stavby :

2.1. Investor (stavebník, zadavatel, objednatel)

§ 152 stavebního zákona : „Stavebník je povinen **dbát na řádnou přípravu a provádění stavby**; tato povinnost se týká i terénních úprav a zařízení. Přitom musí mít na zřeteli zejména **ochranu života a zdraví osob nebo zvířat, ochranu životního prostředí a majetku, i šetrnost k sousedství**. ... Stavebník je povinen pro účely projednání záměru opatřit předepsanou dokumentaci. Vyžaduje-li zákon zpracování projektové dokumentace osobou k tomu oprávněnou, je stavebník povinen zajistit zpracování projektové dokumentace takovou osobou, pokud nemá potřebné oprávnění sám.“

Lesní dopravní síť lze udržovat, opravovat či upravovat bez stavebního povolení či ohlášení, pokud, jednoduše řečeno, se nemění parametry stavby nebo nejsou dotčeny veřejné nebo jiné zájmy (vlastnictví pozemků či staveb, inženýrské sítě, nakládání s odpady-sutěmi, ...). V případě staveb dotovaných z veřejných prostředků se doporučuje konzultace se stavebním úřadem, zda je správné řízení nutné. Z principu předběžné opatrnosti je lépe alespoň stavbu ohlásit, a k tomu je nutné mít projektovou dokumentaci (PD) zpracovanou oprávněnou osobou, tedy autorizovaným projektantem.

2.2. Projektant

§ 159 stavebního zákona : „Projektant odpovídá za **správnost, celistvost, úplnost a bezpečnost stavby provedené podle jím zpracované projektové dokumentace a proveditelnost stavby podle této dokumentace**, jakož i za technickou a ekonomickou úroveň projektu technologického zařízení, **včetně vlivů na životní prostředí**. Je povinen **dbát právních předpisů a obecných požadavků na výstavbu vztahujících se ke konkrétnímu stavebnímu záměru**. Statické, popřípadě jiné výpočty musí být vypracovány tak, aby byly kontrolovatelné.“

Projektant je v procesu výstavby osobou, která zásadně ovlivňuje celý proces přípravy a realizace. Je k tomu předurčen svou kvalifikací (autorizací v oboru dopravních staveb, staveb pro plnění funkce lesa, popřípadě staveb vodního hospodářství a krajinného inženýrství). Projektant odpovídá investorovi za to, že projektová dokumentace bude správná, celistvá a úplná, stavba bude navržena tak, aby plnila svůj účel, byla technicky proveditelná, bezpečná a neohrožovala životní prostředí. Projektová dokumentace musí řešit všechny náležitosti, a zejména ty, které by mohly být konfliktní, například nakládání s vytěženými zeminami a sedimenty nebo se stavební sutí.

Před dokončením a odevzdáním PD je nutno provést kontrolu návrhu včetně rozpočtové části (výkazu výměr), aby později při zadávání zakázky nedošlo k nejasnostem, nebo aby zhotovitel nemusel narychlo zajišťovat některé náležitosti (umístění stavby, rozborů odpadů či sedimentů, výjimky ze zákazů a omezení, ...).

2.3. Akreditovaná laboratoř

provádí odběry vzorků a rozborů zemin, sedimentů a sutí; na požádání zpracuje i odborný posudek. Důležité je, aby projektant v objednávce přesně specifikoval, **jaký rozbor (pro jaký způsob nakládání) požaduje**, nejlépe podrobným odkazem na právní předpis (vyhláška, příloha, tabulka ...).

2.4. Státní správa

Správní orgány ochrany životního prostředí (půda / voda / les / příroda / odpady), dopravy a výstavby by neměly připustit, aby chybná nebo neúplná projektová dokumentace prošla schvalovacím řízením.

2.5. Stavební podnikatel

(zhotovitel, dodavatel) je personifikován do osoby stavbyvedoucího :

§ 160 stavebního zákona : „Provádět stavbu může jako zhotovitel jen stavební podnikatel, který při její realizaci zabezpečí odborné vedení provádění stavby stavbyvedoucím (autorizovanou osobou - pozn. aut.)

Zhotovitel stavby je povinen provádět stavbu v souladu s rozhodnutím nebo jiným opatřením stavebního úřadu a s ověřenou projektovou dokumentací, dodržet obecné požadavky na výstavbu, popřípadě jiné technické předpisy a technické normy a zajistit dodržování povinností k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů.“

§ 153 stavebního zákona : „Stavbyvedoucí je povinen řídit provádění stavby v souladu s rozhodnutím nebo jiným opatřením stavebního úřadu a s ověřenou projektovou dokumentací, zajistit dodržování povinností k ochraně života, zdraví, životního prostředí a bezpečnosti práce vyplývajících ze zvláštních právních předpisů, ...“

Zdálo by se, že stavební podnikatel nenese žádná rizika, pokud postaví stavbu podle schválené projektové dokumentace, ale opak je pravdou. Tady se právě objevují všechny zanedbané či opomenuté povinnosti shora uvedených účastníků.

3. OKOLNOSTI V PŘÍPRAVĚ A PROVÁDĚNÍ DOPRAVNÍCH, VODOHOSPODÁŘSKÝCH, KRAJINNÝCH A LESNÍCH STAVEB, KTERÉ BY MOHLY BÝT KONFLIKTNÍ

3.1. Umístění stavby a ověření skutečného provedení

Projekt nové stavby nebo stavební úpravy, kterou se mění původní parametry stavby, a terénní úpravy musí obsahovat podklady pro vytyčení stavby, terénní úpravy, případně staveniště, pevné body, aj.; zhotovitel musí zajistit vytyčení a zaměření skutečného stavu oprávněným geodetem.

Při nedodržení hrozí umístění stavby na cizí pozemky, nepovolený zábor zemědělské či lesní půdy, zásah do chráněného území, nesprávné napojení na veřejnou komunikaci, nedodržení parametrů stavby, apod.

3.2. Sedimenty a zeminy

Projekt musí důsledně vyřešit nakládání se sedimenty a zeminami (množství, rozbor, zařazení jako odpad / „neodpad“ / „hnojivo“, vzdálenost a místo využití nebo uložení, způsob využití, správné výpočty pro aplikaci na pozemky, povolení terénní úpravy, ...).

Důležité výroky:

- **při hospodaření v lese lze provádět terénní úpravy na povolení nebo ohlášení**
- **výkopová zemina** není odpadem, pokud ji vlastník použije dle PD v místě stavby a nepoškodí ŽP a lidské zdraví;
- zbavit se výkopové zeminy znamená, že se stane odpadem

- **sediment z vodního toku nebo vodní nádrže** lze použít pro účely správy vodního toku prakticky bez omezení (nemá-li nebezpečné vlastnosti),
- nebo jako „neodpad“ pro úpravu terénu (rozbory dle příl. č. 9 zákona o odpadech)
- nebo jako „hnojivo“ na ZPF (rozbor dle vyhl. č. 257/2009 Sb.)
- nevyhoví-li požadavkům, je sediment odpadem
- výkopovou zeminu (s minimální pravděpodobností i sediment, je-li odpadem), lze využít pro **uložení na terén**, tj. **povolenou terénní úpravu i mimo stavbu, kde byla vytěžena** (rozbory dle tab. 10.1. a 10.2. přílohy č. 10 vyhl. č. 294/2005 Sb.)
- **odpady (využívané pro terénní úpravy) v množství nad 100 t musí** původce, oprávněná osoba, i vlastník zařízení (pozemku) určeného k nakládání s odpady, **evidovat a ohlásit** do 15. února následujícího roku (ISPOP-Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností)
- vlastník zeminy nebo stavební úřad může požádat krajský úřad o **rozhodnutí v pochybnostech, zda zemina je odpadem**; nebude-li, odpadá předávání, evidence a hlášení
- **původcem odpadu je jeho vlastník** (tj. vlastník pozemku, z něhož jsou zemina či sediment vytženy)

Ponechat řešení na zhotoviteli přináší rizika všem zúčastněným, neboť rozbory, posouzení a projednání místa využití nebo uložení vyžaduje čas a neočekávané nakládání s odpady znemožňuje dostat smluvním podmínkám včetně nabídkové ceny.

3.3. Recyklace stavebních odpadů (sutí)

Lákavý a často využívaný zdroj materiálu; lze ho úspěšně využít, ale pouze za předpokladu, že projektant ověřil vlastnosti odpadu příslušnými rozbory a zhotovitel disponuje zařízením pro nakládání s odpady, jehož výstupem je dokumentovaný výrobek příslušných vlastností.

Ideální je navázat suť (předávat odpad oprávněné osobě) kontinuálně s probíhající recyklací.

Předzásobení či deponování stavební suti v blízkosti plánované stavební úpravy cesty před zahájením stavby je třeba dobře ošetřit.

Pokud je použit (nakoupen) certifikovaný materiál, který již není odpadem, teoreticky je možné s ním nakládat jako s kamenivem.

Důležité výroky:

- **je zakázáno znečišťovat les odpady** (odhazovat odpady a odpadky), **a to i vlastníkově lesa**
- **původce (tj. vlastník bouraného objektu) nesmí předat** stavební suť osobě, která není oprávněna k nakládání s odpady (např. vlastníkově pozemku pro deponii)
- v praxi to znamená, že **původce se nesmí zbavit** stavební suti dříve, než nastane recyklace
- **původce může stavební suť shromažďovat** před předáním oprávněné osobě na vlastním pozemku (suť z demolice vlastníka lesa), nebo pronajatém pozemku (suť cizího původce)

- shromažďovaná stavební suť určená k recyklaci **musí vyhovět požadavkům (rozbory dle tab. 10.1 a 10.2 přílohy č. 10 vyhl. č. 294/2005 Sb., odpad uložený na terén)**
- pozemek pro deponii suti (stavebního materiálu) musí být **předmětem PD** úpravy komunikace (není-li dosud PD, zkusit jednání na úřadu samostatně)
- PD musí schválit dotčený správní orgán („**kolečko**“ **na RŽP ORP**), určení pozemku k deponii pak bude ve výroku stavebního povolení (pohlídat si termíny pronájmu a výstavby!)
- okamžik a místo předání suti oprávněné osobě je rozhodující pro kontrolní orgány ŽP, **odkdy a kde se nakládá s odpady (ošetřit v nájemní smlouvě, že se nejedná o nakládání s odpady, ale o uložení stavební suti, která je stále ve vlastnictví původce, dle stavebního povolení, sjednat dobu uložení, podmínky šetrné dopravy, zákaz znečištění lesa, zákaz nežádoucích či nebezpečných příměsí, ...)**
- **přejímat a recyklovat odpad smí jen oprávněná osoba** (živnost, souhlas KÚ s provozem zařízení) na základě smlouvy o dílo; okamžik a místo předání suti je totožné s předáním staveniště
- při předání odpadu k recyklaci předá původce oprávněné osobě **základní popis odpadu**
- odpad (stavební suť) **se recyklací stane výrobkem** (výrobce zpracuje dokumentaci výrobku, prohlášení o shodě); vlastnosti výrobku musí odpovídat technickým požadavkům PD (např. zrnitost 0-32, 0-63, ...)
- provoz mobilního zařízení ohlašuje jeho provozovatel (oprávněná osoba) příslušnému obecnímu a krajskému úřadu
- původce i oprávněná osoba **vedou evidenci odpadů a ohlašují** do 15. února následujícího roku do ISPOP
- **původcem odpadu je jeho vlastník** (tj. vlastník bourané nemovitosti)

Neshodným jednáním dochází k porušení nejen předpisů o odpadech, ale i stavebních předpisů a norem o pozemních komunikacích a o výrobcích, lesního zákona a podle okolností i dalších. Praktické zkušenosti vypovídají o mnohých odchylkách a nedokonalostech jak v projektové přípravě, tak ve způsobu provádění, a dokonce i ve správních řízeních. Stavební firma by neměla řešit jakékoliv nedostatky projektu nebo jakýkoliv nesoulad se stavebním povolením nebo s právními předpisy ve chvíli, kdy není čas na nová projednání, běží lhůty výstavby a zadávací a smluvní podmínky nepřipouštějí variantní řešení. To vše může zbytečně narušit zdárný průběh výstavby, ohrozit tok financí a vnášet nedorozumění mezi účastníky. Případné sankce pak bohužel nejčastěji dopadají na zhotovitele jako na poslední článek řetězce.

3.4. Financování a zadání zakázky

Vedle ryze technických záležitostí řeší investor věci finanční a smluvní. Významnou pomoc poskytují různé dotační programy. Získat dotaci není nic jednoduchého, proto mnozí investoři využívají služeb poradců pro dotační management. Podobně je tomu i u organizace výběrových řízení. Proto uvedu jen velmi stručně něco o zadávání zakázek, zejména z důvodu

zásadních změn v zákoně, účinných od 1.4.2012, a (ne)existence prováděcích předpisů. Pro úplnost je zmíněno i zadávání zakázek na dodávky a služby.

Přehled předpisů :

- **zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách**
- **nařízení vlády č. 77/2008 Sb., o stanovení finančních limitů** pro účely zákona o veřejných zakázkách, o vymezení zboží pořizovaného ČR – Ministerstvem obrany, pro které platí zvláštní finanční limit, **a o přepočtech částek** stanovených v zákoně o veřejných zakázkách v eurech na českou měnu, ve znění nařízení vlády č. 447/2011 Sb.
- **vyhláška č. 9/2011 Sb.**, kterou se stanoví podrobnější podmínky týkající se elektronických nástrojů a úkonů učiněných elektronicky při zadávání veřejných zakázek a podrobnosti týkající se certifikátu shody, účinná od 10.01.2011
- **sdělení MMR č. 311/2011 Sb.**, o rozhodnutí o pověření provozovatele subsystému informačního systému (na základě výsledku koncesního řízení: NESS Czech s. r. o., V Parku 2335/20, 148 00 Praha 4, IČO: 45786259)
- **vyhláška č. 133/2012 Sb., o uveřejňování vyhlášení pro účely zákona o veřejných zakázkách a náležitostech profilu zadavatele** (účinná od 01.06.2012, ruší vyhlášku č. 339/2010 Sb.); zde odkaz na prováděcí nařízení komise (EU) č. 842/2011 ze dne 19. srpna 2011, kterým se stanoví standardní formuláře pro zveřejňování oznámení v oblasti zadávání veřejných zakázek a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 1564/2005

Připravované a dosud chybějící předpisy :

- náležitosti (projektové) dokumentace, soupisu stavebních prací a výkazu výměr
- obchodní podmínky stavebních prací
- předběžné oznámení a odůvodnění účelnosti veřejné zakázky
- uveřejnění smlouvy
- odůvodnění veřejné zakázky (účelnost, požadavky na kvalifikaci, obchodní a technické podmínky a hodnotící kritéria)
- elektronická aukce (zboží)
- seznam hodnotitelů (významné státní zakázky)

3.5. Veřejný zadavatel

ČR a územní samosprávný celek, jimi zřizované příspěvkové organizace, právnické osoby s vazbou na stát a veřejné zájmy (beze změny)

3.6. Dotovaný zadavatel

- *(postupuje jako veřejný zadavatel)*

do 31.03.2012 : PO, FO, více než 50 % veřejných prostředků, jen u nadlimitní veřejné zakázky (VZ) na stavební práce a související služby

od 01.04.2012 : PO, FO, více než 50 % veřejných prostředků, nebo dotace přesahuje 200 mil. Kč, pro **každou veřejnou zakázku !!!**

3.7. Zakázka malého rozsahu

- („mimo režim zákona“) v Kč bez DPH

Transparentnost, rovné zacházení, nediskriminovat; nově : neomezovat přístup dodavatelů z EU (a.j.)

do 31.03.2012 : do 6 000 000 na stavební práce, do 2 000 000 na dodávky a služby

od 01.04.2012 : do **3 000 000 na stavební práce, do 1 000 000 na dodávky a služby**

od 01.01.2014 : do **1 000 000 na stavební práce, dodávky a služby**

Omezeno interními pravidly fondů.

MMR vydalo a MZe zveřejnilo dne 13.4.2012 důrazné doporučení neuzavírat smlouvy ze zadávacích řízení veřejných zakázek malého rozsahu zahájených před 1.4.2012 „postaru“; výklad zákona, že přechodná ustanovení se nevztahují na veřejné zakázky malého rozsahu !!!

3.8. Podlimitní zakázka s možností zjednodušeného zadání

- v Kč bez DPH

do 31.03.2012 : do 20 000 000 stavební práce

písemná výzva alespoň 5 zájemcům a uveřejnění vhodným způsobem

od 01.04.2012 : do **10 000 000** stavební práce, podlimitní na dodávky a služby

písemná výzva alespoň 5 zájemcům a uveřejnění na **profilu zadavatele**

Nad uvedené částky se zadává v otevřeném či užším řízení.

POZOR !!!

Není jasné, zda podlimitní VZ na dodávky a služby je do 3 256 000 nebo do 5 010 000 Kč !!!

3.9. Finanční limit

- (podlimitní zakázka / nadlimitní zakázka) v Kč bez DPH (platí od 01.01.2012)

125 265 000 na stavební práce

3 256 000 na dodávky a služby zadávané ČR a státní příspěvkovou organizací

5 010 000 na dodávky a služby zadávané obcí, krajem, jejich příspěvkovou organizací nebo „veřejnou“ či „státní“ právnickou osobou (školy, nemocnice; státní podnik, ČNB, ...)

Předpokládaná hodnota zakázky (na stavební práce) nemusí být rovna rozpočtové ceně ! Je vhodné zdokumentovat, proč se předpokládaná hodnota liší (např. zkušenosti z obdobných zadání).

3.10. Archivace

do 31.03.2012 : 5 let od uzavření smlouvy, její změny, nebo zrušení zadávacího řízení

od 01.04.2012 : 10 let od uzavření smlouvy, její změny, nebo zrušení zadávacího řízení

3.11. Uveřejňování

Povinné i pro veřejné zakázky zahájené před 1.4.2012 (přechodná ustanovení novely zákona o dokončení postaru zahájených řízení se nevztahují na postup zadavatele po zadání veřejné zakázky – výklad MMR).

Na uveřejnění jsou elektronické formuláře.

3.11.1. Profil zadavatele

Elektronický nástroj, prostřednictvím kterého zadavatel uveřejňuje informace a dokumenty ke svým veřejným zakázkám způsobem, který umožňuje neomezený a přímý dálkový přístup, a jehož internetová adresa je uveřejněna ve Věstníku veřejných zakázek; požadavky na náležitosti profilu zadavatele stanoví vyhláška č. 133/2012 Sb.

Odkaz na svoje www stránky, obvyklé nebo speciální (nutno technicky zabezpečit), nebo placená služba (stovky Kč) u některého z certifikovaných provozovatelů, např.:
www.vhodne-uvarejneni.cz; www.e-zakazky.cz; www.stavebnionline.cz; a.j

POZOR !!!

*Dle podmínek provozovatelů zůstane uveřejněno 5 let, ale nová povinnost archivace je 10 let !!!
Není dořešeno, co bude po 5 letech (prodloužení, přesun, ..., za úplatu, ...)*

3.11.2. Věstník veřejných zakázek

- - (dříve centrální adresa, funguje přesměrování)

část Informačního systému o veřejných zakázkách, která zabezpečuje uveřejňování informací o veřejných zakázkách

www.vestnikverejnychzakazek.cz

www.isvzus.cz (Informační systém veřejných zakázek – Uveřejňovací subsystém)

Ve Věstníku veřejných zakázek se špatně vyhledává, např. profil zadavatele jen přes IČ. Původní systém (Centrální adresa České pošty) skýtal uživatelům více možností vyhledávání.

3.11.3. Úřední věstník Evropské unie

uveřejňování nadlimitních zakázek (nejprve odeslat do ÚV EU, pak uveřejnit ve Věstníku VZ)

www.simap.europa.eu/

3.11.4. Co se musí uveřejnit

ve Věstníku veřejných zakázek

- oznámení či zrušení profilu zadavatele (příl. 133/2012 Sb.)
- předběžné oznámení nadlimitní a podlimitní zakázky (ne u zjednodušeného a jednacích řízení) s odůvodněním (prováděcí předpis) – měsíc předem (příl. EU 842/2011)
- oznámení o zahájení zadávacího řízení nadlimitní nebo podlimitní zakázky (ne u zjednodušeného a jednacích řízení bez uveřejnění), nejdříve měsíc po předběžném oznámení (příl. EU 842/2011)

- oznámení o výsledku zadávacího řízení (příl. EU 842/2011); do 5 pracovních dnů oznámení o výběru všem uchazečům, do 15 dnů od podpisu smlouvy uveřejnit ve Věstníku
- oznámení o zrušení zadávacího řízení (příl. 133/2012 Sb.); do 2 pracovních dnů uchazečům, do 3 dnů Věstníku

na Profilu zadavatele

- výzva zjednodušeného podlimitního řízení
- zadávací dokumentace (alespoň textová část) uveřejňovaných řízení; **v den oznámení (výzvy)**
- odůvodnění veřejné zakázky (ne u zjednodušeného a jednacích řízení); 3 pracovní dny po oznámení (výzvě); nechat si schválit vedením
- dodatečné informace (včetně odpovědí na dotazy) a informace o prohlídce místa plnění (lhůty viz zákon)
- smlouva s vybraným dodavatelem, uzavřená 1.4.2012 a později, včetně změn a dodatků (přezkoumat, zda neodporují zákonu), a to už nad 500 000 Kč (princip transparentnosti u zakázek malého rozsahu); do 15 dnů od uzavření
- písemná zpráva o každé veřejné zakázce do 15 dnů od ukončení zadávacího řízení
- skutečně zaplacená cena zakázky ukončené 1.4.2012 a později (ne u zakázek malého rozsahu); do 90 dnů od splnění smlouvy, nebo vždy do 31.03. za minulý rok u déle trvajících smluv
- seznam subdodavatelů, kteří se podíleli >10 % na plnění veřejné zakázky ukončené 1.4.2012 a později; do 90 dnů od splnění smlouvy, nebo do 31.03. za minulý rok; **povinnost dodavatele poskytnout informace o subdodavatelích, včetně seznamu akcionářů nad 10%; do 60 dnů od splnění smlouvy (respektive do 28.02.);** (ne u zakázek malého rozsahu)

POZOR !!!

*Povinnost uveřejnit zadávací dokumentaci na profilu zadavatele **ode dne** uveřejnění oznámení ve Věstníku veřejných zakázek !!! Věstník se doplňuje v jakýkoli den či hodinu !!!*

Na profilu zadavatele se může uveřejnit **rozhodnutí o vyloučení uchazeče a oznámení o výběru** nejvhodnější nabídky ve **zjednodušeném podlimitním řízení**, pokud si to zadavatel vyhradil; považuje se za doručené všem.

Je-li zveřejněna **celá zadávací dokumentace pro otevřené nebo užší řízení** na profilu zadavatele, lze zkrátit soutěžní lhůtu o 5 dnů !!! (Lhůty viz zákon.)

3.12. Elektronické podání nabídky

- zadavatel může mít požadavek na podání nabídky pouze v elektronické podobě prostřednictvím elektronického nástroje
- za elektronický nástroj se nepovažuje fax ani CD
- zadavatel musí poskytnout zájemcům a uchazečům technické informace (kódování, šifrování, ...)
- elektronické podpisy (i na přílohách)
- doručování do datové schránky

- „otevírání“ elektronických nabídek ihned po ukončení lhůty, pak listinné
- byly-li doručeny jen elektronické nabídky, otevírání se nemusí konat (bezodkladně vyrozumět uchazeče) (?)
- při otevírání elektronických nabídek komise kontroluje, zda je nabídka autentická a zda s datovou zprávou obsahující nabídku nebylo před jejím otevřením manipulováno

3.13. Další změny

- zrušení omezení počtu zájemců v užším řízení včetně losování (X ve formulářích stále je !!!)
- odpovědnost zadavatele za správnost a úplnost zadávací dokumentace včetně obsahu a rozsahu projektové dokumentace na stavební práce a soupisu stavebních prací (má být prováděcí předpis)
- obchodní jména v zadávací dokumentaci stavebních prací (odkazy na výrobce, ...) jsou přípustné, pokud nepovedou k neodůvodněnému omezení soutěže
- podíl subdodavatelů nelze v zadávací dokumentaci stanovit procenticky; lze jen věcně definovat, které části nemůže subdodavatel plnit; smlouva se nedokládá, ale po dokončení zakázky seznam
- nelze zkracovat lhůtu pro podání nabídek z naléhavých důvodů; lze zkrátit o 5 dnů otevřené a užší řízení, je-li na profilu zadavatele zveřejněna od oznámení celá zadávací dokumentace; přiměřeně se prodlouží, jsou-li dodatečné informace nebo změny)
- lhůta pro podání námítky u zjednodušeného podlimitního řízení do 10 dnů (byla jednotná 15 dnů)
- je-li podána pouze jedna nabídka, nebo jen jedna vyhovuje, povinnost řízení zrušit a opakovat
- zveřejnění při otevírání obálek : identifikace uchazeče, požadovaný jazyk, podpis smlouvy, nabídková cena, jiné číselné údaje pro hodnocení (nekontroluje se kvalifikace a další požadavky, to až při posouzení a hodnocení nabídek)
- posouzení nabídek na stavební práce po položkách rozpočtu; musí být kompletní (nulová položka = vyřazení nabídky)
- dvojnásobné pokuty za neplnění povinností (až 20 mil. Kč) – uveřejňování, lhůty, smlouvy, námítky; nepravdivé informace, ...

3.14. Kvalifikace dodavatelů

- kvalifikace nesmí být předmětem hodnotících kritérií
- ze základních kvalifikačních předpokladů se informace o účasti (zaměstnání) statutárního orgánu dodavatele u zadavatele a formě (a.s.) přemístily do samostatných dokladů; navíc (již od 4.1.2012) trestní odpovědnost právnických osob
- nové čestné prohlášení dodavatele o neuzavření zakázané dohody
- zjednodušení prokazování ekonomické způsobilosti (jen čestné prohlášení, žádné doklady) (X ve formulářích stále je !!!)

- referenční zakázky stavebních prací jen do 50 % předpokládané hodnoty
- reference nelze nahradit čestným prohlášením, pouze smlouvou a dokladem o předání (dodávky a služby neveřejným objednatelům x pozor na ujednání o mlčenlivosti !)
- vyloučení požadavků na ISO, nově zaveden možný požadavek na EMAS (v ČR splňuje pouze 13 stavebních firem !!!); lze prokázat rovnocenným dokladem (ISO 14000)
- doklady se předkládají v kopiích, ke smlouvě lze požadovat originály či ověřené kopie
- ve zjednodušeném podlimitním řízení se předkládá čestné prohlášení o splnění kvalifikace, ke smlouvě pak originály či ověřené kopie požadovaných dokladů
- chybějící kvalifikaci lze vyžadovat dodatečně, nevylučovat za každou cenu; (platnost dodatečně předložených dokladů musí být ve lhůtě pro podání nabídek)
- kvalifikace prokazovaná subdodavatelem musí být vyjádřena smluvně (odpovídající plnění, dispozice), skládání kvalifikace je možné (autorizace + stroje), sčítání kvalifikace je nutno logicky posoudit (např. obrat, pojištění, ty ale již nejsou vyžadovány); v seznamu subdodavatelů ne (pokud současně neprováděli práce nad 10 %)
- otevírání obálek musí být zahájeno ihned po uplynutí lhůty pro podání nabídek
- v procesu otevírání obálek, posuzování a hodnocení nabídek – změny v postupech, nové záznamy (lhůty, protokoly, seznamy, uveřejňování, ...)

Další způsobilost dodavatele si zadavatel může zabezpečit smluvně (např. „...po celou dobu plnění bude mít dodavatel platně uzavřenou smlouvu o pojištění ...“).

Požadované kvalifikační předpoklady při zadávání zakázek mimo režim zákona lze stanovit bez ohledu na zákon.

Chce-li zadavatel něco prosadit, musí mít zdokumentovány důvody.

Zadávání zakázek mimo režim zákona je nutno podřídit pravidlům fondů.

4. RIZIKA ZADÁVÁNÍ ZAKÁZEK S DŮSLEDKEM NEKVALITNÍHO DÍLA :

Dále uvedená rizika bohužel novela zákona nijak nezmírnila, spíše naopak.

4.1. Nepřípustnost variantních nabídek

Využívání možnosti variantní nabídky se v zadávacích řízeních vůbec nevyskytuje (alespoň jsme se s ní v praxi nesetkali). Připuštěním variant by přitom zadavatel mohl předejít výše popisovaným problémům, například s nevyřešeným nakládáním se sedimenty, zeminami, odpady, ...

(Varianty nabídky jsou přípustné, je-li veřejná zakázka zadávána na základě základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky, a pokud zadavatel varianty předem připustil v zadávacích podmínkách.)

4.2. Mimořádně nízká nabídková cena

Uchazeči ve snaze získat zakázku podávají nereálné cenové nabídky hluboko pod oficiální cenovou úroveň. Nelze se jim divit, když zadavatelé sami nejnížší cenu vyžadují. Důsledkem takového jednání bývá nekvalitní, případně nedokončené dílo, obtížné hledání nových zdrojů a třeba i jiného zhotovitele.

Mimořádně nízkou nabídkovou cenu lze zdůvodnit **pouze objektivními příčinami**, zejména ekonomickými aspekty použité metody či technologie, objevností technického řešení nebo výjimečně příznivými podmínkami, originalitou, souladem s předpisy týkajícími se ochrany zaměstnanců a pracovních podmínek, nebo potenciální možností uchazeče získat veřejnou podporu. To vše jsou příčiny spíše ojedinělé. Komise by měla posuzovat objektivitu zdůvodnění a v zájmu investora využít možnosti uchazeče vyloučit.

4.3. Jediné kritérium (cena) při výběru nabídky

Zadavatelé nevyužívají možnosti hodnocení nabídek podle více kritérií, neboli ekonomické výhodnosti nabídek. To rovněž vede uchazeče k snižování ceny pod únosnou úroveň.

Kritéria ekonomické výhodnosti nabídek jsou vedle nabídkové ceny zejména kvalita, technická úroveň nabízeného plnění, estetické a funkční vlastnosti, vlastnosti plnění z hlediska vlivu na životní prostředí, provozní náklady, návratnost nákladů, záruční a pozáruční servis nebo lhůta pro dokončení / **nikoli už ale smluvní podmínky**, jejichž účelem je zajištění povinností dodavatele, **nebo platební podmínky**).

4.4. Skrytý subdodavatelský systém

Na trhu existují firmy profitující ze stavebních zakázek, které samy nerealizují, ale takzvaně je „prodávají“ subdodatelům. Zákonitě pak může nastat situace, že stavbu bude stavět skrytý subdodavatel za cenu ještě nižší než nejnížší, která se musí nutně odrazit především v kvalitě provádění, v komunikaci smluvních stran, v odstraňování vad během stavby i v záruční době, v riziku možných havárií, Na takovou strategii investor doplácí často nekvalitně provedeným dílem.

Tato praxe je natolik zakořeněná, že je nutné počítat i nyní s tímto rizikem, o to větším, že požadavky na prokazování účasti subdodatelů jsou zpřísněny.

5. SMLUVNÍ JEDNÁNÍ S DODAVATELI

Další z inženýrských činností, která přímo souvisí se zadáváním zakázek, a představuje z tohoto pohledu velké riziko. Nově je předmětem uveřejnění.

Ve smluvním jednání existuje dvojí přístup k návrhu smlouvy o dílo, z nichž každý má své pro a proti :

- 1) Podání nabídky je podáním návrhu smlouvy o dílo (uchazeč nabízí podmínky k jednání)
- 2) Výzva k podání nabídky je doprovázena návrhem smlouvy o dílo (zadavatel podmínky diktuje)

Pod tlakem novely zákona, kdy již nelze hodnotit mnohé smluvní podmínky (splatnost, penále, pokuty, ...) a je zavedena povinnost uveřejnění smlouvy na zakázky od 500 000 Kč bez DPH, včetně změn a dodatků, se přestává jednat o nabídku jako takovou (ta se de facto

stále více omezuje na pouhou nabídkovou cenu) a smluvní jednání se stává diktátem zadavatele. O to větší je jeho zodpovědnost.

Úskalím takových smluv jsou nejrůznější kopírované vzory, jež ve snaze dostat zákonu řádně nevystihují předmět, specifiky a podmínky provádění zakázky, nebo dokonce obsahují ujednání, která s předmětem smlouvy nesouvisí.

Podání návrhu smlouvy dodavatelem prakticky zůstává už jen pro vztahy se soukromými zadavateli.

5.1. Dodatky smluv, jednací řízení bez uveřejnění

Veřejný zadavatel nesmí umožnit podstatnou změnu smlouvy. Za podstatnou se považuje taková změna, která by

- a) rozšířila předmět veřejné zakázky (kromě víceprací do 20 %, viz dále),
- b) za použití v původním zadávacím řízení umožnila účast jiných dodavatelů (např. menší rozsah),
- c) za použití v původním zadávacím řízení mohla ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky (např. výpočet pořadí z více kritérií), nebo
- d) měnila ekonomickou rovnováhu smlouvy ve prospěch vybraného uchazeče (např. poskytnutí původně nepovolené zálohy, prodloužení doby provádění, zkrácení záruky, ...).

5.2. Vícepráce

Jsou častým jevem u stavebních zakázek; lze je zadat jedině v jednacím řízení bez uveřejnění (písemná výzva k jednání, zadávací dokumentace, zadavatel může požadovat kvalifikaci, jedná sám bez komise, na profilu zadavatele uveřejní písemnou zprávu – důvod použití jednacího řízení bez uveřejnění).

Podmínky:

- dodatečné stavební práce nebo dodatečné služby témuž dodavateli, nemohou být technicky nebo ekonomicky odděleny od původní veřejné zakázky, jsou zcela nezbytné pro dokončení předmětu původní veřejné zakázky a rozsah nepřekročí 20 % ceny původní veřejné zakázky, nebo
- nové stavební práce a nové služby, obdobné původním, témuž dodavateli, původní veřejná zakázka, v jejíchž zadávacích podmínkách byla obsažena možnost zadat veřejnou zakázku na nové stavební práce nebo nové služby v jednacím řízení bez uveřejnění, předpokládaná hodnota veřejné zakázky na nové stavební práce nebo nové služby byla zahrnuta do předpokládané hodnoty původní veřejné zakázky a jednací řízení bez uveřejnění bude zahájeno do 3 let ode dne uzavření smlouvy na původní veřejnou zakázku

POZOR !!!

Nelze kompenzovat méněpráce vícepracemi.

6. TECHNICKÝ DOZOR INVESTORA (TDI)

- Úkolem TDI je získávání průběžných informací ze stavby a dohled nad dodržováním postupů dohodnutých ve smlouvách a předepsaných zákony. Důsledné vyžadování podmínek smluvních vztahů s dodavateli stavebních prací a bezpodmínečné dodržování pravidel bezpečnosti práce a ochrany životního prostředí lze zajistit pouze tak, že TDI detailně zná prostředí stavby.
- Kontroly je nutné provádět pravidelně, přiměřeně rozsahu a složitosti stavby. Každou kontrolu je třeba dokumentovat záznamem do stavebního deníku, popřípadě samostatným zápisem složitějších okolností.
- Je účelné zajistit i autorský dozor projektanta. Stále platí, co bylo řečeno na začátku, totiž že odborně způsobilými, tj. odpovědnými osobami jsou autorizovaný projektant a autorizovaný stavbyvedoucí. Investor zastoupený technickým dozorem je sice povinen dbát na řádnou přípravu a provádění stavby, ale k tomu musí přizvat odborně způsobilé osoby.
- Završením realizačního procesu je předání díla, pokud možno bez vad a nedodělků. Pak už jen zaplatit zhotoviteli, napsat mu příznivou referenci, dokončit uveřejňovací povinnosti, shromáždit doklady pro poskytovatele dotace, ...

Je zřejmé, že inženýrská činnost ve výstavbě je činnost nanejvýš zodpovědná a náročná, a jako taková vyžaduje dokonalou orientaci v legislativě, odborné znalosti získané ze všech souvisejících oborů a spolupráci s kvalifikovanými partnery.

Přílohy:

Vyhláška č. 133/2012 Sb., o uveřejňování vyhlášení pro účely zákona o veřejných zakázkách a náležitostech profilu zadavatele

Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 842/2011 ze dne 19. srpna 2011, kterým se stanoví standardní formuláře pro zveřejňování oznámení v oblasti zadávání veřejných zakázek a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 1564/2005

elektronické formuláře k vyplnění na: www.vestnikverejnychzakazek.cz a www.isvzus.cz

Kontaktní adresa autora:

Ing. Věra Kindlová
zmocněnec IMS
P O P R spol. s r.o.
Stavební 1148,
500 03 Hradec Králové-Slezské Předměstí
tel.: +420 606 678 331
e-mail: kindlova@popr.cz, www.popr.cz

133/2012 Sb.

VYHLÁŠKA

ze dne 20. dubna 2012

o uveřejňování vyhlášení pro účely zákona o veřejných zakázkách a náležitostech profilu zadavatele

Ministerstvo pro místní rozvoj stanoví podle § 159 odst. 3 zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění zákona č. 110/2007 Sb., zákona č. 179/2010 Sb. a zákona č. 55/2012 Sb., (dále jen „zákon“) k provedení § 17 písm. x), § 108, § 146 odst. 3 a 6 a § 147a odst. 8 zákona:

§ 1

Předmět úpravy

Tato vyhláška upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie1)

- a) přístup k uveřejněným vyhlášením,
- b) postupy při uveřejňování vyhlášení,
- c) povinně uveřejňované údaje ve vyhlášeních, které mají být uveřejněny ve Věstníku veřejných zakázek,
- d) formuláře, jejichž prostřednictvím jsou ve Věstníku veřejných zakázek uveřejňována vyhlášení,
- e) náležitosti profilu zadavatele,
- f) strukturu údajů pro uveřejnění na profilu zadavatele.

§ 2

Způsob uveřejnění

(1) Údaje o veřejných zakázkách prostřednictvím formulářů uvedených v § 3 uveřejní zadavatel nebo vybraný uchazeč ve Věstníku veřejných zakázek.

(2) Všechny údaje z vyhlášení, která byla doručena v souladu s § 4, jsou uveřejňovány na internetových stránkách provozovatele Věstníku veřejných zakázek (dále jen „provozovatel“) způsobem, který umožňuje neomezený a přímý dálkový přístup. Uveřejněná vyhlášení a jejich úpravy ve smyslu § 6 jsou bezplatně veřejně přístupná po dobu nejméně 5 let od jejich uveřejnění.

§ 3

Druhy formulářů pro uveřejnění vyhlášení

(1) Zadavatel použije k uveřejnění vyhlášení ve Věstníku veřejných zakázek pro

- a) oznámení na profilu zadavatele formulář Oznámení na profilu kupujícího upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1),
- b) zjednodušené oznámení formulář Zjednodušené oznámení o zakázce v rámci dynamického nákupního systému upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1),
- c) oznámení soutěže o návrh formulář Oznámení o veřejné soutěži na určitý výkon upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1),
- d) výsledek soutěže o návrh formulář Výsledky veřejné soutěže na určitý výkon upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1),
- e) oznámení o záměru uzavřít smlouvu ve smyslu § 146 odst. 2 zákona formulář Oznámení o dobrovolné průhlednosti ex ante upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1),
- f) oznámení o zrušení zadávacího řízení nebo soutěže o návrh formulář Zrušení zadávacího řízení nebo soutěže o návrh uvedený v příloze č. 1 k této vyhlášce,

g) souhrn oznámení veřejných zakázek v případě dynamického nákupního systému nebo souhrn oznámení o zadání zakázek na základě rámcové smlouvy formulář Souhrn oznámení o zadání zakázek na základě rámcové smlouvy uvedený v příloze č. 2 k této vyhlášce,

h) oznámení profilu zadavatele formulář Oznámení profilu zadavatele uvedený v příloze č. 3 k této vyhlášce,

i) zrušení profilu zadavatele formulář Zrušení profilu zadavatele uvedený v příloze č. 4 k této vyhlášce.

(2) Veřejný zadavatel použije k uveřejnění vyhlášení ve Věstníku veřejných zakázek pro

a) předběžné oznámení formulář Oznámení předběžných informací upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1),

b) oznámení o zahájení zadávacího řízení formulář Oznámení o zakázce upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1),

c) oznámení o výsledku zadávacího řízení formulář Oznámení o zadání zakázky upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1).

(3) Sektorový zadavatel použije k uveřejnění vyhlášení ve Věstníku veřejných zakázek pro

a) pravidelné předběžné oznámení formulář Pravidelné předběžné oznámení - veřejné služby upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1),

b) oznámení o zahájení zadávacího řízení formulář Oznámení o zakázce - veřejné služby upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1),

c) oznámení o výsledku zadávacího řízení formulář Oznámení o zadání zakázky - veřejné služby upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1).

(4) Zadavatel veřejné zakázky v oblasti obrany nebo bezpečnosti použije k uveřejnění vyhlášení ve Věstníku veřejných zakázek pro

a) předběžné oznámení formulář Oznámení předběžných informací k zakázkám v oblasti obrany a bezpečnosti upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1),

b) oznámení o zahájení zadávacího řízení formulář Oznámení o zakázce v oblasti obrany a bezpečnosti upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1),

c) oznámení o výsledku zadávacího řízení formulář Oznámení o zadání zakázky v oblasti obrany a bezpečnosti upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1).

(5) Pro uveřejnění vyhlášení ve Věstníku veřejných zakázek vybraný uchazeč pro veřejnou zakázku v oblasti obrany nebo bezpečnosti použije pro oznámení o subdodávce formulář Oznámení o subdodávce upravený v přímo použitelném předpisu Evropské unie1).

§ 4

Způsoby doručení vyhlášení

(1) Zadavatel nebo vybraný uchazeč doručuje provozovateli Věstníku veřejných zakázek vyhlášení k uveřejnění nebo požadavky na úpravu již uveřejněného vyhlášení podle § 6 písemně, a to v listinné nebo v elektronické podobě.

(2) Dokument podle odstavce 1 doručovaný v listinné podobě

a) se doručuje prostřednictvím držitele poštovní licence podle zákona o poštovních službách, prostřednictvím osoby, která provádí přepravu zásilek, nebo osobním doručením do podatelny provozovatele Věstníku veřejných zakázek,

b) musí být podepsán fyzickou osobou oprávněnou k podepisování za zadavatele nebo vybraného uchazeče, popřípadě opatřen otiskem razítka, pokud je otisk razítka součástí užívané formy podepisování zadavatele nebo vybraného uchazeče.

(3) Dokument podle odstavce 1 doručovaný v elektronické podobě se doručuje

- a) prostřednictvím datové schránky podle jiného právního předpisu²⁾,
- b) elektronickými prostředky podle § 149 zákona na elektronickou adresu podatelny provozovatele,
- c) prostřednictvím dálkového přístupu přímým vyplněním elektronického formuláře v informačním systému s využitím internetové aplikace,
- d) prostřednictvím dálkového přístupu s využitím datového rozhraní informačního systému.

(4) Dokument doručovaný podle odstavce 3 musí být podepsán zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu³⁾ vystaveným pro osobu oprávněnou k podepisování za zadavatele nebo vybraného uchazeče.

(5) Přípustnými formáty datové zprávy obsahující vyhlášení doručované provozovateli prostřednictvím datové schránky jsou

a) pdf (Portable Document Format), který vznikl vyplněním elektronického formuláře zveřejněného na internetových stránkách provozovatele, pokud obsahuje odpovídající příponu,

b) xml (Extensible Markup Language Document), odpovídá-li validačním pravidlům obsaženým v XSD schématu zveřejněném na internetových stránkách provozovatele a obsahuje-li odpovídající příponu.

(6) Odpovídající příponou podle odstavce 5 písm. a) a b) se rozumí vnější znak formátu datové zprávy, který umožňuje programovému vybavení určení typu datového souboru.

§ 5

Vady vyhlášení

(1) Neobsahuje-li vyhlášení doručené provozovateli náležitosti uvedené v § 4 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 4 nebo údaje uvedené v § 7, nebude vyhlášení uveřejněno. Rovněž nebude uveřejněno vyhlášení, které není ve formátech uvedených v § 4 odst. 5.

(2) Provozovatel odešle zadavateli nebo vybranému uchazeči do 3 pracovních dnů od doručení vyhlášení vyznění, že vyhlášení nebude pro vady uvedené v odstavci 1 uveřejněno, včetně náležitého odůvodnění této skutečnosti. Zároveň provozovatel vyzve zadavatele nebo vybraného uchazeče k odstranění vad vyhlášení.

(3) V případě, že je zjištěna vada plnění provozovatele, provozovatel odešle zadavateli či vybranému uchazeči do 2 pracovních dnů od zjištění nebo nahlášení vady vyznění, které bude obsahovat návrh nápravného opatření k odstranění vady. Provozovatel zajistí neprodleně po písemném souhlasu zadavatele nebo vybraného uchazeče s navrženým nápravným opatřením odstranění vady na vlastní náklady.

§ 6

Úprava údajů v uveřejněném vyhlášení

(1) Zadavatel nebo vybraný uchazeč, který požaduje úpravu uveřejněného vyhlášení v souladu s § 147 odst. 8 zákona, postupuje obdobně podle § 3 tak, že znovu vyplní příslušný formulář a změny v něm údaje, které požaduje upravit.

(2) V případě uveřejnění upraveného vyhlášení zajistí provozovatel zneplatnění původního vyhlášení a tuto skutečnost viditelně vyznačí na původním formuláři. Takto zneplatněné vyhlášení bude provozovatelem uchováno, aby byla zajištěna případná kontrola a umožněno porovnání s upraveným vyhlášením.

§ 7

Informace a dokumenty uveřejňované na profilu zadavatele

(1) Zadavatel uveřejní na svém profilu zadavatele zadávací dokumentaci nebo textovou část zadávací dokumentace podle § 48 zákona, kvalifikační dokumentaci podle § 48 odst. 6 zákona, dodatečné informace podle § 49 zákona a písemnou zprávu podle § 85 zákona. Zadavatel na svém profilu zadavatele rovněž uveřejní informace o elektronickém tržišti veřejné správy, jehož prostřednictvím zadává veřejné zakázky, je-li zadavateli uložena povinnost k používání elektronických tržišť subjekty veřejné správy při vynakládání finančních prostředků.

(2) Veřejný zadavatel uveřejní na svém profilu zadavatele písemnou výzvu ve zjednodušeném

podlimitním řízení podle § 38 zákona, informace o umožnění prohlídky místa plnění u zjednodušeného podlimitního řízení podle § 49 zákona, smlouvu uzavřenou na veřejnou zakázku včetně všech jejích změn a dodatků, výši skutečně uhrazené ceny za plnění veřejné zakázky, seznam subdodavatelů dodavatele veřejné zakázky podle § 147a zákona a odůvodnění veřejné zakázky podle § 156 zákona. Na svém profilu zadavatele může veřejný zadavatel uveřejnit ve zjednodušeném podlimitním řízení rozhodnutí o vyloučení uchazeče podle § 60 a 76 zákona a oznámení o výběru nevhodnější nabídky podle § 81 zákona.

§ 8

Požadavky na náležitosti profilu zadavatele

(1) Zadavatel zajistí, aby

- a) se každý mohl ujistit o identitě zadavatele, případně o identitě provozovatele profilu zadavatele vhodnou formou,
- b) záznamy o stavu profilu zadavatele a uveřejněných dokumentech byly vytvořeny a chráněny proti změně, zničení a neoprávněnému přístupu,
- c) záznamy obsahovaly informaci o identifikaci osoby, která uveřejnila dokument, identifikaci dokumentu, datum a čas začátku a konce uveřejnění,
- d) uveřejněný dokument byl chráněn proti neoprávněné změně a byl ve stanovené lhůtě přístupný nepřetržitě,
- e) časový údaj byl uveden s přesností na sekundu a byl získán z důvěryhodného měřidla času tak, aby odpovídal hodnotě koordinovaného světového času (UTC),
- f) internetová adresa profilu zadavatele uveřejněná ve Věstníku veřejných zakázek odkazovala přímo na internetovou stránku, na které jsou uveřejněny výhradně veřejné zakázky příslušného zadavatele, a
- g) všechny dokumenty a informace, které byly uveřejněny na profilu zadavatele, byly bezplatně veřejně přístupné po dobu nejméně 5 let od jejich uveřejnění. Výjimkou jsou dokumenty poskytované podle § 38 a 48 zákona.

(2) Zadavatel při změně profilu zadavatele zajistí nepřetržitou přístupnost všech dokumentů a informací, které byly uveřejněny na původním profilu zadavatele, a to v souladu s odstavcem 1 písm. g).

(3) Zadavatel není oprávněn využívat k uveřejnění informací o svých veřejných zakázkách současně více profilů zadavatele. Výjimkou jsou případy, kdy zadavatel využívá elektronické tržiště veřejné správy rovněž jako svůj profil zadavatele.

§ 9

Struktura údajů uveřejněných na profilu zadavatele

(1) Všechny dokumenty k veřejné zakázce uveřejněné na profilu zadavatele jsou umístěny v logickém celku, označeném jednoznačným identifikátorem veřejné zakázky.

(2) Zadavatel pro dokumenty uveřejněné na profilu zadavatele použije některý z formátů uvedených v části I. a) - q) přílohy 3 vyhlášky č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek.

(3) Písemná výzva ve zjednodušeném podlimitním řízení podle § 38 zákona, zadávací dokumentace nebo textová část zadávací dokumentace podle § 48 zákona, dodatečné informace a informace o umožnění prohlídky místa plnění u zjednodušeného podlimitního řízení podle § 49 zákona, rozhodnutí o vyloučení uchazeče podle § 60 a 76 zákona, oznámení o výběru nevhodnější nabídky podle § 81 zákona ve zjednodušeném podlimitním řízení a písemná zpráva podle § 85 zákona jsou podepsány zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu, který byl vystaven pro osobu oprávněnou k podepisování za zadavatele.

(4) Je-li zadavateli uložena povinnost k používání elektronických tržišť veřejné správy, zadavatel uveřejní na svém profilu zadavatele název a internetovou adresu elektronického tržiště, jehož prostřednictvím zadává veřejné zakázky, a to nejpozději před zahájením řízení na elektronickém tržišti. Pokud zadavatel změní provozovatele elektronického tržiště, je povinen změnu elektronického tržiště uveřejnit na svém profilu zadavatele ještě před zahájením řízení na novém elektronickém tržišti.

(5) Základní vybrané informace o veřejné zakázce uveřejněné na profilu zadavatele mají podobu strukturovaných dat, jejichž popis je uveden v příloze č. 5 k této vyhlášce.

§ 10

Přechodná ustanovení

Zadavatel zajistí splnění požadavku uveřejnit na profilu zadavatele základní vybrané informace o veřejné zakázce v podobě strukturovaných dat podle § 9 odst. 5 nejpozději do 31. prosince 2012.

§ 11

Zrušovací ustanovení

Vyhláška č. 339/2010 Sb., o uveřejňování vyhlášení pro účely zákona o veřejných zakázkách, se zrušuje.

§ 12

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti prvním dnem druhého kalendářního měsíce následujícího po dni jejího vyhlášení.

Ministr:

Ing. Jankovský v. r.

Příloha 1

Formulář pro zrušení zadávacího řízení/soutěže o návrh

viz originál – Sběrka zákonů

Příloha 2

Formulář pro souhrn oznámení o zadání zakázek na základě rámcové smlouvy

viz originál – Sběrka zákonů

Příloha 3

Formulář pro oznámení profilu zadavatele

viz originál – Sběrka zákonů

Příloha 4

Formulář pro zrušení profilu zadavatele

viz originál – Sběrka zákonů

Příloha 5

Rozsah a technický popis struktury dat pro zpřístupnění základních informací o veřejné zakázce uveřejněné na profilu zadavatele, četnost předávání informací a aktualizace

1. Rozsah základních informací o veřejné zakázce na profilu zadavatele - povinné položky:

a) identifikátor profilu zadavatele - jedná se o evidenční číslo profilu zadavatele ve Věstníku veřejných zakázek přidělené na základě Oznámení profilu zadavatele,

b) IČO a název nebo obchodní firma zadavatele,

c) jednoznačný identifikátor veřejné zakázky evidované na profilu zadavatele odpovídající struktuře **PrrVnnnnnnnn**, kde:

1. "P" specifikuje, že se jedná o veřejnou zakázku uveřejněnou na profilu zadavatele

2. "rr" specifikuje poslední dvojčíslí letopočtu

3. "V" specifikuje, že se jedná o veřejnou zakázku

4. "nnnnnnn" udává osmimístné pořadové číslo veřejné zakázky přidělené zadavatelem v příslušném roce

d) evidenční číslo veřejné zakázky ve Věstníku veřejných zakázek - uvádí se, je-li veřejná zakázka uveřejněna ve Věstníku veřejných zakázek

e) název veřejné zakázky,

f) stav řízení, který odpovídá v souladu s XML schématy uveřejněnými na internetových stránkách Informačního systému o veřejných zakázkách jedné z možných hodnot

1. veřejná zakázka neukončena - informace o zakázce byly uveřejněny na profilu zadavatele, běží lhůta pro podání nabídek nebo probíhá hodnocení nabídek

2. veřejná zakázka byla zadána - byla uzavřena smlouva s dodavatelem

3. veřejná zakázka byla zrušena
4. ukončeno plnění smlouvy na základě veřejné zakázky

g) specifikace zadávacího řízení, která odpovídá v souladu s XML schématy uveřejněnými na internetových stránkách Informačního systému o veřejných zakázkách jedné z možných hodnot

1. otevřené řízení
2. užší řízení
3. jednací řízení s uveřejněním
4. jednací řízení bez uveřejnění
5. soutěžní dialog
6. zjednodušené podlimitní řízení
7. soutěž o návrh
8. zakázka malého rozsahu

h) seznam uchazečů - uvádí se, pokud jsou tyto údaje známy. Ke každému uchazeči se uvádí následující údaje:

1. IČO
2. název nebo obchodní firma uchazeče v případě právnické osoby/ jméno, příjmení uchazeče v případě fyzické osoby
3. země sídla, místa podnikání nebo bydliště uchazeče
4. nabídková cena uchazeče s DPH

i) specifikace vybraného uchazeče nebo seznam vybraných uchazečů - uvádí se, pokud dojde k výběru nejvhodnější nabídky. Ke každému vybranému uchazeči se uvádí následující hodnoty:

1. IČO
2. název nebo obchodní firma uchazeče v případě právnické osoby/ jméno, příjmení uchazeče v případě fyzické osoby
3. země sídla, místa podnikání nebo bydliště uchazeče
4. celková cena dle smlouvy bez DPH - uvádí veřejný zadavatel, pokud byla smlouva uzavřena
5. celková cena dle smlouvy s DPH - uvádí veřejný zadavatel, pokud byla smlouva uzavřena
6. skutečně uhrazená cena bez DPH v jednotlivých letech plnění - uvádí veřejný zadavatel, pokud došlo k realizaci veřejné zakázky
7. skutečně uhrazená cena s DPH v jednotlivých letech plnění - uvádí veřejný zadavatel, pokud došlo k realizaci veřejné zakázky

j) seznam subdodavatelů - uvádí veřejný zadavatel, pokud jsou tyto údaje známy. Ke každému subdodavateli se uvádí následující údaje:

1. IČO
2. název nebo obchodní firma uchazeče v případě právnické osoby/ jméno, příjmení uchazeče v případě fyzické osoby
3. země sídla, místa podnikání nebo bydliště uchazeče

2. Informace o veřejné zakázce v rozsahu a struktuře dle této přílohy budou veřejně dostupné a budou aktualizovány minimálně jednou měsíčně, nejpozději však do 3. dne měsíce následujícího po měsíci, ve kterém jsou informace na profilu uveřejňovány.

3. Technická specifikace uveřejněných dat

a) Základní vybrané informace budou zveřejňovány na profilu ve strukturované podobě. Podrobný popis XML schémat je uveřejněn na internetových stránkách Informačního systému o veřejných zakázkách.

b) Základní informace na profilu zadavatele budou k dispozici na internetové adrese [http://\(adresa profilu zadavatele\)/XMLdataVZ?od=ddmmrrrr&do=ddmmrrrr](http://(adresa profilu zadavatele)/XMLdataVZ?od=ddmmrrrr&do=ddmmrrrr), kde

1. "(adresa profilu zadavatele)" je internetová adresa evidovaná v seznamu Profilů zadavatelů ve Věstníku veřejných zakázek
2. "/XMLdataVZ?" je konstantní řetězec znaků
3. parametry "od=" a "do=" specifikují časový úsek, ve kterém jsou data o veřejných zakázkách poskytována, tj. poskytují se informace o všech veřejných zakázkách evidovaných na profilu zadavatele, ve kterých došlo v uvedeném období (včetně dnů od - do) ke změně v základních vybraných informacích, maximální doba mezi parametry od - do je 366 dnů.
4. hodnota "ddmmrrrr" udává strukturu předávaného formátu pro konkrétní datum, kde "dd" znamená den, "mm" měsíc a "rrrr" rok.
5. data jsou zpřístupněna prostřednictvím metody GET

1) Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 842/2011 ze dne 19. srpna 2011, kterým se stanoví standardní formuláře pro zveřejňování oznámení v oblasti zadávání veřejných zakázek a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 1564/2005.

2) Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů.

3) Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů.

PROVÁDĚCÍ NAŘÍZENÍ

KOMISE
(EU) č. 842/2011

ze dne 19. srpna 2011,

kterým se stanoví standardní formuláře pro zveřejňování oznámení v oblasti zadávání veřejných zakázek a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 1564/2005

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Rady 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce (1), a zejména na článek 3a uvedené směrnice,

s ohledem na směrnici Rady 92/13/EHS ze dne 25. února 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se uplatňování pravidel Společenství pro postupy při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací (2), a zejména na článek 3a uvedené směrnice,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/17/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb (3), a zejména na čl. 44 odst. 1 a čl. 63 odst. 1 uvedené směrnice,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/18/ES ze dne 31. března 2004 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby (4), a zejména na čl. 36 odst. 1, čl. 58. odst. 2, čl. 64 odst. 2 a čl. 70 odst. 1 uvedené směrnice,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/81/ES ze dne 13. července 2009 o koordinaci postupů při zadávání některých zakázek na stavební práce, dodávky a služby zadavateli v oblasti obrany a bezpečnosti a o změně směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES (5), a zejména na čl. 32 odst. 1, čl. 52 odst. 2 a článek 64 uvedené směrnice,

po konzultaci s Poradním výborem pro veřejné zakázky,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Podle směrnic 89/665/EHS a 2004/18/ES musí být veřejné zakázky na dodávky, stavební práce a služby zveřejněny v Úředním věstníku Evropské Unie. Oznámení určená k tomuto zveřejnění by měla obsahovat informace stanovené v uvedených směrnicích.

(2) Podle směrnic 92/13/EHS a 2004/17/ES musí být zadání veřejných zakázek v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací zveřejněno v Úředním věstníku Evropské Unie. Oznámení určená k tomuto zveřejnění by měla obsahovat informace stanovené v uvedených směrnicích.

(3) Podle směrnice 2009/81/ES musí být některé zakázky na stavební práce, dodávky a služby zadávané v oblasti obrany a bezpečnosti zveřejněny v Úředním věstníku Evropské Unie. Oznámení určená k tomuto zveřejnění by měla obsahovat informace stanovené v uvedených směrnicích.

(4) Nařízení Komise (ES) č. 1564/2005 ze dne 7. září 2005, kterým se stanoví standardní formuláře pro zveřejňování oznámení v rámci postupů zadávání veřejných zakázek (6), stanoví standardní formuláře uvedené ve směrnicích 2004/17/ES a 2004/18/ES a ve směrnicích 89/665/EHS a 92/13/EHS.

(5) Pro dosažení souladu se směrnicí 2009/81/ES a zajištění plné účinnosti směrnic 89/665/EHS, 92/13/EHS, 2004/17/ES a 2004/18/ES je nutné standardní formuláře uvedené v příloze nařízení (ES) č. 1564/2005 upravit a doplnit. Je třeba rovněž aktualizovat některé prvky standardních formulářů, aby bylo možné zohlednit technický pokrok. Vzhledem k počtu a rozsahu nutných úprav by nařízení (ES) č. 1564/2005 mělo být nahrazeno.

(6) Opatření stanovená tímto nařízením jsou v souladu se stanoviskem výboru,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Ke zveřejnění oznámení uvedených v člancích 41 až 44 a článku 63 směrnice 2004/17/ES v Úředním věstníku Evropské unie použijí zadavatelé standardní formuláře uvedené v přílohách IV až IX, XII a XIII tohoto nařízení.

Článek 2

Ke zveřejnění oznámení uvedených v člancích 35, 36, 58, 64, 69 a 70 směrnice 2004/18/ES v Úředním věstníku Evropské unie použijí zadavatelé standardní formuláře uvedené v přílohách I, II, III a VIII až XIII tohoto nařízení.

Článek 3

Ke zveřejnění oznámení uvedeného v článku 3a směrnic 89/665/EHS a 92/13/EHS v Úředním věstníku Evropské unie použijí zadavatelé standardní formulář uvedený v příloze XIV tohoto nařízení.

Článek 4

Ke zveřejnění oznámení uvedených v člancích 30, 32, 52 a 64 směrnice 2009/81/ES v Úředním věstníku Evropské unie použijí zadavatelé standardní formuláře uvedené v přílohách XV až XVIII tohoto nařízení.

Článek 5

Nařízení (ES) č. 1564/2005 se zrušuje.

Článek 6

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 19. srpna 2011.

Za Komisi

José Manuel BARROSO

předseda

-----Pozn. ASPI: Text dokumentu včetně příloh naleznete ve formátu pdf na webové adrese <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:222:0001:0187:CS:PDF>

- (1) Úř. věst. L 395, 30.12.1989, s. 33.
- (2) Úř. věst. L 76, 23.3.1992, s. 14.
- (3) Úř. věst. L 134, 30.4.2004, s. 1.
- (4) Úř. věst. L 134, 30.4.2004, s. 114.
- (5) Úř. věst. L 216, 20.8.2009, s. 76.
- (6) Úř. věst. L 257, 1.10.2005, s. 1.

Seznam příloh nařízení komise EU č. 842/2011

Příloha I: standardní formulář 1:	„Oznámení předběžných informací“
Příloha II: standardní formulář 2:	„Oznámení o zakázce“
Příloha III: standardní formulář 3:	„Oznámení o zadání zakázky“
Příloha IV: standardní formulář 4:	„Pravidelné předběžné oznámení – veřejné služby“
Příloha V: standardní formulář 5:	„Oznámení o zakázce – veřejné služby“
Příloha VI: standardní formulář 6:	„Oznámení o zadání zakázky – veřejné služby“
Příloha VII: standardní formulář 7:	„Systém kvalifikace – veřejné služby“
Příloha VIII: standardní formulář 8:	„Oznámení na profilu kupujícího“
Příloha IX: standardní formulář 9:	„Zjednodušené oznámení o zakázce v rámci dynamického nákupního systému“
Příloha X: standardní formulář 10:	„Koncese na stavební práce“
Příloha XI: standardní formulář 11:	„Oznámení o zakázce – zakázka zadávaná koncesionářem, který není veřejným zadavatelem“
Příloha XII: standardní formulář 12:	„Oznámení o veřejné soutěži na určitý výkon“
Příloha XIII: standardní formulář 13:	„Výsledky veřejné soutěže na určitý výkon“
Příloha XIV: standardní formulář 15:	„Oznámení o dobrovolné průhlednosti <i>ex ante</i> “
Příloha XV: standardní formulář 16:	„Oznámení předběžných informací – obrana a bezpečnost“
Příloha XVI: standardní formulář 17:	„Oznámení o zakázce – obrana a bezpečnost“
Příloha XVII: standardní formulář 18:	„Oznámení o zadání zakázky – obrana a bezpečnost“
Příloha XVIII: standardní formulář 19:	„Oznámení o subdodávce – obrana a bezpečnost“CS

viz originál – Úřední věstník Evropské unie

NĚKTERÉ PRÁVNÍ PROBLÉMY SOUVISEJÍCÍ S EXISTENCÍ A UŽÍVÁNÍM LESNÍCH CEST

Organizátory semináře jsem byl požádán, abych se ve svém příspěvku zabýval následujícími jednotlivými tématy a popsal právní aspekty s nimi spojené. Jeho text má proto poněkud nesourodou podobu, odpovídající struktuře jednotlivých témat:

- 1) Lesní cesty z pohledu lesního zákona a jeho prováděcích předpisů. Co je lesní cesta a co je cesta veřejná – místní komunikace.
- 2) Je nutné zpevněné lesní komunikace mít vylišený samostatným parcelním číslem? Výhody a nevýhody.
- 3) Přístupy na pozemek – věcná břemena, právo užívání cesty
- 4) Závory – kdy a za jakých okolností vlastník může umisťovat závory na lesní cesty a kdy ne.
- 5) Škody na cestě – jak se domoci náhrady na tom kdo škodu způsobil.
- 6) Bezpečnost uživatelů cesty – i ve vztahu k problematice cyklostezek a pěších značených tras na LDS z hlediska právní zodpovědnosti za bezpečnost návštěvníků.
- 7) Vjezd čtyřkolek na LDS (nutnost značky zákazu vjezdu), obecně umisťování značek na lesní cesty.

1. LESNÍ CESTY Z POHLEDU LESNÍHO ZÁKONA

Pojem „lesní cesta“ je zákonem č. 289/1995 Sb., lesním zákonem (dále jen „lesní zákon“), používán celkem v pěti jeho ustanoveních, a to v § 3, odst. 1, písm. a) a b) definujícími pojem „pozemky určené k plnění funkcí lesa“, v § 13, odst. 2, písm. c) upravujícími základní povinnosti při užívání pozemků určených k plnění funkcí lesa, v § 20, odst. 1, písm. j), obsahujícími zákaz jízdy na kole, na koni, na lyžích nebo na saních mimo lesní cesty a vyznačené trasy, a konečně v § 21, odst. 2 o náhradách za poškozování lesa. Přes tuto relativně častou frekvenci žádné z označených ustanovení pojmem „lesní cesta“ nijak nedefinuje.

O překonání tohoto nedostatku od samého počátku usiloval doktrinární výklad, který v době těsně následující po nabytí účinnosti lesního zákona⁶ nad textem § 20, odst. 1, písm. j) formuloval závěr, že „*lesními cestami se v této souvislosti rozumí všechny lesní cesty, tedy lesní cesty katastrované i nekatastrované, zpevněné i nezpevněné, ale i svážnice, zřetelné přibližovací linky apod., na kterých při jízdě na kole, na koni, na lyžích nebo na saních nemůže dojít k poškození lesního porostu ani půdního povrchu – alespoň ne způsobem, který by způsobil horší následek, než přibližování dřeva.*“ Byť jde o výklad zjevně spíše extenzivní, neexistují žádné důvody mu vytýkat nesprávnost, a to již z toho prostého důvodu, že neexistují argumenty schopné osvědčit opak.

Počínaje 1.1.2002 ovšem došlo k podstatné změně právní situace, neboť pojem „lesní cesta“ se dočkal legální definice, a to ve vyhlášce č. 433/2001 Sb., kterou se stanoví technické

⁶ Staněk, J.: Lesní zákon v teorii a praxi. Úplné znění zákona s komentářem. Matice lesnická, Písek, 1996, s. 63.

požadavky pro stavby pro plnění funkcí lesa. Podle jejího § 2, odst. 1, písm. a) se lesní cestou rozumí „*účelová komunikace, která je součástí lesní dopravní sítě, určená k odvozu dříví, dopravě osob a materiálu pouze v zájmu vlastníka lesa a pro průjezd speciálních vozidel. Umožňuje bezpečný celoroční nebo sezonní provoz.*“ Účelová komunikace pak je v § 7, odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v platném znění, definována jako „*pozemní komunikace, která slouží ke spojení jednotlivých nemovitostí pro potřeby vlastníků těchto nemovitostí nebo ke spojení těchto nemovitostí s ostatními pozemními komunikacemi nebo k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků*“; pozemní komunikace sama je v § 2, odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb. charakterizována jako „*dopravní cesta určená k užití silničními a jinými vozidly a chodci, včetně pevných zařízení nutných pro zajištění tohoto užití a jeho bezpečnosti.*“ Ačkoliv všechny citované pojmové definice slouží pouze pro účely aplikace předpisů, v nichž jsou obsaženy, lze očekávat a akceptovat jejich analogické použití i při výkladu lesního zákona. Z spojení těchto definic pak vyplývá významný závěr, že lesní cestou pro účely výkladu těch ustanovení lesního zákona, v nichž se s tímto pojmem setkáme, je v současné době pouze lesní cesta

- 1) mající charakter stavby a
- 2) umožňující průjezd silničních a jiných vozidel,

nikoliv však již komunikace typu „zřetelných přibližovacích linií“ a obecně jakákoliv komunikace, po níž je schopna se pohybovat pouze specializovaná lesní technika a nikoliv silniční vozidla.

Platí-li, jak bylo shora uvedeno, že všechny lesní cesty jsou účelovými komunikacemi ve smyslu § 7, odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, v platném znění, platí rovněž pro ně základní pravidlo zakotvené v § 19, odst. 1 téhož zákona, že „*v mezích zvláštních předpisů upravujících provoz na pozemních komunikacích a za podmínek stanovených tímto zákonem smí každý užívat pozemní komunikace bezplatně obvyklým způsobem a k účelům, ke kterým jsou určeny, pokud pro zvláštní případy nestanoví tento zákon nebo zvláštní předpis jinak. Uživatel se musí přizpůsobit stavebnímu stavu a dopravně technickému stavu dotčené pozemní komunikace.*“

Veřejná přístupnost lesních cest jako účelových komunikací není zcela neomezená, přičemž důvody pro omezení obecného užívání jsou zčásti vymezeny přímo v zákoně č. 13/1997 Sb., zčásti pak v lesním zákoně, který pokud jde o problematiku lesních cest má ve vztahu k zákonu č. 13/1997 Sb., povahu zvláštního předpisu.

První skupina omezení, tedy omezení obecného užívání podle zákona č. 13/1997 Sb., je popsána v ustanovení § 7, odst. 1 tohoto zákona, který umožňuje, aby příslušný silniční správní úřad na návrh vlastníka účelové komunikace a po projednání s příslušným orgánem Policie České republiky upravil nebo omezil veřejný přístup na účelovou komunikaci, pokud je to nezbytně nutné k ochraně oprávněných zájmů žadajícího vlastníka.

Zcela zvláštní režim se pak podle zákona č. 13/1997 Sb. uplatní u lesních cest, které se nacházejí v uzavřených prostorech (např. oborách či lesních školkách apod.) Takové lesní cesty naopak veřejně přístupně nejsou, což vyplývá z § 7, odst. 2 zákona č. 13/1997 Sb.: „*Tato účelová komunikace není přístupná veřejně, ale v rozsahu a způsobem, který stanoví vlastník nebo provozovatel uzavřeného prostoru nebo objektu. V pochybnostech, zda z hlediska pozemní komunikace jde o uzavřený prostor nebo objekt, rozhoduje příslušný silniční správní úřad.*“

Druhá skupina omezení, tedy omezení vyplývající z lesního zákona jako zvláštního předpisu, je představována zejména obecným zákazem jízdy a stání s motorovými vozidly v lesích

včetně lesních cest, jak je zakotven v § 20, odst. 1, písm. j) lesního zákona, s výjimkami popsány v § 20, odst. 4, 6 a 7 lesního zákona.

2. LESNÍ KOMUNIKACE A PARCELY

Zpevněná lesní cesta nemusí být nezbytně umístěna na samostatném pozemku opatřeném samostatným parcelním číslem. Zvláště u zpevněných lesních cest vybudovaných v minulosti se lze běžně setkat se situacemi, kdy je cesta umístěna na rozlehlém pozemku zahrnujícím vedle silničního tělesa též lesní porosty popř. jiné typy kultury. U nově budovaných lesních cest však může být požadavek na oddělení pozemku pod stavbou lesní cesty od pozemku hlavního geometrickým plánem součástí podmínek stanovených v rozhodnutí, kterými bylo zřízení stavby povoleno (zejména územní rozhodnutí či souhlas, stavební povolení).

Stav, kdy je-li lesní cesta umístěna na samostatném pozemku opatřeném samostatným parcelním číslem, lze označit za výhodnější pro vlastníka z hlediska budoucích majetkových dispozic. Naopak nemusí být hodnocen jako výhodný z hlediska daňového, a to zejména ve vztahu k dani z nemovitostí. Nelze rovněž odhlédnout od několikrát vyjádřeného názoru Veřejného ochránce práv, že zákaz jízdy a stání s motorovými vozidly v lesích včetně lesních cest, jak je zakotven v § 20, odst. 1, písm. j) lesního zákona, se týká pouze pozemků určených k plnění funkcí lesa, což ve vztahu k lesním cestám znamená, že zákaz jízdy a stání s motorovými vozidly se týká pouze těch, které se nachází na pozemcích určených k plnění funkcí lesa.

3. PŘÍSTUPY NA POZEMEK

Obecná pravidla, za kterých je možno lesní cestu jako účelovou komunikaci užívat, byla popsána v textu Ad 1). Od těchto obecných pravidel vyplývajících z předpisů veřejného práva se však lze odchýlit, resp. tato pravidla prolomit za použití institutů soukromého práva, konkrétně za použití institutu věcného břemene podle § 151n občanského zákoníku. Věcná břemena omezují vlastníka nemovité věci ve prospěch někoho jiného tak, že je povinen něco trpět, něčeho se zdržet, nebo něco konat. Věcná břemena se zřizují písemnou smlouvou, na základě závěti ve spojení s výsledky řízení o dědictví, schválenou dohodou dědiců, rozhodnutím příslušného orgánu nebo ze zákona; lze je nabýt i vydržením. Věcná břemena zřízená smlouvou se zapisují do katastru nemovitostí, a to formou vkladu.

Pokud vlastník lesní cesty zřídí ve prospěch jiných osob věcné břemeno, které jim umožní lesní cestu užívat nad rámec oprávnění vyplývajících ze zákona č. 13/1997 Sb. nebo lesního zákona, má oprávnění z věcného břemene přednost před zákonnou úpravou, která má v tomto ohledu dispozitivní charakter (umožňuje udělení výjimky ze zákonných zákazů, když tato výjimka může mít i formu smlouvy o zřízení věcného břemene). Takto může být např. zřízeno právo jízdy po lesní cestě motorovými vozidly. Jestliže by pak oprávněnému z věcného břemene bylo ve výkonu jeho práva bráněno, měl by nárok na náhradu vzniklé škody.

4. ZÁVORY

Zcela bez ohledu na to, zda lesní cesta podléhá či nepodléhá právu obecného užívání a bez ohledu na konkrétní rozsah tohoto práva, podléhá umístování závor na lesní cesty pravidlům zakotveným do § 29 zákona č. 13/1997 Sb. Závor jako pevné překážky mohou být na pozemní komunikaci jiného typu, než jsou dálnice a rychlostní silnice, umístěny pouze na

základě povolení silničního správního úřadu vydaného po projednání s vlastníkem dotčené pozemní komunikace a se souhlasem příslušného orgánu Policie České republiky. Povolení lze vydat pouze za předpokladu, že nebude ohrožena bezpečnost a plynulost silničního provozu a že žadatel o vydání povolení zajistí na svůj náklad všechna potřebná opatření. Pevné překážky, na jejichž umístění nebylo vydáno povolení, jsou jejich vlastníci povinni odstranit na svůj náklad ve lhůtě stanovené silničním správním úřadem. Umístění závory bez povolení silničního správního úřadu může naplnit znaky přestupku podle § 42a, odst. 1, písm. l) zákona č. 13/1997 Sb. s možností uložení pokuty až do výše 300 000,- Kč, či dokonce správního deliktu podle § 42b, odst. 1, písm. l) s možností uložení pokuty rovněž až do výše 300 000,- Kč.

Vedle uvedených pravidel je při umístování závor nutno respektovat požadavky vyplývající z ustanovení zákona č. 183/2006 Sb., stavebního zákona, jejichž popis je předmětem samostatného příspěvku.

5. ŠKODY NA CESTĚ

Vznik škody na lesních cestách a způsob jeho vymáhání podléhá obecným pravidlům o odpovědnosti za způsobenou škodu, jak jsou zakotvena v § 415 až 450 občanského zákoníku. Podle jeho § 415 je každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí. Podle § 420 téhož zákona odpovídá každý za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti, této odpovědnosti se až na některé výjimky zproští, pokud prokáže, že škodu nezavinil. Pro vznik odpovědnosti je nezbytné, aby byla splněna trojice podmínek:

- a) porušení právní povinnosti (třeba i povinnosti počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám podle § 415 občanského zákoníku)
- b) vznik škody
- c) příčinná souvislost mezi škodou a porušením právní povinnosti.

Původce škody je povinen uhradit jak skutečnou škodu, tak i ušlý zisk. Pojem skutečná škoda vyložila rozhodovací praxe soudů tak, že skutečná škoda spočívá ve zmenšení majetkového stavu poškozeného a reprezentuje majetkové hodnoty, které by bylo nutno vynaložit, aby došlo k uvedení věci do předešlého stavu. Ušlým ziskem je pak majetková újma spočívající v tom, že se majetek poškozeného v důsledku škodné události nezhodnotil, ač se to dalo očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí.

Podle § 106 občanského zákoníku se právo na náhradu škody promlčí za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá, nejpozději však za tři roky, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, za deset let ode dne, kdy došlo k události, z níž škoda vznikla.

Zvláštní nárok na náhradu škody související s poškozením lesní cesty pak vyplývá z § 21, odst. 2 lesního zákona, který stanoví, že dojde-li v návaznosti na provádění výstavby k přerušení souvislosti lesních cest, je ten, kdo je způsobil, povinen osobě, které tím vznikla újma, nahradit i zvýšené provozní náklady, které jí tím vznikly.

6. BEZPEČNOST UŽIVATELŮ CESTY

Rovněž odpovědnost vlastníka lesní cesty za škody vzniklé jejím uživatelům se bude řídit obecnými předpisy, zejména § 19, odst. 1 lesního zákona, podle kterého se právo obecného

užívání lesů realizuje na vlastní odpovědnost návštěvníků lesa, a občanským zákoníkem a ustanovením jeho již jednou zmíněného § 415, podle kterého je každý povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí. Právě z ustanovení § 415 občanského zákoníku lze za určitých okolností dovést odpovědnost vlastníka lesní cesty za škodu způsobenou jejím uživatelům v důsledku nedostatečné péče o její technický stav (k obdobně širokému výkladu povinností vlastníka směřují některá publikovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR).

Jelikož však lesní cesta (bez ohledu na to, zda je či není katastrovaná) je z hlediska zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, pozemní komunikací, nelze vlastníkově lesní cesty připisovat odpovědnost ve větším rozsahu, než je odpovědnost připisovaná zákonem č. 13/1997 Sb. vlastníkům dálnic, silnic a místních komunikací; v případě sporu by soud patrně postupoval právě podle zmíněného zákona s použitím analogie. Proto může informace o rozsah odpovědnosti upravené zákonem č. 13/1997 Sb. posloužit jako vodítko pro vlastníka lesní cesty. Podle § 27 zákona č. 13/1997 Sb. uživatelé dálnice, silnice nebo místní komunikace nemají nárok na náhradu škody, která jim vznikla ze stavebního stavu nebo dopravně technického stavu těchto pozemních komunikací. Podle téhož paragrafu ovšem vlastník dálnice, silnice nebo místní komunikace odpovídá za škody vzniklé uživatelům těchto pozemních komunikací, jejichž příčinou byla závada ve sjízdnosti, pokud neprokáže, že nebylo v mezích jeho možností tuto závadu odstranit, u závady způsobené povětrnostními situacemi a jejich důsledky takovou závadu zmírnit, ani na ni předepsaným způsobem upozornit. Vlastník místní komunikace odpovídá za škody, jejichž příčinou byla závada ve schůdnosti místní komunikace nebo průjezdního úseku silnice, pokud neprokáže, že nebylo v mezích jeho možností tuto závadu odstranit, u závady způsobené povětrnostními situacemi a jejich důsledky takovou závadu zmírnit, ani na ni předepsaným způsobem upozornit. Zákon č. 13/1997 Sb. se zabývá i otázkou odpovědnosti vlastníků komunikací za škody vzniklé vlastníkům sousedních nemovitostí – vlastník dálnice, silnice nebo místní komunikace odpovídá vlastníkům sousedních nemovitostí za škody, které jim vznikly v důsledku stavebního stavu nebo dopravně technického stavu těchto komunikací; neodpovídá však za škody vzniklé vlastníkům sousedních nemovitostí v důsledku provozu na těchto pozemních komunikacích.

7. VJEZD ČTYŘKOLEK NA LDS

Vjezd čtyřkolek na lesní cesty se řídí stejným právním režimem, jako vjezd jakýchkoliv jiných motorových vozidel.

Umístování dopravních značek je pak součástí tzv. místní či přechodné úpravy provozu na pozemních komunikacích a řídí se pravidly zakotvenými do zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) v platném znění, konkrétně do jeho 77, odst. 2. Podle označeného ustanovení stanoví místní a přechodnou úpravu provozu na pozemních komunikacích na veřejně přístupné účelové komunikaci (tedy i na lesních cestách mimo lesní cesty v uzavřených areálech) vlastník se souhlasem příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností a po předchozím písemném stanovisku příslušného orgánu policie.

JUDr. Ing. Martin Flora, Dr., advokát

MOŽNOSTI VYUŽITÍ PODPOR Z VEŘEJNÝCH ZDROJŮ NA OPRAVY CEST

V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie se vlastníkům lesních majetků a subjektům hospodařících v lesích otevírají různé možnosti získávání finančních podpor a to jak z národních, tak i evropských zdrojů. Soustředíme-li se na finanční zdroje Evropské unie, z hlediska dalšího rozvoje lesnického odvětví první místo zaujímá Program rozvoje venkova. A proto i opatřením Programu rozvoje venkova bude věnována převážná část mého příspěvku.

1. PODOPATŘENÍ I.1.2.3 LESNICKÁ INFRASTRUKTURA

Nejvýznamnějším podoopatřením z Programu rozvoje venkova ve vztahu k rekonstrukci lesních cest je podoopatření I.1.2.3 lesnická infrastruktura.

1.1. Popis podopatření

Podopatření je zaměřeno na výstavbu, modernizaci, rekonstrukci a celkové opravy lesních cest včetně souvisejících objektů, zařízení upravujících vodní režim v lesích včetně souvisejících objektů a ostatních infrastrukturních objektů a zařízení sloužících lesnímu hospodářství.

1.2. Záměry

- a) **výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy lesních cest nad 2 m šíře, včetně souvisejících objektů;**
- b) výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy zařízení upravujících vodní režim v lesích, včetně souvisejících objektů;
- c) výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy ostatních infrastrukturních objektů a zařízení sloužících lesnímu hospodářství.

1.3. Definice příjemce dotace

Fyzická nebo právnická osoba, sdružení s právní subjektivitou, obec nebo její svazky hospodařící v lesích, které jsou ve vlastnictví soukromých osob nebo jejich sdružení s právní subjektivitou, nebo jsou ve vlastnictví obcí nebo jejich svazků.

Žadatelem **nemůže** být:

- sdružení vzniklé podle § 829 zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů;
- státní podnik;
- zahraniční fyzická osoba, která nemá trvalé bydliště na území ČR, ani zahraniční
- právnická osoba, která nemá sídlo na území ČR.

1.4. Druh a výše dotace

Druh dotace: přímá nenávratná dotace právníckým a fyzickým osobám.

Maximální výše dotace: 100 % způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace.

Minimální způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace, jsou 10 000,- Kč na projekt.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů. Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Podpora je poskytována v souladu s rozhodnutím Evropské komise č. SA 32939 (2011/N) – Lesnická infrastruktura a v souladu s Pokyny Společenství ke státní podpoře v odvětvích zemědělství a lesnictví na období 2007–2013 (2006/C319/01)11.

1.5. Výdaje, které jsou způsobilé ke spolufinancování

Konkrétní položky (kódy) způsobilých výdajů, které se dále vyplňují do formuláře Žádosti o dotaci, jsou uvedeny v příloze č. 4 Pravidel.

Záměr a) výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy lesních cest nad 2 m šíře včetně souvisejících objektů – výstavba a opravy (nevztahuje se na běžnou nebo pomístnou údržbu) lesních cest včetně výstavby a opravy nájezdů, výhyben, mostků, propustků a svodnic na nich.

Záměr b) výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy zařízení upravujících vodní režim v lesích, včetně souvisejících objektů:

- objekty lesotechnických meliorací v lesích;
- technická opatření zaměřená na ochranu půdy, vody a úpravu vodního režimu v lesích v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů nebo v chráněných oblastech přirozené akumulace vod.

Záměr c) výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy ostatních infrastrukturních objektů a zařízení sloužících lesnímu hospodářství:

- např. rozvody energie, vody a kanalizace – ne pro objekty určené k bydlení

UPOZORNĚNÍ

V rámci podzimního kola 2012 by mělo být možné realizovat projekty také na opravy a rekonstrukce mostků, propustků, opěrných zdí a dalších samostatných objektů vybavení cest, aniž by bylo nutné opravovat celou cestu !!!!

Lesní cestou se pro tento záměr rozumí cesty, ke kterým lze dřevo přibližovat, nebo je po nich odvážet. Cesty mimo les se berou v úvahu jen tehdy, když horizontální vzdálenost od průsečíku cesty s kolmicí vedoucí od nejbližší hranice lesa není větší než 75 m. Pokud se mezi hranicí lesa a průsečíkem cesty nacházejí značné překážky (např. drážní těleso, toky řeky apod.), pak se cesta nebere v úvahu, neboť pro tuto část lesa nemá žádný význam. Jestliže se v uzavřeném místním území nachází více cest v zóně 75 m, pak se bere v úvahu jen ta cesta, která leží nejbližší lesnímu komplexu, ovšem pokud má význam pro přibližování a pro odvoz dřeva.

Způsobilé výdaje společné pro všechny záměry

- náklady na projekt a technickou dokumentaci:
- projektová dokumentace (tj. zpracování projektu dle závazné osnovy, podnikatelský záměr, studie proveditelnosti, marketingová studie, zadávací řízení) – maximálně do výše 20 000 Kč

- technická dokumentace: dokumentace pro provádění staveb, výkaz výměr a položkový rozpočet na stavební práce, stavební dozor, dokumentace skutečného provedení stavby po dokončení stavby, dokumentace ke stavebnímu řízení (tj. dokumentace potřebná pro vydání stavebního povolení, pro územní řízení), ohlášení stavby či jiné jednání se stavebním úřadem, odborné posudky ve vztahu k životnímu prostředí, položkový rozpočet – maximálně do výše 80 000 Kč
- nákup pozemku za podmínky, že:
 - jedná se o nezastavěný pozemek,
 - existuje přímá vazba mezi nákupem pozemku a předmětem projektu,
 - dotaci nelze využít na nákup spoluvlastnických podílů, vyjma případů, kdy se tento nakoupený pozemek stane, po uskutečnění tohoto nákupu výlučným vlastnictvím žadatele
 - výše způsobilého výdaje na nákup pozemku může být maximálně do 10 % celkové výše způsobilých výdajů na daný projekt
 - částka způsobilých výdajů vyplývá ze znaleckého posudku, který žadatel dokládá jako povinnou přílohu při zaregistrování Žádosti o dotaci (pokud při podání Žádosti o proplacení budou doloženy účetní/daňové doklady a kupní smlouvy na nižší částku, než je částka uvedena ve znaleckém posudku, bude proplacena nižší částka)
 - ke dni podání Žádosti o proplacení musí být pozemek vyjmutý ze zemědělského půdního fondu

Způsobilé výdaje pro formu financování věcným plněním:

Věcným plněním lze uplatňovat jako způsobilé výdaje pouze stavební práce. Stavební materiál nelze uplatnit **formou věcného plnění**. U fyzických osob může činnost vykonávat žadatel osobně (popř. osoby blízké ve smyslu zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, nebo zaměstnanci). U právnických osob statutární zástupci osobně, jejich osoby blízké nebo zaměstnanci a členové. Jako sazebník pro stanovení výše způsobilých výdajů pro stavební práce se použije katalog stavebních prací (RTS a.s., Brno). V rámci věcného plnění ze strany žadatele nelze nárokovat činnosti, které nejsou uvedeny v katalogu stavebních prací (RTS a.s., Brno). Ve formuláři Žádosti o dotaci žadatel popíše konkrétní činnosti, které hodlá realizovat formou věcného plnění, a uvede rozsah prací ve fyzických jednotkách. Žadatel mimo jiné kódy způsobilých výdajů, které hodlá realizovat formou věcného plnění. Žadatel v případě věcného plnění vždy řádně povede stavební deník v souladu s přílohou 5 vyhlášky č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb. Stavební práce realizované formou věcného plnění žadatel označí v soupisu stavebních prací s výkazem výměr a položkovém rozpočtu, který se podává jako povinná příloha při podání Žádosti o proplacení. Poskytnutí stavebních prací v rámci věcného plnění nepodléhá režimu zadávání veřejných zakázek. Při pořízení stavebního materiálu použitého při výstavbě se při výběru dodavatele postupuje dle podmínek uvedených v obecné části Pravidel.

1.6. Výdaje, které nejsou způsobilé k financování

- výstavby a opravy objektů hrazení bystřin
- preventivní protipovodňová opatření na drobných vodních tocích
- činnosti související s regenerací po konečném vykácení
- DPH, s výjimkou DPH bez nároku na odpočet, kterou skutečně a s konečnou platností nesou příjemci jiní než osoby nepovinné k dani, uvedené v čl. 4 odst. 5 prvním

pododstavci šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17.května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně.

1.7. Formy financování

- bezhotovostní platba
- hotovostní platba
- věcné plnění ze strany žadatele/příjemce dotace

1.8. Kriteria přijatelnosti projektu

- Projekt lze realizovat na území České republiky kromě hl. města Prahy;
- Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou;
- Žadatel musí splňovat definici příjemce dotace stanovenou pro příslušné opatření / podopatření / záměr;
- Projekt musí splňovat účel a rozsah opatření/podopatření/záměru;
- Projekt obsahuje souhlasné stanovisko MŽp dle přílohy Pravidel.

1.9. Další podmínky

- 1) Lhůta vázanosti projektu na účel je 5 let od data podpisu Dohody;
- 2) Žadatel předloží projekt na příslušném regionálním odboru SZIF, v jehož územní působnosti je situována větší část lesního majetku, pro který je projekt zpracován;
- 3) Podpořené stavby a technologie nesmí být bez souhlasu SZIF dále pronajímány či provozovány jiným subjektem;
- 4) Příjemce dotace zajistí vykazování údajů potřebných pro monitoring projektu po jeho realizaci po dobu vázanosti projektu na účel;
- 5) Žadatel/příjemce dotace má prokazatelně uspořádány vlastnické/nájemní vztahy k nemovitostem, které souvisí s realizací projektu. Tuto skutečnost prokazuje příjemce dotace v případě kontroly na místě dokladem o vlastnictví pozemků či nemovitostí, kterých se projekt týká. Pokud je projekt realizován v pronajatém objektu/pozemku, předloží navíc ještě nájemní smlouvu na dobu nejméně pět let od podpisu Dohody nebo s výpovědní lhůtou nejméně 5 let od data podpisu Dohody. V případě spoluvlastnictví nemovitosti je vyžadován písemný souhlas spoluvlastníků nemovitostí vztahujících se k realizaci projektu;
- 6) Žadatel nečerpá finanční prostředky na výdaje, pro které je požadována dotace z PRV, z rozpočtových kapitol státního rozpočtu, státních fondů nebo jiných fondů Evropské unie, zejména jsou vyloučeny akce, které lze podpořit v rámci společných organizací trhů dle přílohy nařízení Komise (ES) č. 1974/2006;
- 7) Žádost o dotaci a Žádost o proplacení je možné zaslat také v elektronické podobě.

1.10. Seznam příloh předkládaných na RO SZIF

1.10.1. Přílohy předkládané při zaregistrování Žádosti o dotaci

- 1) Žádost o dotaci mimo jiné obsahuje – Čestné prohlášení dle vzoru v příloze č. 5 těchto Pravidel
- 2) V případě, že pro realizaci projektu/části projektu v záměru a) nebo c) není třeba stavební povolení nebo ohlášení stavby nebo jiné opatření stavebního úřadu, pak čestné prohlášení žadatele, že na daný projekt/část projektu není dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zapotřebí stavební povolení, ohlášení ani jiné opatření stavebního úřadu (doporučuje se toto čestné prohlášení konzultovat se stavebním úřadem nebo si vyžádat stanovisko stavebního úřadu).

1.10.2. Povinné přílohy předkládané po výzvě RO SZIF

- 1) V případě, že projekt/část projektu podléhá řízení stavebního úřadu, pak k datu zaregistrování Žádosti o dotaci pravomocné a platné stavební povolení nebo ohlášení stavby nebo jiné opatření stavebního úřadu, na jehož základě lze projekt/část projektu zrealizovat v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů –*prostá kopie*.
- 2) Stavebním úřadem ověřená projektová dokumentace předkládaná k územnímu nebo stavebnímu řízení nebo k ohlášení stavby v případě územního nebo stavebního řízení nebo ohlášení stavby k předmětu projektu/části projektu v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a příslušnými prováděcími předpisy –*prostá kopie*.
- 3) Souhlasné stanovisko MŽP dle závazného vzoru (vydává krajské středisko AOPK ČR nebo správa CHKO/NP) –*prostá kopie*.
- 4) V případě nákupu pozemku jako výdaje, ze kterého je požadována dotace, znalecký posudek, ne starší 12 měsíců k datu zaregistrování Žádosti o dotaci –*prostá kopie*.
- 5) Katastrální mapa s vyznačením lokalizace předmětu projektu v odpovídajícím měřítku, ze které budou patrná čísla pozemků, hranice pozemků, měřítko mapy a název příslušného katastrálního území –*prostá kopie*.
- 6) Výpis z katastru nemovitostí ne starší 3 měsíců od data zaregistrování Žádosti o dotaci, kde je žadatel o dotaci uveden jako vlastník pozemku určeného k plnění funkcí lesa (PUPFL). V případě, že je žadatel nájemce pozemku určeného k plnění funkcí lesa (PUPFL), doloží na daný pozemek výpis z katastru nemovitostí ne starší 3 měsíců od data zaregistrování Žádosti o dotaci a nájemní smlouvu –*prostá kopie*.

1.10.3. Nepovinné přílohy předkládané po výzvě RO SZIF

- 1) Pokud žadatel požaduje bodové zvýhodnění za preferenční kritérium Projekt se týká rekonstrukce, modernizace nebo celkové opravy (a to, že se nejedná o novostavbu, není zřejmé z katastrální mapy či z opatření stavebního úřadu), pak tuto skutečnost prokáže předložením porostní mapy, v níž bude předmět dotace zobrazen –*prostá kopie*.
- 2) Lesnická obrysová či dopravní mapa nebo situace z projektové dokumentace vypracované autorizovanou osobou (je-li předkládána) se zákresem lesní cesty (předmětu dotace), ze

kteřé bude patrná návaznost předmětu dotace na stávající lesní cestu kategorie 1L či 2L nebo jinou nelesní cestu obdobných parametrů odpovídajících kategorií lesních cest 1L či 2L –*prostá kopie* (možno vrátit žadateli).

- 3) Popis zlepšení stávajících parametrů lesní cesty vypracovaný autorizovanou osobou –*originál*.

1.10.4. Povinné přílohy předkládané při podpisu Dohody; C

- 1) Osvědčení právního statutu, které je v souladu s definicí příjemce dotace a není starší než 3 měsíce k datu podpisu Dohody –*prostá kopie*. Pro fyzickou osobu nepodnikající se osvědčením právního statutu rozumí prostá kopie občanského průkazu. Je-li osvědčením právního statutu žadatele výpis z živnostenského či obchodního rejstříku nebo výpis z evidence zemědělského podnikatele, osvědčení právního statutu nepředkládá.
- 2) Potvrzení finančního úřadu, že žadatel má vypořádány splatné závazky vůči finančním úřadům. Datum tohoto potvrzení nesmí být starší než datum zaregistrování Žádosti o dotaci –*prostá kopie*.

1.10.5. Povinné přílohy předkládané při podání Žádosti o proplacení

- 1) Účetní/daňové doklady související s realizací projektu (např. faktury, paragony) –*prostá kopie*;
- 2) Doklad o uhrazení závazku dodavateli (např. výpis z bankovního účtu včetně smlouvy o zřízení/vedení účtu ve vlastnictví žadatele, pokud byla úhrada prováděna z jiného účtu, než na který bude poskytnuta dotace, pokladní doklad, na kterém oprávněná osoba potvrdí příjem hotovosti) –*prostá kopie*;
- 3) V případě zahrnutí stavebních prací do celkových výdajů, na které může být poskytnuta dotace – soupis stavebních prací s výkazem výměr a položkový rozpočet správně rozdělený do odpovídajících kódů výdajů. Maximálním výdajem, ze kterého je stanovena dotace, je aktuální cena uvedená v Katalogu cen stavebních prací (RTS a.s., Brno) –*prostá kopie*;
- 4) V případě zahrnutí stavebních prací do celkových výdajů, na které může být poskytnuta dotace, kolaudační souhlas nebo oznámení stavebnímu úřadu o užívání stavby podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů –*prostá kopie*, nebo čestné prohlášení příjemce, že pro užívání stavby dle daného projektu není v souladu se zákonem č. 183/2006 Sb. kolaudační souhlas ani oznámení zapotřebí.
- 5) V případě věcného plnění stavební deník, rozpočet podle Katalogu stavebních prací RTS a.s., Brno –*prostá kopie*;
- 6) Dokumentace k zadávacímu řízení podle Seznamu dokumentace k zadávacímu řízení, který příjemce dotace obdržel při podpisu Dohody. Formuláře jsou zveřejněny na internetových stránkách www.szif.cz (nevztahuje se na nákup nemovitosti); D jinak K. V případě mimořádně objemné dokumentace s velkým počtem nabídek se po dohodě příjemce dotace s RO SZIF připouští provedení kontroly dokumentace na místě u příjemce dotace, a i nadále ponechání nevítežných nabídek v archivu příjemce dotace s tím, že příjemce dotace musí splnit podmínku Pravidel a archivovat dokumentaci ze zadávacího řízení po dobu 10 let.

- 7) Soupisky účetních / daňových dokladů k výdajům, ze kterých je stanovena dotace –*originál*. Formuláře jsou zveřejněny na internetových stránkách www.szif.cz;
- 8) V případě nákupu pozemku jako výdaje, ze kterého je požadována dotace, kupní smlouva, ne starší než datum podpisu Dohody –*prostá kopie*;
- 9) Doklad o vedení (popř. zřízení) bankovního účtu ve vlastnictví příjemce, na který bude příjemci poskytnuta dotace –*prostá kopie*;

1.10.6. Povinné přílohy předkládané po proplacení

- 1) Doklady k prokázání povinného monitorovacího indikátoru „zvýšení přidané hodnoty podpořeného podniku“, tzn. rozvaha (bilance) a výkaz zisku a ztráty nebo výkaz příjmů a výdajů a výkaz o majetku za každý účetně uzavřený rok po dobu 5-ti let od data proplacení dotace. Údaje budou poskytovány na základě výzvy Ministerstva zemědělství, případně jiného pověřeného subjektu, a to dle metodického postupu uveřejněného na internetových stránkách www.eagri.cz;

1.11. Preferenční kritéria

Podopatření: I.1.2.3 Lesnická infrastruktura (2011)

Č.	Kritérium (cesty)	Možný zisk
1.	Projekt se týká rekonstrukce, modernizace (vztahuje se na všechny záměry)	15 bodů
2.	Předmětem projektu je oprava nebo vybudování lesní cesty, která navazuje nebo vyúsťuje na stávající cestní síť cest typu 1L a 2L (v souladu s normou ČSN 7 361 08)	5 bodů
4.	Projekt řeší lesní cestu (souvislý úsek lesní cesty), jejíž úpravou selepší stávající parametry z horšího stavu kategorií (2L, 3L, 4L), a která po úpravě bude splňovat parametry odvozní cesty 1L a 2L (v souladu s normou ČSN 736108). Úsek zlepšující parametry tvoří ... % z celkové délky úpravy cesty	
4.1.	do 20% délky včetně	2 body
4.2.	20,1 – 30 % délky	4 body
4.3.	30,1 – 40 % délky	6 bodů
4.4.	40,1 – 50 % délky	8 bodů
4.5.	nad 50,1 % délky	10 bodů
5.	Požadovaná míra dotace (%):	
5.1.	100 %	0 bodů
5.2.	99 %	1 bod
5.3.	98 %	2 body
5.4.	97 %	3 body
5.5.	... %	... body
6.	Míra nezaměstnanosti v oblasti působnosti obce s rozšířenou působností, ve které je projekt realizován	
6.1.	je 4,5 – 5,7 %	1 bod

6.2.	je 5,8 – 7,5 %	2 body
6.3.	je 7,6 a více	3 body
7.	Žadatel předložil v daném kole na daný investiční záměr pouze jednu žádost	5 bodů
8.	Projekt je realizován v regionu se soustředěnou podporou státu na roky 2010–2013 v souladu s přílohou k usnesení vlády ze dne 22. února 2010	? bodů

Pozn. 1: Pokud je u bodovacího kritéria uvedena i druhá úroveň číslování, lze zvolit pouze jednu možnost výběru (tj. např. pouze 2.2.)

Pozn. 2: Za pref. krit. body obdrží projekt, který se týká rekonstrukce/modernizace (není nutná nadpoloviční většina velikosti plochy úpravy či nákladů). Tato skutečnost je posuzována dle kopie katastrální mapy (předmět dotace je v mapě zobrazen, ne pouze zakreslen žadatelem), nebo dle porostní mapy (předmět dotace je v mapě zobrazen, ne pouze zakreslen žadatelem). nebo dle opatření stavebního úřadu (v opatření uvedeno, že se jedná o rekonstrukci/modernizaci předmětu dotace). Pokud žadatel splní jednu z uvedených podmínek, mohou být body uděleny.

Pozn. 3: Předmětem projektu je výstavba, rekonstrukce, modernizace nebo celková oprava lesní cesty, která navazuje nebo vyúsťuje na stávající cestní síť cest typu 1L či 2L nebo jinou nelesní cestu obdobných parametrů odpovídajících kategorií lesních cest 1L či 2L (v souladu s normou ČSN 7 361 08), bude posuzováno na základě přílohy „Lesnická obrysová či dopravní mapa nebo situace z projektové dokumentace vypracované autorizovanou osobou (je-li předkládána) se zákresem lesní cesty (předmětu dotace), ze které bude patrná návaznost předmětu dotace na stávající lesní cestu kategorie 1L či 2L nebo jinou nelesní cestu obdobných parametrů odpovídajících kategorií lesních cest 1L či 2L – prostá kopie (možno vrátit žadateli)“. U stávající navazující lesní cesty kategorie 1L či 2L bude uvedena její kategorie. Je-li předmětem dotace více lesních cest, pak budou body přiděleny, pokud alespoň jedna z nich vyhoví tomuto kritériu.

Pozn. 4: Projekt řeší lesní cestu (souvislý úsek lesní cesty), jejíž úpravou dojde ke zvýšení kategorie lesní cesty z 2L, 3L nebo 4L s tím, že konečná kategorie lesní cesty musí být 1L nebo 2L (v souladu s normou ČSN 7 361 08). Úsek zvyšující kategorii tvoří ... % z celkové délky úpravy lesní cesty, bude posuzováno na základě přílohy „Popis zlepšení stávajících parametrů lesní cesty“ dle přílohy vypracovaný autorizovanou osobou (Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů) - originál. Je-li předmětem dotace více lesních cest, pak budou body přiděleny, pokud alespoň jedna z nich vyhoví tomuto kritériu. Body není možné načítat za jednotlivé cesty, které jsou součástí projektu, hodnocena bude cesta, která nejvíce zlepšuje stávající parametry.

Pozn. 5: Určení míry nezaměstnanosti se provádí na základě tabulky průměrné roční míry nezaměstnanosti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností za aktuální rok. Správní obvody rozšířené působnosti těchto obcí jsou vymezeny vyhláškou ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. výčtem obcí, které do nich spadají. Při realizaci projektu na územích více obcí bude konečná míra nezaměstnanosti vypočtena jako aritmetický nevážený průměr dotčených území obcí s rozšířenou působností.

Pozn. 7: pokud žadatel předloží na daný záměr v daném kole dvě a více žádosti, nebude bodově zvýhodněna žádná ze žádostí. Předložením žádosti je rozuměno zaregistrování Žádosti o dotaci.

Pozn. 8: Vymezení regionů se soustředěnou podporou státu

PODOPATŘENÍ I.1.2.3. Lesnická infrastruktura:

záměr a) Výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy lesních cest nad 2 m šíře včetně souvisejících objektů

záměr b) Výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy zařízení upravujících vodní režim v lesích včetně souvisejících objektů

záměr c) Výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy ostatních infrastrukturních objektů a zařízení sloužících lesnímu hospodářství

kód Popis způsobilého výdaje

- 001 výstavba lesních cest včetně souvisejících objektů
- 002 opravy lesních cest včetně souvisejících objektů
- 003 výstavba objektů lesotechnických meliorací v lesích
- 004 opravy objektů lesotechnických meliorací v lesích
- 005 výstavba retenčních vodních nádrží
- 006 opravy retenčních vodních nádrží
- 007 výstavba ostatních zařízení upravujících vodní režim v lesích včetně souvisejících objektů
- 008 opravy ostatních zařízení upravujících vodní režim v lesích včetně souvisejících objektů
- 009 opatření zaměřená na ochranu půdy
- 010 výstavba infrastrukturních objektů a zařízení sloužících lesnímu hospodářství
- 011 opravy infrastrukturních objektů a zařízení sloužících lesnímu hospodářství
- 012 projektová dokumentace
- 013 technická dokumentace
- 014 nákup pozemku

Výše uvedený text platil pro 14. kolo PRV. Aktuální znění pravidel naleznete na internetových stránkách www.szif.cz.

2. PODOPATŘENÍ II.2.4.1 OBNOVA LESNÍHO POTENCIÁLU PO KALAMITÁCH A ZAVÁDĚNÍ PREVENTIVNÍCH OPATŘENÍ

Druhým nejvýznamnějším podopatřením z Programu rozvoje venkova ve vztahu k rekonstrukci lesních cest, které byly například poškozeny povodněmi je podopatření II.2.4.1 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření.

2.1. Popis podopatření

Podopatření je zaměřeno na obnovu produkčního potenciálu lesa a všech jeho funkcí a snížení rozsahu škod způsobených přírodními kalamitami a požáry. Podpora je poskytována na ochranná opatření pro zamezení, resp. zmírnění škod způsobených kalamitami v lesích a mimořádná opatření při kalamitách způsobených abiotickými vlivy a biotickými činiteli, tj. zejména hmyzími a houbovými škůdci (např. pilatky, obaleči, píďalky, sypavky apod.), jimž nelze zabránit běžnou ochranou. Dále je podpora poskytována na rekonstrukci poškozených lesních porostů po kalamitách, obnovu lesa po kalamitních těžbách, **provádění preventivních protipovodňových opatření na drobných vodních tocích a v jejich povodích, protierozní opatření na lesních půdách, odstraňování škod způsobených povodněmi na drobných vodních tocích a v jejich povodích, na lesních cestách, sanace nátrží, erozních rýh a hrazení a stabilizace strží na pozemcích určených k plnění funkcí lesa.**

2.2. Záměry

- b) zavádění preventivních opatření v lesích a odstraňování škod způsobených povodněmi

2.3. Definice příjemce dotace

Žadatelem **může** být:

- vlastník nebo nájemce pozemku určeného k plnění funkcí lesa,
- sdružení s právní subjektivitou vlastníků nebo nájemců pozemků určených k plnění funkcí lesa.

Žadatelem **nemůže** být:

- sdružení vzniklé podle § 829 zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zahraniční fyzická osoba, která nemá trvalé bydliště na území ČR, ani zahraniční právnická osoba, která nemá sídlo na území ČR.

2.4. Druh a výše dotace

Druh dotace: přímá nenávratná dotace.

Maximální výše dotace: 100 % způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace.

Minimální způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace, jsou 10 000 Kč na projekt.

Maximální způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace, jsou v záměru b) 10 000 000 Kč na projekt.

Maximální výše dotace na jednoho příjemce dotace v rámci tohoto podopatření činí 500 000 000 Kč za období 2007-2013.

Příspěvek EU činí 80 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 20 % veřejných zdrojů.

2.5. Formy financování

- bezhotovostní platba
- hotovostní platba

2.6. Výdaje, které jsou způsobilé ke spolufinancování

Pro oba záměry jsou způsobilé výdaje investičního i neinvestičního charakteru. Konkrétní skupiny položek (kódy) způsobilých výdajů, které se dále vyplňují do formuláře Žádosti o dotaci.

Záměr b) Zavádění preventivních opatření v lesích a odstraňování škod způsobených povodněmi

- provádění preventivních protipovodňových opatření na drobných vodních tocích a v jejich povodích a protierozní opatření, např. výstavba a opravy objektů hrazení bystřin (nesmí se jednat o opatření prováděná z rozhodnutí orgánů státní správy lesů ve veřejném zájmu)
- odstraňování škod způsobených povodněmi na drobných vodních tocích a v jejich povodích, pokud se jedná o pozemky určené k plnění funkcí lesa (dále PUPFL) či toky ve správě subjektu pověřeného hospodařením v lesích, na lesních cestách a souvisejících objektech, sanace nátrží, erozních rýh a hrazení a stabilizace strží (nesmí se jednat o opatření prováděná z rozhodnutí orgánů státní správy lesů ve veřejném zájmu)

- technická dokumentace (tj. zejména dokumentace ke stavebnímu řízení, odborné posudky ve vztahu k životnímu prostředí, položkový rozpočet) – maximálně do výše 80000 Kč

Způsobilé výdaje společné pro oba záměry:

- projektová dokumentace (tj. zpracování projektu dle závazné osnovy nebo jako součásti formuláře Žádosti o dotaci, podnikatelský záměr, studie proveditelnosti, marketingová studie, zadávací řízení) – maximálně do výše 20 000 Kč

2.7. Výdaje, které nejsou způsobilé ke spolufinancování

- výstavba, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy lesních cest, zařízení upravujících vodní režim v lesích a ostatních infrastrukturních objektů a zařízení včetně souvisejících objektů, které nevznikly v důsledku kalamitní situace
- DPH, s výjimkou DPH bez nároku na odpočet, kterou skutečně a s konečnou platností nesou příjemci jiní než osoby nepovinné k dani, uvedené v čl. 4 odst. 5 prvním pododstavci šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně

2.8. Kritéria přijatelnosti projektu

- Projekt lze realizovat na území České republiky kromě hlavního města Prahy;
- Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou;
- Žadatel musí splňovat definici příjemce dotace stanovenou pro příslušné opatření / podopatření / záměr;
- Projekt musí splňovat účel a rozsah opatření/podopatření/záměru.

2.9. Další podmínky

Společné podmínky pro záměr a) i b)

- 1) Lhůta vázanosti projektu na účel je 5 let od data podpisu Dohody;
- 2) Žadatel/příjemce dotace má prokazatelně uspořádány vlastnické/nájemní vztahy k nemovitostem, které souvisí s realizací projektu. Tuto skutečnost prokazuje žadatel/příjemce dotace v případě kontroly na místě dokladem o vlastnictví nemovitostí, kterých se projekt týká, v případě realizace projektu na pronajatém pozemku navíc ještě nájemní smlouvou na dobu nejméně 5 let od data podpisu Dohody nebo s výpovědní lhůtou nejméně 5 let od data podpisu Dohody. V případě realizace projektu záměru b) na cizích pozemcích lze nahradit doklad o vlastnictví či nájemní smlouvu písemným souhlasem vlastníků dotčených pozemků s realizací projektu. V případě spoluvlastnictví nemovitosti je vyžadován písemný souhlas spoluvlastníků nemovitostí vztahujících se k realizaci projektu;
- 3) Žadatel nečerpá finanční prostředky na výdaje, pro které je požadována dotace z PRV, z rozpočtových kapitol státního rozpočtu, státních fondů nebo jiných fondů Evropské unie;

- 4) Žadatel předloží projekt na příslušném regionálním odboru SZIF, v jehož územní působnosti je situována větší část lesního majetku, pro který je projekt zpracován;

Podmínky pro záměr b)

- 1) Žadatel doloží vždy souhlasné stanovisko MŽP;
- 2) Opatření musí být realizována na pozemcích určených k plnění funkce lesa, na lesních cestách či na pozemcích vodních ploch ve správě subjektu pověřeného hospodařením v lesích;
- 3) Nesmí se jednat o opatření prováděná z rozhodnutí orgánů státní správy lesů ve veřejném zájmu;

2.10. Seznam příloh

aktuálně dle pravidel – oproti 13. kolu PRV bude mírně pozměněno v souladu s novým způsobem administrace

2.11. Preferenční kritéria

Záměr b) Zavádění preventivních opatření v lesích a odstraňování škod způsobených povodněmi

Č.	Kritérium (cesty)	Možný zisk
1.	Celková plocha ochráněných pozemků (dle tabulky parametrů a technického řešení akce v příloze č. 10 Pravidel)	
1.1	Rozsah lesních pozemků ^{*2} + Rozsah ostatních pozemků ≤ 50	15 bodů
1.2	50 < Rozsah lesních pozemků ^{*2} + Rozsah ostatních pozemků < 250	30 bodů
1.3	Rozsah lesních pozemků ^{*2} + Rozsah ostatních pozemků ≥ 250	50 bodů
2.	Projekt se týká odstranění škod způsobených povodněmi	35 bodů
3.	Převažující kategorie lesa	
3.1	Lesy hospodářské a vybrané kategorie lesů zvláštního určení (tj. lesy v nichž jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření a uznané obory a samostatné bažantnice)	20 bodů
3.2	Lesy zvláštního určení (mimo vybrané kategorie uvedené v čísle 3.1)	35 bodů
3.3	Lesy ochranné	50 bodů
4.	Požadovaná míra podpory (%)	
4.1.	100	0 bodů
4.2.	98	1 bod
4.3.	96	2 body
4.4.	94	3 body
4.5. bodů
4.26.	50	25 bodů
5.	Žádost o dotaci zaslána v elektronické podobě – zaslání prostřednictvím Portálu farmáře (viz. část A – obecné podmínky Pravidel, kapitola 1, písmeno kk))	5 bodů

Pozn. 1: Pokud je u bodovacího kritéria uvedena i druhá úroveň číslování, lze zvolit pouze jednu možnost výběru (tj. např. pouze 4.2.).

Pozn. 2: Pro naplnění preferenčního kritéria č. 2 musí projekt obsahovat kód způsobilých výdajů 006 či 007.

Záměr b) Zavádění preventivních opatření v lesích a odstraňování škod způsobených povodněmi

kód Popis způsobilého výdaje

001 výstavba objektů hrazení bystřin

002 opravy objektů hrazení bystřin

003 hrazení a stabilizace strží

004 preventivní protipovodňová opatření na drobných vodních tocích a v jejich povodích – zkapacitnění koryta vodního toku, stabilizace koryta, zabezpečení břehů

005 Protierozní opatření v povodí drobných vodních toků – zábrany sesuvu půdy, sanace erozních rýh

006 Odstraňování škod způsobených povodněmi na drobných vodních tocích a v jejich povodích – sanace břehových nátrží a výmolů, odstranění povodňových nánosů z koryt vodních toků, průtočných nádrží a přilehlých pozemků, odstranění povodňových nánosů v povodí vodních toků, usměrnění koryta vodního toku, oprava poškozených vodních děl (např. hrází)

007 **Odstraňování škod způsobených povodněmi na lesních cestách a souvisejících objektech**

008 Technická dokumentace

009 Projektová dokumentace

Výše uvedený text platil pro 13. kolo PRV. Aktuální znění pravidel naleznete na internetových stránkách www.szif.cz.

3. PODOPATŘENÍ II.2.4.2. NEPRODUKTIVNÍ INVESTICE V LESÍCH

Jako doplňkové podopatření z Programu rozvoje venkova ve vztahu k LDS, lze považovat v případě stezek, pěšin a chodníků podopatření II.2.4.2 Nепroduktivní investice v lesích.

3.1. Popis podopatření

Jednorázový příspěvek na neproduktivní investice v lesích na podporu činností vedoucích k usměrnění návštěvnosti lesa a bezpečnosti jeho návštěvníků.

3.2. Záměr

a) Zvyšování společenské hodnoty lesů

3.3. Definice příjemce dotace

Žadatelem může být:

- vlastník nebo nájemce pozemku určeného k plnění funkcí lesa,
- sdružení s právní subjektivitou vlastníků nebo nájemců pozemků určených k plnění funkcí lesa.

Žadatelem **nemůže** být:

- sdružení vzniklé podle § 829 zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zahraniční fyzická osoba, která nemá trvalé bydliště na území ČR, ani zahraniční právnická osoba, která nemá sídlo na území ČR.

3.4. Druh a výše dotace

Druh dotace: přímá nenávratná dotace.

Výše dotace: 100 % způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace.

Minimální způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace, jsou 10 000 Kč na projekt.

Maximální způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace, jsou v záměru a) 2 000 000 Kč na projekt.

Maximální výše dotace na jednoho příjemce dotace v rámci tohoto podopatření činí 50 000 000 Kč za období 2007-2013.

Příspěvek EU činí 80 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 20 % veřejných zdrojů.

3.5. Formy financování

- bezhotovostní platba
- hotovostní platba

3.6. Výdaje, které jsou způsobilé ke spolufinancování

Způsobilé výdaje mohou být jen investičního charakteru.

Konkrétní položky (kódy) způsobilých výdajů, které se dále vyplňují do formuláře Žádosti o dotaci, jsou uvedeny dále.

Záměr a) Zvyšování společenské hodnoty lesů

- opatření k posílení rekreační funkce lesa (značení, výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty do šíře 2 metrů, značení cyklostezek, zřizování herních a naučných prvků, popis informací o místně významných přírodních prvcích, apod.)
- opatření k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa (výstavba objektů pro zajištění bezpečnosti návštěvníků, např. mostky, lávky, zábradlí, stupně, apod.)
- projektová dokumentace (tj. zpracování projektu dle závazné osnovy nebo jako součásti formuláře Žádosti o dotaci, podnikatelský záměr, studie proveditelnosti, marketingová studie, zadávací řízení) – maximálně do výše 20 000 Kč
- technická dokumentace (tj. zejména dokumentace ke stavebnímu řízení, odborné posudky ve vztahu k životnímu prostředí, položkový rozpočet) – maximálně do výše 80 000 Kč
- nákup pozemku za podmínky, že:
 - jedná se o nezastavěný pozemek

- existuje přímá vazba mezi nákupem pozemku a předmětem projektu
- dotaci nelze využít na nákup spoluvlastnických podílů, vyjma případů, kdy se takto nakoupený pozemek stane po uskutečnění tohoto nákupu výlučným vlastnictvím žadatele
- způsobilý výdaj nákupu pozemku bude činit max. 10 % ze způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace na daný projekt
- částka způsobilých výdajů vyplývá ze znaleckého posudku, který žadatel dokládá jako povinnou přílohu při zaregistrování Žádosti o dotaci (pokud při podání Žádosti o proplacení budou doloženy účetní/daňové doklady a kupní smlouvy na nižší částku než je částka uvedena ve znaleckém posudku, bude proplacena nižší částka).

3.7. Výdaje, které nejsou způsobilé ke spolufinancování

- stezky širší než 2 metry a lesní cesty, které budou využívány převážně pro účely lesního hospodářství
- provozní výdaje, následná údržba a péče
- výstavba cyklostezky
- DPH, s výjimkou DPH bez nároku na odpočet, kterou skutečně a s konečnou platností nesou příjemci jiní než osoby nepovinné k dani, uvedené v čl. 4 odst. 5 prvním pododstavci šesté směrnice Rady 77/388/EHS ze dne 17. května 1977 o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně.

3.8. Kritéria přijatelnosti projektu

- Projekt lze realizovat na území České republiky kromě hlavního města Prahy;
- Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou;
- Žadatel musí splňovat definici příjemce dotace stanovenou pro příslušné opatření / podopatření / záměr;
- Projekt musí splňovat účel a rozsah opatření/podopatření/záměru.

3.9. Další podmínky

- 1) Lhůta vázanosti projektu na účel je 5 let od data podpisu Dohody;
- 2) Žadatel/příjemce dotace má prokazatelně uspořádány vlastnické/nájemní vztahy k nemovitostem, které souvisí s realizací projektu. Tuto skutečnost prokazuje žadatel/příjemce dotace v případě kontroly na místě dokladem o vlastnictví nemovitostí, kterých se projekt týká, v případě realizace projektu na pronajatém pozemku navíc ještě nájemní smlouvou na dobu nejméně 5 let od data podpisu Dohody nebo s výpovědní lhůtou nejméně 5 let od data podpisu Dohody. V případě spoluvlastnictví nemovitosti je vyžadován písemný souhlas spoluvlastníků nemovitostí vztahujících se k realizaci projektu;
- 3) Žadatel doloží souhlasné stanovisko MŽP;

- 4) Žadatel nečerpá finanční prostředky na výdaje, pro které je požadována dotace z PRV, z rozpočtových kapitol státního rozpočtu, státních fondů nebo jiných fondů Evropské unie;
- 5) Žadatel předloží projekt na příslušném regionálním odboru SZIF, v jehož územní působnosti je situována větší část lesního majetku, pro který je projekt zpracován;
- 6) Žádost o dotaci a Žádost o proplacení je možné zaslat také v elektronické podobě

3.10. Seznam příloh

- (aktuálně dle pravidel – oproti 13. kolu PRV bude mírně pozměněno v souladu s novým způsobem administrace)

3.11. Preferenční kritéria

Záměr a) Zvyšování společenské hodnoty lesů

Č.	Kritérium (cesty)	Možný zisk
1.	Projekt navazuje na již realizované projekty	20 bodů
2.	Vybrané kategorie lesa zvl. určení (tj. lázeňské, příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí)	40 bodů
3.	Požadovaná míra podpory (%)	
3.1.	100	0 bodů
3.2.	98	1 bod
3.3.	96	2 body
3.4.	94	3 body
3.5.	92	4 body
3.6.	90	5 bodů
3.26.	50	25 bodů

kód Popis způsobilého výdaje

- 001 opatření k posílení rekreační funkce lesa (značení, výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty do šíře 2 metrů, značení cyklostezek, herní a naučné prvky, místně významné přírodní prvky, apod.)
- 002 opatření k usměrňování návštěvnosti území (zřizování parkovacích míst, odpočinkových stanišť, přístřešků, informačních tabulí, apod.)
- 003 opatření k zajištění bezpečnosti návštěvníků lesa (výstavba objektů pro zajištění bezpečnosti návštěvníků, např. mostky, lávky, zábradlí, stupně, apod.)
- 004 opatření k údržbě lesního prostředí (zařízení k odkládání odpadků apod.)
- 005 ostatní opatření přispívající ke zvyšování společenské hodnoty lesů
- 006 nákup pozemku
- 007 technická dokumentace
- 008 projektová dokumentace

4. PODOPATŘENÍ III.2.1.1. OBNOVA A ROZVOJ VESNIC

Další část spíše informativního charakteru se bude věnovat možnostem, které nejsou prioritně lesnické, ale mohou také napomoci ke zpřístupnění lesních pozemků a mohou mít na LDS vliv. Jedním z takových podopatření z Programu rozvoje venkova je podopatření II.2.1.1. Obnova a rozvoj vesnic.

Předmětem podopatření je podpora malých obcí v oblasti základní dopravní a technické infrastruktury včetně vodohospodářské, zajištění územních plánů a zlepšení vzhledu obcí a tím zlepšení životních podmínek a zvýšení atraktivity vesnic pro bydlení, podnikání i relaxaci.

4.1. Záměry:

- a) zlepšení dopravní a technické infrastruktury a vzhledu obcí
 - budování a obnova místních komunikací III. a IV. třídy včetně pro vodu propustných komunikací
 - budování a obnova sítí technické infrastruktury
 - obnova veřejných prostranství obce
 - parkové úpravy
 - nákup techniky pro údržbu zeleně v souvislosti s projektem do 20 % způsobilých výdajů projektu, ze kterých je stanovena dotace
- b) vodovody, kanalizace a ČOV pro veřejnou potřebu (mimo ZCHÚ a CHOPAV)
- c) územní plán

4.2. Příjemce:

Záměr a)

- obce, svazky obcí
- nestátní neziskové organizace
- zájmová sdružení právnických osob
- církve a jejich organizace

Záměr b)

- – obce ,svazky obcí

Záměr c)

- – obce

4.3. Druh a výše dotace:

Druh dotace: přímá nenávratná dotace.

Výše dotace činí **90 %** způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace.

Minimální výdaje jsou 50 000 Kč na projekt.

Maximální výdaje v záměru:

- a) jsou **5 mil. Kč** na projekt (je-li žadatelem svazek obcí, je limit možno násobit počtem obcí, jichž se projekt přímo týká až do max. částky 20 mil. Kč).

- b) jsou **40 mil.** Kč na projekt (u projektu svazku obcí se limit navyšuje o 10 % s každou následující obcí až do max. částky 60 mil. Kč).
- c) jsou **1,5 mil.** Kč na projekt.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

4.4. Způsob proplácení

možnost průběžného financování

4.5. Kritéria přijatelnosti:

- Projekt musí být realizován na území České republiky v obci do 500 obyvatel, kromě projektů na výstavbu vodovodů, kanalizací a ČOV pro veřejnou potřebu, které jsou vymezeny pro obce do 2000 obyvatel (vodovody) a pro obce do 2000 obyvatel s kapacitou do 2000 E.O. (kanalizace, ČOV).
- Pro svazek obcí platí, že může zahrnovat i obce s více než 500 nebo 2000 obyvateli, ovšem příslušný projekt musí být realizován v obcích do 500 obyvatel nebo 2000 obyvatel.
- Kapacita jednotlivých systémů kanalizací a ČOV, nebo jednoho společného systému, nesmí přesahovat limit 2000 E.O.

4.6. Specifika:

Projekty týkající se výstavby vodovodů, kanalizací a ČOV v rámci záměru b) **budou podpořeny pouze mimo území vyžadující zvláštní ochranu** (NP a CHKO včetně jejich ochranných pásem, lokality soustavy Natura 2000, území CHOPAV a ochranných pásem vodních zdrojů) a mimo povodí vodního díla Nové Mlýny. Uvedená území náleží do oblasti dotací poskytovaných z Operačního programu Životní prostředí.

4.7. Preferenční kritéria

Záměr a) Zvyšování společenské hodnoty lesů

Pořadí záměr	Kritérium centrální	Možný zisk
1.	Komplexnost projektu	
1.1 a)	– projekt předložený v záměru a) zahrnuje více než 4 aktivity ¹⁾ záměru	23 bodů
1.2 a)	– projekt předložený v záměru a) zahrnuje 3–4 aktivity záměru	15 bodů
1.3 a)	– projekt předložený v záměru a) zahrnuje 2 aktivity záměru	8 bodů
2.1 a,c)	Počet obyvatel v obci ²⁾ - obec, kde je projekt předložený v záměru a) a c) realizován, má do 250 obyvatel	11 bodů
5.	Míra nezaměstnanosti ⁴⁾	

5.1 a,b,c)	ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém je projekt realizován je 4,4–6,4 %	4 body
5.2 a,b,c)	ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém je projekt realizován je 6,5–8,7 %	8 bodů
5.3 a,b,c)	ve správním obvodu obce s rozšířenou působností, ve kterém je projekt realizován je více než 8,7 %	12 bodů
6. a,b,c)	Žadatel předložil v daném kole na daný projektový záměr pouze jednu žádost	8 bodů
7. a,b,c)	Žadatel dosud nepodepsal Dohodu o poskytnutí dotace se SZIF v daném projektovém záměru (v období 2007–2013)	15 bodů
8. a,b,c)	Žádost o dotaci byla podána v elektronické podobě – zasláním prostřednictvím Portálu farmáře (viz část A – obecné podmínky Pravidel, kap. 1, písm. kk))	8 bodů

Pozn. 1: Aktivitou se rozumí: 1. budování a obnova místních komunikací, 2. obnova pro vodu propustných komunikací, 3. budování a obnova technické infrastruktury, 4. obnova veřejných prostranství, 5. parkové úpravy a nákup a výsadba veřejné zeleně, 6. nákup techniky pro údržbu zeleně. Jednotlivé aktivity musí být provázány s příslušnými kódy dle Číselníku způsobilých výdajů.

Pozn. 2: Velikost obce, ve které je projekt realizován, je posuzována dle dokumentu ČSÚ: Číselník obcí (CISOB) k 1.1.2009, pro určení velikosti obce je považován za závazný dokument ČSÚ: Počet obyvatel v obcích České republiky (kód 1301) k 1.1.2009. V případě záměru c) počet obyvatel k 1.1.2007.

Pozn. 4: Určení míry nezaměstnanosti se provádí na základě tabulky průměrná roční míra nezaměstnanosti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností aktuální k datu podání žádosti. Správní obvody rozšířené působnosti těchto obcí jsou vymezeny vyhláškou ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. výčtem obcí, které do nich spadají. Pro určení míry nezaměstnanosti se vychází z přílohy č. 6 těchto Pravidel.

kód Popis způsobilého výdaje

- 001 stavební výdaje na obnovu místních komunikací III. a IV. třídy včetně vodu propustných, včetně výdajů na přesun hmoty, doprovodné silniční vegetace a dalších součástí a příslušenství (např. všechny konstrukční vrstvy vozovek a krajnic, zpomalovací prahy, propustky, mostky, lávky pro chodce nebo cyklisty, příkopy a jiná povrchová odvodňovací zařízení, dopravní značky a značení, zábradlí, svodidla)
- 002 stavební výdaje na novou výstavbu místních komunikací III. a IV. třídy, včetně výdajů na přesun hmoty, doprovodné silniční vegetace a dalších součástí a příslušenství (např. všechny konstrukční vrstvy vozovek a krajnic, zpomalovací prahy, propustky, mostky, lávky pro chodce nebo cyklisty, příkopy a jiná povrchová odvodňovací zařízení, dopravní značky a značení, zábradlí, svodidla)
- 003 stavební výdaje na budování a/nebo obnovu sítí technické infrastruktury - energetická vedení, veřejný rozhlas, produktovody (vyjma infrastruktury, kterou řeší záměr b))
- 004 stavební výdaje na obnovu veřejných prostranství obce (např. náměstí, tržišť, parků), oplocení a venkovního mobiliáře (lavičky, stoly, odpadkové koše, stojany na kola, zábradlí, úřední desky, informační panely) a na obnovu a/nebo výstavbu čekáren na zastávkách hromadné dopravy (vyjma hřišť, které řeší podopatření III.2.1.2)
- 005 výdaje na parkové úpravy (terénní úpravy, ohumusování, zatravnění, včetně nákladů na osivo, nákup a výsadba dřevin) v zastavěném území obce (intravilánu) v souvislosti s projektem

- 006 výdaje na nákup techniky pro údržbu zeleně vyjma ručního nářadí v souvislosti s projektem do 20 % způsobilých výdajů projektu, ze kterých je stanovena dotace. Úplný výčet techniky pro údržbu zeleně – viz. příloha č.5
- 007 stavební výdaje na zpevnění ploch a pokládka zpevněných povrchů a dlažeb zejména pro vodu propustných (nezbytné přístupové komunikace, odstavné a manipulační plochy, neplacená parkoviště, plochy stanovišť kontejnerů pro komunální odpad)
- 008 výdaje na nákup pozemků souvisejících s projektem v ceně do 10% způsobilých výdajů projektu, ze kterých je stanovena dotace
- 009 výdaje na zpracování projektové dokumentace
- 010 výdaje na zpracování technické dokumentace

	Kritérium regionální	Možný zisk v bodech						
		SČ	JZ	SZ	SV	JV	SM	MS
1	Projekt buduje/rekonstruuje místní komunikaci nebo řeší vzhled obcí – záměr a)	20	30	25	35	40	25	35
2	Projekt řeší ČOV min. z 30% způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace – záměr b)	20	20	30	25	10	30	20
3	Projekt řeší veřejný vodovod min. z 30% způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace – záměr b)	15	30	20	20	30	20	10
4	Projekt řeší kanalizaci min. z 30% způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace – záměr b)	20	15	20	20	20	15	20
5	Projekt řeší zpracování územního plánu – záměr c)	5	5	5	0	0	5	0
6	Nákladová efektivnost projektu je ve výši							
6.1	90 001–100 000 Kč/osoba	5	0	5	0	0	0	0
6.2	80 001–90 000 Kč/osoba	5	0	10	0	0	0	0
6.3	0–80 000 Kč/osoba	10	0	15	0	0	0	0

Pozn.: Bodování v případě, že je žadatelem svazek obcí (případně zájmová sdružení právnických osob), tzn. projekt je realizován ve více obcích. Počet obyvatel v obci: vypočítá se průměrný počet obyvatel daných obcí a následně zařadí do příslušné kategorie preferenčního kritéria. Míra nezaměstnanosti v obci: vypočítá se průměrná míra nezaměstnanosti daných obcí a následně zařadí do příslušné kategorie preferenčního kritéria

5. I.1.4 POZEMKOVÉ ÚPRAVY

Posledním z opatření z Programu rozvoje venkova, které může řešit problematiku zpřístupnění pozemků včetně lesních pozemků je opatření I.1.4 Pozemkové úpravy.

Opatření napomáhá k racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků všech vlastníků půdy v daném katastrálním území. Slouží k zaměření řešeného území, k reálnému vytyčení pozemků v terénu a k realizaci potřebných opatření v území (plán společných zařízení).

5.1. Záměr:

- d) realizace plánů společných zařízení pozemkových úprav dle zákona č. 139/2002 Sb.:

- **opatření ke zpřístupnění pozemků,**
- protierozní opatření pro ochranu půdního fondu,
- vodohospodářská opatření sloužící k neškodnému odvedení povrchových vod a ochraně území před záplavami,
- opatření k ochraně a tvorbě životního prostředí a zvýšení ekologické stability krajiny (místní ÚSES a výsadba zeleně včetně následné péče).

5.2. Příjemce:

Příjemci dotace jsou pozemkové úřady.

5.3. Druh a výše dotace:

Druh dotace: přímá nenávratná dotace.

Maximální výše dotace: 100 % způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace.

Příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů.

Příspěvek ČR činí 25 % veřejných zdrojů.

Částka způsobilých výdajů na jeden projekt činí od 300 tis. Kč do 25 mil. Kč.

Maximální výše dotace na jednoho příjemce dotace (tj. pozemkový úřad) činí 25 mil. Kč v rámci jednoho kola příjmu žádostí a 180 mil. Kč za období 2007–2013.

5.4. Formy financování:

bezhotovostní platba

5.5. Výdaje, které jsou způsobilé k financování:

Záměr d) realizace plánů společných zařízení na základě schváleného návrhu pozemkových úprav dle zákona č. 139/2002 Sb.

- vytyčení pozemku pod stavbou a zaměření stavby,
- zemní a stavební práce včetně přesunů hmot,
- stavební materiál,
- nákup, výsadba a zajištění zeleně,
- zařízení stavenišť,
- další možné speciální práce a technologie dle technických požadavků realizačního projektu.

5.6. Preferenční kritéria

Záměr d) realizace společných zařízení pozemkových úprav dle zákona č. 139/2002 Sb.

Pořadí	Kritérium centrální	Možný zisk
1.	Je projekt v souladu s platnou a schválenou rozvojovou strategií území (mikroregionu), do kterého spadá?	10 bodů

2.	Nachází se projekt v obci se sídlem o počtu obyvatel menším než 2000?	5 bodů
3.	Je v dotčeném katastrálním území schválen územní plán obce?	10 bodů
4.	Řeší projekt ochranu zemědělské půdy před erozí nebo ochranu sídla či území před povodní?	20 bodů
5.	Má projekt polyfunkční charakter?	
5.1	spojení dvou funkcí (např.: dopravní+ekologická, dopravní+vodohosp., ekologická+vodohosp., protierozní+ekologická apod.)	10 bodů
5.2	spojení více než dvou funkcí	15 bodů
6.	Dojde realizací projektu ke zvýšení ekologické stability krajiny?	5 bodů
7.	Odpovídá navržená druhová skladba dřevin ekologickým požadavkům?	5 bodů
8.	Bude mít realizace projektu kladný vliv na území z pohledu zvláštní ochrany přírody?	5 bodů
9.	Řeší projekt návaznost na obdobné zařízení (historicky existující i nově vybudované) opatření ke zpřístupnění pozemků, ÚSES, vodohospodářské nebo protierozní opatření?	10 bodů
10.	Je schválen návrh pozemkových úprav v jednom nebo více sousedních katastrálních územích? (Vydáno rozhodnutí PÚ o schválení návrhu dle zák. č. 139/2002 Sb., příp. zák. č. 284/1991 Sb.)	5 bodů
11.	Existuje písemný závazek budoucího nabyvatele realizovaného společného zařízení, že bude toto zařízení udržovat po dobu nejméně 5 let?	5 bodů
12.	Projekt byl podán také v elektronické podobě.	1 bod

kód Popis způsobilého výdaje

- 001 vytyčení pozemku pod stavbou a zaměření stavby
- 002 zemní a stavební práce včetně přesunů hmot
- 003 stavební materiál
- 004 nákup, výsadba a zajištění zeleně
- 005 zařízení staveniště
- 006 možné speciální práce a technologie dle technických požadavků realizačního projektu
- 007 zemní a stavební práce včetně přesunů hmot a stavební materiál

Ve všech případech se jedná o projektová opatření, která jsou upravena pravidly žádosti se podávají v rámci jednotlivých vyhlášených kol, které vyhláší ministr zemědělství. Aktuální znění pravidel pro jednotlivá opatření a podopatření PRV naleznete na internetových stránkách www.szif.cz.

6. OSA IV PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA – LEADR

POZOR !!!

Většinu výše uvedených opatření je také možné realizovat v rámci definovaných strategií místních akčních skupin (MAS) za obdobných podmínek v rámci opatření IV. OSY PRV !!!

7. REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAMY (ROP)

Regionální operační programy (ROP) pokrývají několik tématických oblastí s cílem zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich rozvoje, zvýšení atraktivity regionů pro investory, zlepšování životní úrovně místních obyvatel a zvyšování kvality prostředí, ve kterém žijí. Jejich cíle, podporované oblasti, typové projekty i žadatelé vycházejí a navazují na operační programy, ale jsou zaměřeny na konkrétní region soudržnosti a řešení jeho typických problémů.

7.1. Typové aktivity, které je možné financovat

7.1.1. Podpora měst a venkovských sídel

Prostředky jsou určeny na zlepšování technické infrastruktury měst a venkovských sídel, na obnovu a výstavbu místních komunikací, také na rekonstrukce objektů ve vlastnictví obcí a údržbu veřejných prostranství. Podnikatelé jsou podporováni, pokud se rozhodnou založit své podniky ve starších objektech a průmyslových areálech (tzv. brownfields) a tyto prostory rekonstruovat.

7.1.2. Rozvoj cestovního ruchu

Kraje, obce, ale i různé zájmové organizace mohou žádat o finanční pomoc při obnově infrastruktury, která souvisí s cestovním ruchem, tedy např. při budování infocenter, obnově sportovních areálů, kulturních a technických památek, lázeňských objektů, také pro budování nových turistických a cyklistických okruhů a zasazování informačních tabulí.

Soukromí podnikatelé z této oblasti mohou získat dotace pro rozšíření kapacity ubytovacích zařízení, stravovacích služeb a pro výstavbu navazujících rekreačních zařízení jako půjčovny sportovních potřeb, wellness služby apod.

V lyžařských oblastech budou moci majitelé žádat o pomoc pro obnovu a rozvoj svých lyžařských a běžeckých areálů. V neposlední řadě budou provozovatelé v oblasti cestovního ruchu podpořeni při tvorbě a distribuci propagačních materiálů o svém regionu, pořádaných akcích apod.

7.1.3. Zlepšování dostupnosti měst a regionu

Kraje, obce i regionální provozovatelé veřejné dopravy jsou podpořeni při modernizaci hromadné dopravy; dotace slouží i na rekonstrukce a úpravy silnic II. a III. třídy, dále jsou určeny na odstraňování závad a úpravu nebezpečných míst (např. nepřehledné železniční přejezdy) nebo na zkvalitnění stezek pro nemotorová vozidla především pro cyklistickou dopravu.

Uvedený výčet podporovaných aktivit se může v jednotlivých regionech soudržnosti lišit, proto je důležité se předem seznámit s podmínkami ROP, v jehož rámci by se měl projekt realizovat. V operačních programech a prováděcích dokumentech je také třeba ověřit, kdo je u toho kterého typu podporované činnosti vymezen mezi možnými příjemci podpory.

7.2. Řídící orgány ROP

Každý ROP je řízen samostatně Regionální radou (RR) příslušného regionu soudržnosti.

ROP NUTS II	Řídící orgán – regionální rada (RR)	Internetové stránky
Severozápad	region soudržnosti Severozápad	www.nuts2severozapad.cz
Severovýchod	region soudržnosti Severovýchod	www.rada-severovychod.cz
Střední Čechy	region soudržnosti Střední Čechy	www.nuts2strednicechy.cz
Jihozápad	region soudržnosti Jihozápad	www.rr-jihozapad.cz
Jihovýchod	region soudržnosti Jihovýchod	www.jihovychod.cz
Moravskoslezsko	region soudržnosti Moravskoslezsko	www.nuts2moravskoslezsko.cz
Střední Morava	region soudržnosti Střední Morava	www.nuts2strednimorava.cz

Výše dotace, pokud je žadatelem obec, se pohybuje od 92,5–80 % způsobilých výdajů, ale podle regionů jsou pravidla různá.

8. OPERAČNÍ PROGRAM PŘESHraniČNÍ SPOLUPRÁCE

OP Přeshraniční spolupráce se zaměřuje na podporu přeshraniční hospodářské, kulturní a komunální spolupráce, rozvoj cestovního ruchu, podporu vzdělání a sociální integrace, zlepšení dopravní dostupnosti přeshraničního regionu a ochranu životního prostředí. Klíčovou roli zde hraje **přeshraniční dopad** projektu, kdy přínos z realizace projektu musí mít prokazatelně obě strany hranice.

Projekty musí dále zahrnovat příjemce z obou zemí, kteří spolupracují nejméně dvěma z těchto způsobů:

- společná příprava,
- společné provádění,
- společné využívání pracovníků,
- společné financování.

Operační programy **přeshraniční spolupráce** se týkají vždy hraničních regionů NUTS III sousedících s regiony v jiném členském státu. Jde o samostatné dokumenty spravované samostatnými řídicími orgány, zaměřují se např. na následující témata: společný rozvoj a zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím, **výstavba a rozvoj hraniční infrastruktury a napojení pohraničí na důležité přeshraniční dopravní osy**, spolupráce v oblasti výzkumu a vývoje, vzdělávání, inovací, kooperace při integraci postižených osob do společnosti, podpora efektivního systému přeshraniční protipožární a protipovodňové ochrany a ochrany před katastrofami, budování čistíren odpadních vod, posílení environmentálního vzdělávání, ochrana a obnova památek, **rozvoj cyklistických tras a stezek, hippostezek**, turistických a lyžařských stezek a tras, zřizování a činnost turistických informačních center, podpora přeshraniční spolupráce v oblasti rozvoje mezilidských vztahů, společenských, kulturních a volnočasových aktivit apod.

Pro Českou republiku tak existují operační programy:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko

Další informace lze nalézt na webových stránkách www.strukturalni-fondy.cz a www.mmr.cz

9. OBECNÉ ZÁSADY PRO REALIZACI PROJEKTU

- 1) Dobře se seznámit s pravidly.**
- 2) Včas začít připravovat technickou a projektovou dokumentaci.**
- 3) S dostatečným předstihem pořizovat povinné přílohy a vyjádření různých kompetentních orgánů a nájemní smlouvy (na dobu 6 let).**
- 4) Minimálně 5 měsíců od podání žádosti trvá, než se dozvíte výsledek – kolový příjem žádostí – žádat nelze zpětně na to, co už je provedeno.**
- 5) Konzultovat jednotlivé kroky s pracovníky, kteří mají na starost administraci, nelze měnit nic, za co jsou udělovány preferenční body.**
- 6) Řádně provést výběrová řízení a pečlivě vybrat dodavatele.**
- 7) Minimalizovat maximálně objednávky a faktury.**
- 8) Věnovat patřičnou pozornost náležitostem objednávek a faktur – snažit se položky v nich uvádět v souladu s kódy způsobilých výdajů.**
- 9) Věnovat pozornost řádnému zaúčtování položek projektu.**

Kontaktní adresa autora:

Martin Polívka DiS.
ÚHÚL Brandýs n/Lab., pob. Hradec Králové
Veverkova 1335
500 02 Hradec Králové
tel.:
e-mail:polivka.martin@uhul.cz. www.uhul.cz

SOUČASNÉ DOTAČNÍ TITULY ZAMĚŘENÉ NA KRAJINU, INFRASTRUKTURU, VODU A ZELEŇ

Současný stav přírody a krajiny vyžaduje kromě koncepční a racionální ochrany také aktivní péči. Aktivní péče o přírodu a krajinu by měla vždy usilovat jak o udržení prosperity “uživatelů”, tak o udržení zdravé funkce samotných ekosystémů.

Tento přístup se neobejde bez veřejné podpory, která je nejčastěji zajišťována různými typy dotací.

Na konkrétní opatření realizovaná v přírodě a krajině České republiky existuje hned několik dotačních programů (národních i evropských). Jedná se především o Operační program Životní prostředí, Program péče o krajinu a Program rozvoje venkova.

1. PŘEHLED PROGRAMŮ – GARANCE MŽP

1.1. Operační program Životní prostředí (2007–2013)

Tento program nabízí v letech 2007–2013 z evropských fondů (konkrétně Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj) přes 5 miliard €. Objemem financí – 18,4 % všech prostředků určených z fondů EU pro ČR – se jedná o druhý největší český operační program.

Cílem operačního programu je ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako základního principu trvale udržitelného rozvoje.

OPŽP přináší České republice prostředky na podporu konkrétních projektů v sedmi oblastech

- **Prioritní osa 1 Zlepšování VH infrastruktury a snižování rizika povodní**
- Prioritní osa 2 Zlepšení kvality ovzduší a snižování emisí
- Prioritní osa 3 Udržitelné využívání zdrojů energie
- Prioritní osa 4 Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých EZ
- Prioritní osa 5 Omezování průmyslového znečištění a snižování ENVI rizik
- **Prioritní osa 6 Zlepšování stavu přírody a krajiny**
- Prioritní osa 7 Rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství

1.2. Oblast podpory 1.3. – Omezování rizika povodní

Oblast podpory zahrnuje 2 podoblasti, které se liší zejména charakterem realizovaných aktivit. Jedná se o následující podoblasti:

- 1.3.1. Zlepšení systému povodňové služby a preventivní protipovodňové ochrany
 - Budování a modernizace systému předpovědní a hlásné povodňové služby.

- Investiční podpora zpracování mapových podkladů o povodňovém nebezpečí a povodňovém riziku s konkretizovanými výstupy na státní a regionální úrovni.
- Analytické podklady pro následnou realizaci vybraných PPO (studie)
- 1.3.2. Eliminace povodňových průtoků systémem přírodě blízkých protipovodňových opatření.
 - Úprava koryt v současně zastavěných územích obcí přírodě blízkým způsobem, výstavba poldrů.

1.3. Podporované dílčí oblasti prioritní osy 6

- Oblast podpory 6.1 – Implementace a péče o území Natura 2000
- Oblast podpory 6.2 – Podpora biodiverzity
- Oblast podpory 6.3 – Obnova krajinných struktur
- Oblast podpory 6.4 – Optimalizace vodního režimu krajiny
- Oblast podpory 6.5 – Podpora regenerace urbanizované krajiny
- Oblast podpory 6.6 – Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod

1.4. Kdo a kdy může žádat o dotaci a výše podpory

- Žadatelem o přidělení příspěvku na tyto projekty se může stát poměrně široké spektrum investorů. Program je otevřen obcím a městům, organizacím státní správy a samosprávy, výzkumným a vědeckým ústavům, právníkům a fyzickým osobám i neziskovým organizacím.
- Dotace může dosahovat a zpravidla dosahuje až 90 % z celkových způsobilých výdajů na projekt. U některých typů projektů v rámci prioritní osy 6 je možná až 100 % dotace - dochází ke kofinancování ze státního rozpočtu.
- Příjemci mohou čerpat finanční podporu již v průběhu realizace projektu.
- Podpora je poskytována rovněž na přípravu projektu i žádosti a také na technický a autorský dozor a na povinná propagační opatření.
- Projekty mohou být omezeny minimální hranicí nákladů, která se liší podle druhu projektu

Sběrná místa: žádosti lze předkládat na krajská pracoviště SFŽP a žádosti do prioritní osy 6 a osy 1, podoblasti podpory 1.3.2 i na krajská střediska AOPK ČR.

Územní vymezení: celé území ČR mimo území hlavního města Prahy.

2. PROGRAM LIFE+

Z pohledu ochrany a tvorby životního prostředí jsou podstatná opatření zahrnuta především do pilíře „LIFE+ Příroda a biologická rozmanitost“, „LIFE+ Politika a správa v oblasti životního prostředí“.

Výše podpory: až 75 %

Sběrná místa: žádosti lze předkládat na kontaktní národní místo pro LIFE+, kterým je MŽP.

Žadatelé: veřejné nebo soukromé subjekty.

Územní vymezení: celé území ČR (výjimky dle jednotlivých pilířů).

3. PROGRAM PÉČE O KRAJINU (PPK)

Výše podpory: až 100 %

3.1. Podprogram pro naplňování opatření vyplývajících z plánů péče o zvláště chráněných území (ZCHÚ) a jejich ochranná pásma a zajišťování opatření k podpoře předmětů ochrany v rámci Natury 2000.

Žadatelé: orgány ochrany přírody

Územní vymezení: v ZCHÚ a jejich ochranných pásmech, v ptačích oblastech, na jejichž území se nachází NP, CHKO, NPR, NPP.

3.2. Podprogram pro zlepšování dochovaného přírodního a krajinného prostředí

Žadatelé: organizační složka státu, fyzická nebo právnická osoba (vlastník, nájemce, podnájemce) s právním vztahem k pozemkům. Z pověření vlastníka či nájemce pozemku může být žadatelem o finanční prostředky i jiná fyzická nebo právnická osoba.

Sběrná místa: žádosti lze předkládat na místně příslušná krajská střediska AOPK ČR.

Územní vymezení: celé území ČR mimo ZCHÚ.

3.3. Program podpora obnovy přirozených funkcí krajiny

Výše podpory: až 100 %

Podprogram 115 162 – podpora péče o zvláště chráněná území, ptačí oblasti a evropsky významné lokality

Územní vymezení: v CHKO, NP, NPR, NPP a jejich ochranných pásmech, v PO a EVL.

Podprogramy 115 164–166 – podpora adaptace vodních, nelesních a lesních ekosystémů

Žadatelé: fyzické a právnické osoby, obecně prospěšné organizace, svazky obcí, příspěvkové organizace, organizační složky státu, státní organizace a státní podniky.

sběrná místa: žádosti lze předkládat na místně příslušná krajská střediska AOPK ČR.

Územní vymezení: celé území ČR.

4. ZÁVĚR

Na závěr je potenciálním žadatelům třeba doporučit potřebu komplexního přístupu při řešení dotačního projektu. Podmínkou úspěchu je dnes jednoznačně příprava projektu “na míru” konkrétnímu dotačnímu titulu. Tomuto přístupu však musí předcházet podrobná terénní rekognoskace a následná analýza záměru. Pokud tyto přípravné kroky, které v kontextu zkoumají veškeré silné a slabé stránky projektu, příležitosti, rizika a hrozby, vyjdou z hodnocení pozitivně, je možné zahájit projektovou přípravu. V této fázi se dle dlouhodobých zkušeností ukazuje jako mimořádně výhodné zajištění projektové činnosti a dotačního managementu jedním dodavatelem. Technická (projekční) část řešení je logicky spojována s příslušnými netechnickými (biologickými, ekologickými) složkami a tím je zaručeno optimální řešení úkolů z hlediska multikriteriálních nároků. Výše uvedené principy úspěšně aplikuje společnost ENVICONS s.r.o., čímž je zajištěna vysoká efektivita celého komplikovaného procesu.

Společnost ENVICONS s.r.o. se zaměřuje zejména na takové činnosti (projekty), které jsou celospolečensky přínosné a zároveň investorům umožňují využití dotačních prostředků na jejich přípravu a realizaci.

Kontaktní adresa autora:

Ing. Lukáš Řádek,
jednatel společnosti ENVICONS s.r.o.
Pernerova 739, 530 02 Pardubice
tel/fax.: +420 466 531 787
mobil: +420 724 708 680
e-mail: lukas.radek@envicons.cz, www.envicons.cz

ZKUŠENOSTI S PROVÁDĚNÍM STAVEB PŘI VÝSTAVBĚ A OBNOVĚ CEST

Společnost P O P R spol. s r.o. Hradec Králové vznikla v roce 1992 jako mechanizačně stavební firma se zaměřením na výstavbu dopravních, vodohospodářských a krajinně inženýrských staveb místního významu. Konkrétně jsou to **polní, lesní a turistické cesty, cyklostezky a zpevněné plochy, hrazení bystřin a strží, odvodnění lesní půdy, vodní nádrže, suché poldry, úpravy vodních toků a jejich revitalizace, odstraňování povodňových škod, protipovodňová a protierozní opatření, stabilizace svahů** a další stavby, jako zakládání a rekultivace skládek odpadů, výstavby kompostáren a podobně.

V červnu letošního roku uplyne právě dvacet let od založení naší společnosti. Po celou dobu působení naší firmy v těchto oborech se setkáváme s mnoha zákazníky, kterými jsou nejčastěji obce a města, správci vodních toků, lesní správci a soukromí vlastníci pozemků, lesů a rybníků.

Naším cílem je provést stavbu či opatření pro zákazníka podle jeho představ a požadavků a současně za podmínek stanovených právními předpisy, požadavky orgánů státní správy a samosprávy a v případě využívání dotací s pravidly státních fondů.

Naše společnost proto spolupracuje s osvědčenými partnery, jejichž okruh je vzhledem k úzké specializaci a odbornosti víceméně ustálený. Známe rukopis jednotlivých projektantů, což je zárukou bezkonfliktního a kvalitního provádění stavby. Spolupracujeme s úředně oprávněnými geodety, aby bylo zaručeno správné prostorové umístění stavby. Pravidelně využíváme služeb akreditovaných laboratoří k laboratorním rozborům a odborným konzultacím při nakládání se sedimenty, zeminami, recykláty a odpady, abychom dodrželi aktuálně platné předpisy, které se neustále mění a jejichž porušení je velmi riskantní.

Zodpovědnost za bezchybně provedené dílo však vždy spočívá na bedrech naší společnosti. Proto dbáme na odpovídající kvalifikaci zaměstnanců na všech úrovních a vybavenost vlastními spolehlivými mechanizačními prostředky. Bohužel se při zadávání zakázek neustále setkáváme s konkurencí nekvalifikovaných firem, které sice nabídnou nejnižší cenu, ale většinou také nejnižší kvalitu. Investor pak bývá rozčarován nad vadným dílem, dodatečně navyšovanými požadavky na smluvní cenu, nebo dokonce nezákonným jednáním stavební firmy například při nakládání s odpady, ochraně životního prostředí či bezpečnosti práce.

Co by tedy měla splňovat stavební firma, aby průběh realizace byl hladký a výsledek uspokojivý ?

- Firma by měla být vybavena svou vlastní mechanizací, o jejímž nasazení sama rozhoduje, ručí za její spolehlivost a bezpečnost.
- Měla by mít své vlastní kvalifikované zaměstnance, kterým věří a na které se může spolehnout.
- Odborně způsobilé (autorizované) osoby by měly rovněž být zaměstnanci firmy; tuto práci nelze zodpovědně provádět externím způsobem.
- Firma musí své zaměstnance vzdělávat, vést je k odpovědnému vztahu k životnímu prostředí, dbát na bezpečné provádění prací.

- Musí své zaměstnance informovat o všech Vašich požadavcích na dílo a trvat na jejich plnění.
- Měla by se specializovat na obdobné stavby, které mají být její prioritou a hlavní činností, aby měla dostatečné zkušenosti a Vaše zakázka pro ni nebyla okrajovou záležitostí.
- Musí mít stanovené a zažité technologické postupy, ale musí se také umět přizpůsobit specifickým požadavkům na provádění nestandardních prací a postupů a stavět (možno říci i tvořit) jedinečné, přírodě blízké, stavby a objekty.
- Musí se orientovat v právních předpisech vztahujících se nejen k výstavbě, ale i k lesům, vodám a ochraně životního prostředí, nemluvě o obchodním a pracovním právu, veřejných zakázkách apod.
- Musí mít vlastní know-how pro řešení neobvyklých zadání a situací.
- Musí otevřeně a přímo jednat s investorem, spolupracovat s projektantem, respektovat zástupce státní správy a samosprávy, uznávat práva dotčených stran.
- Musí mít zaveden systém dokumentace a řízení a důsledně kontrolovat a dokumentovat průběh výstavby.
- Pro investora musí být partnerem, na něhož je spolehnutí nejen během výstavby, ale i po předání díla, minimálně po dobu trvání záruky.

Co z těchto požadavků splňuje společnost P O P R spol. s r.o. ?

Zkušenosti, zaměření :

- 20 let praxe v provádění staveb v přírodním prostředí
- specializace na výstavbu lesních, polních a turistických cest, na úpravy vodních toků a vodních nádrží, hrazení bystřin, výstavbu protipovodňových opatření a odstraňování povodňových škod, a další lesní a krajinářské stavby a úpravy
- velmi dobré jméno si společnost získala v pochopení a citlivém provádění revitalizací vodních toků a nádrží

Vlastní zdroje :

- 30 zaměstnanců s příslušnou kvalifikací
- zaměstnanci jsou zkušení, pracovití a tvůrčí
- 15 zemních strojů a potřebné množství drobné mechanizace
- stroje jsou ve velmi dobrém technickém stavu, vybavené ekologickými náplněmi
- průměrný roční obrat společnosti činí cca 75 mil. Kč, z toho je 98 % stavebních prací
- pojištění odpovědnosti za škodu na pojistnou částku 20 mil. Kč

Kvalifikace :

- Živnostenská oprávnění a činnosti :
 - Provádění staveb, jejich změn a odstraňování
 - Poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost
 - Úprava nerostů, dobývání rašeliny a bahna

- Nakládání s odpady (vyjma nebezpečných)
 - Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků
 - Služby v oblasti administrativní správy a služby organizačně hospodářské povahy
 - Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti
 - Projektová činnost ve výstavbě
 - Zámečnictví, nástrojářství (výroba kovových doplňků staveb)
 - Hornická činnost
 - Činnost prováděná hornickým způsobem
 - tyto živnosti a činnosti zaručují komplexní a odborné provedení zakázky
- Certifikace :
- ČSN EN ISO 9001:2009
 - ČSN EN ISO 14001:2005
 - ČSN OHSAS 18001:2008
 - integrovaný systém řízení pro nás zůstává i v nových zadávacích podmínkách funkčním vnitřním řádem
- Autorizace ČKAIT :
- dopravní stavby
 - stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství
 - stavby pro plnění funkce lesa
 - všichni autorizovaní inženýři jsou zaměstnanci společnosti
- Další kvalifikace :
- osvědčení o odborné způsobilosti k zacházení s přípravky na ochranu rostlin
 - osvědčení o odborné způsobilosti k zajištění úkolů v prevenci rizik BOZP
 - provozní řád mobilního zařízení k recyklaci stavebních sutí při výstavbě cest
 - interní dokumentace pro řízení všech procesů (technologické postupy, metodické pokyny, ...) vždy aktuální podle platné legislativy
 - pravidelné vzdělávání všech zaměstnanců

V čem jsme jedineční :

- Provádíme obnovu lesních a polních kamenitých cest recyklací za využití unikátní technologie.
- Provozujeme mobilní zařízení pro recyklaci stavebních sutí přímo v místě stavby účelové komunikace.
- Máme zpracovány vlastní varianty postupů, jak nakládat se sedimenty z vodních toků a vodních nádrží.

Jsme držiteli dvou diplomů Ministerstva zemědělství ČR v soutěži o nejlepší realizované společné zařízení v pozemkových úpravách.

Za všechny zaměstnance mohu říci, že své práci rozumíme a děláme ji rádi. Investorům vycházíme maximálně vstříc.

Vedle zájmu o rozvoj naší firmy máme zájem i na tom, aby naše příroda byla čistá a živá a krajina pěkná a přístupná.

Kontaktní adresa autora:

Ing. Vladimír Pražák

jednatel

P O P R spol. s r.o.

Stavební 1148,

500 03 Hradec Králové-Slezské Předměstí

tel. : +420 495 543 210

e-mail : popr@popr.cz, www.popr.cz

využití KIRPY – technologie mechanicky zpevněného kameniva

Použití technologie KIRPY

Technologie obnovy a recyklace štěrkových vozovek soupravou KIRPY se používá na rekonstrukci lesních, horských, polních a jiných účelových cest, parkovišť a zpevněných ploch – všude tam, kde se dá využít stávající vrstvy kamenitého nebo jiného vhodného recyklovatelného materiálu do konstrukční a krycí vrstvy komunikace.

Technologii lze použít buď samostatně pro opravu stávajícího krytu štěrkové vozovky nebo jako součást generální opravy komunikace. V tom případě je třeba před nasazením soupravy KIRPY nejdříve strhnout krajnice, vyčistit příkopy a osadit nebo opravit propustky včetně čel.

Technologii lze použít též na penetrované vozovky (penetrační makadam), ale ne za velmi teplého počasí !

Technologie není vhodná na

- štětované vozovky,
- asfaltobetonové vozovky,
- vozovky z obalovaného kameniva.

Skladba soupravy

Souprava se skládá z výkonného traktoru, ke kterému se během postupu prací postupně připojují speciální nesené stroje, kterými se provádějí jednotlivé úkony. Jedná se o rozrývač, drtič (frézu), grejdovací radlici a vibrační hutnicí desky. Technické parametry jsou uvedeny dále.

Použité názvy základních výrobků a hlavní údaje o vlastnostech

Nestmelené vrstvy - vrstvy vytvořené z kameniva, zeminy či jiného vhodného materiálu bez použití pojiva.

Mechanicky zpevněné kamenivo (MZK, též minerální beton) je v současné době nejprogressivnějším typem materiálu pro konstrukci nestmelených vrstev, zejména podkladních, ale u dopravně méně exponovaných komunikací (dopravní zatížení V a VI) může nahradit svými technickými parametry i krytové vrstvy stmelené (penetrační makadam, cementové stabilizace, štěrko cementový makadam apod.). MZK je definováno jako směs nejméně dvou frakcí přírodního nebo umělého drčeného kameniva, drobného i hrubého, s vodou. Tato směs svým granulometrickým složením, vlhkostí a dosaženou mírou zhutnění odpovídá teoretickým optimálním podmínkám pro daný druh nestmelené vrstvy. Optimální podmínky jsou definovány ideální nepřetržitou křivkou směsi kameniva, která musí probíhat v úzce vymezených zrnitostních mezích podle Fullerových křivek a maximální objemovou hmotností $\rho_{d,max}$ dosažitelnou při určité optimální vlhkosti w_{opt} . Především tato předdefinovaná zrnitostní skladba směsi garantuje, že po jejím zhutnění vznikne kompaktní vrstva s minimální mezerovitostí, tzn. s vysokou smykovou pevností a jí odpovídající únosností (hodnoty modulů přetvárnosti nestmelených vrstev z drčeného kameniva jsou pro štěrkodrt' = 250 Mpa, vibrovaný štěrk = 500 Mpa, MZK = 650-800 Mpa). Technické podmínky laboratorních testů, výroby a zabudování MZK vymezuje ČSN 73 6126 Stavba vozovek – nestmelené vrstvy. Uvedená norma požaduje výrobu směsi výhradně v míchacích centrech. Toto ustanovení normy pro technologii KIRPY neplatí.

Mechanicky zpevněná zemina - vrstva vytvořená rozprostřením a zhutněním zemin předepsaných vlastností.

Vrstva „KIRPY“ – vrstva vytvořená originální čtyřfázovou metodou KIRPY rozrušením a následným nadrcením stávající štěrkové vrstvy s možným přidáním chybějícího kameniva nebo vhodného recyklátu, s urovnáním a zhutněním hutnicími deskami.

Postup prací

Příprava komunikace

Vlastní stavbě předchází stržení krajnic, oprava nebo zřízení podélného i příčného odvodnění, odstranění kořenů, větví apod. z krajnice. Pozor na zasypané objekty (svodnice, propustky, ...) a zařízení technické infrastruktury (podzemní vedení – vyjádření a vytyčení)!

Rozrytí

Rozrytí krytu a konstrukční vrstvy vozovky se provádí rozrývačem do minimální hloubky největších výtluků, prasklin nebo hloubky vyježděných kolejí – optimální hloubka 200 mm, min. 100–150 mm, max. 400–500 mm.

Dle povahy podkladních vrstev je třeba odstranit hlinité a jílovité součásti podloží; v případě skalního nebo kamenitého podloží je třeba kladivem vrstvu narušit tak, aby jednotlivá kamenná zrna měla max. rozměr 300 mm.

Doplnění kamenivem (sutí)

Doplnění kamenivem vhodné zrnitosti (max D 300) nebo jiným recyklovatelným materiálem (cihly, krytina pálená, betonový odpad, atd.) se provádí v případě nedostatku kameniva pro požadovanou tloušťku vrstvy, ať už v celé délce trasy nebo v jednotlivých úsecích. Druh, kvalitu a množství doplňovaného materiálu musí odsouhlasit projektant respektive objednatel.

Pokud je recyklovaný materiál odpadem ve smyslu zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, musí se s ním nakládat v souladu s provozním řádem zařízení pro nakládání s odpady. Vstupem do zařízení je odpad, výstupem výrobek. Vlastnosti odpadu i výrobku musí být laboratorně ověřeny.

Předrcování

Předrcování frézou KIRPY se provádí s ohledem na druh a zrnitost připraveného rozrytého materiálu podle technologického postupu zhotovitele. V případě nízké vlhkosti a vysoké prašnosti materiálu je třeba v této fázi zajistit zvlhčení vrstvy.

Profilování vozovky

Profilování vozovky se provádí do střešovitého sklonu (bombírování, vyklenutí) nebo do jednostranného příčného sklonu podle místních odtokových podmínek grejdovací radlicí podle technologického postupu zhotovitele.

Hutnění

Hutnění se provádí vibračními hutnicími deskami, které plošně zhutní vrstvu (setřesou a zaklínují zrna) do hloubky až 550 mm. Při vibrování dochází k optimálnímu třídění a rozmístění zrn ve vertikálním směru (povrch se zatáhne jemnější frakcí). Vzhledem k nutnosti dodržení základních parametrů cesty se střechovitým sklonem a osou uprostřed je potřeba zvolit způsob pojezdů podle technologického postupu zhotovitele.

Další pojezdy se provádějí podle potřeby, v závislosti na vlhkosti a kvalitě materiálu.

Hutnicí desky je vhodné použít také k přehutnění krajnic nebo bočních svahů konstrukce vozovky.

Po zhotovení vozovky je nutné zajistit, aby cesta nebyla minimálně 14 dní zatěžována, aby mohly proběhnout nutné fyzikální procesy (stabilizace, vysychání, popřípadě vlhčení) pro dosažení požadované pevnosti a odolnosti.

Provoz a technický stav mechanismů

Všechny mechanismy musí být v řádném technickém stavu. Musí být zabráněno úniku ropných látek a olejů do okolního prostředí nebo do zpracovávané směsi. Mechanizmy mohou obsluhovat jen pracovníci k tomu určení a vyškolení k dodržování pokynů výrobce a předpisů BOZP.

Obsluha je povinná provádět pravidelné kontroly a údržbu podle provozní dokumentace mechanizace.

V případě využívání odpadů (stavebních sutí) je zhotovitel povinen postupovat v souladu se schváleným provozním řádem zařízení a koordinovat nakládání s odpady s investorem.

Zajištění kvality a shody parametrů s projektovou dokumentací

Odsouhlasení použitých materiálů, návrh směsí a příslušné průkazní a kontrolní zkoušky zajišťuje stavbyvedoucí.

Výsledky kontrolních zkoušek zrnitosti směsi MZK musí vyhovovat předepsanému oboru zrnitosti.

Četnost zkoušek zrnitosti : 1x na 1000m³ z jednoho zdroje.

Výsledky kontrolních zkoušek vlhkosti směsi MZK musí odpovídat vlhkosti stanovené PD.

Četnost zkoušek vlhkosti : 2x denně.

Tloušťku vrstvy a požadovanou míru zhutnění předepisuje projektová dokumentace.

Způsob měření a povolené odchylky jsou stanoveny technologickým postupem zhotovitele.

Postup prací a veškeré podstatné okolnosti výstavby stavbyvedoucí zaznamenává do stavebního deníku. Pokud se pro doplnění materiálu používá stavební suť, používá se modifikace stavebního deníku – provozní deník zařízení pro nakládání s odpady.

Klimatické omezení

Práce se nesmí provádět při silném nebo dlouho trvajícím dešti a při teplotách povrchu nižších než 0 °C.

Ochrana životního prostředí (voda, ovzduší, hluk, zeleň)

Při zacházení s látkami, které by mohly ohrozit jakost vod, zejména jde-li o ropné produkty, je nutno učinit opatření, aby tyto látky neunikly do povrchových nebo podzemních vod. Opatření jsou popsána v havarijním plánu zhotovitele.

Snižování prašnosti se zajišťuje dle okolností zejména skrápěním staveništních cest při suchém počasí.

Je třeba provádět výběr a nasazování strojů a dopravních prostředků, při jejichž provozu lze dodržet hladiny hluku povolené pro jednotlivé zóny.

Zemní práce v blízkosti stromů je třeba provádět tak, aby nedošlo k jejich poškození, a to ani jejich kořenového systému. To platí i při skladování materiálu.

Zajištění BOZP

Obsluhovat stroje a strojní zařízení smějí jen osoby k tomu určené a kvalifikované.

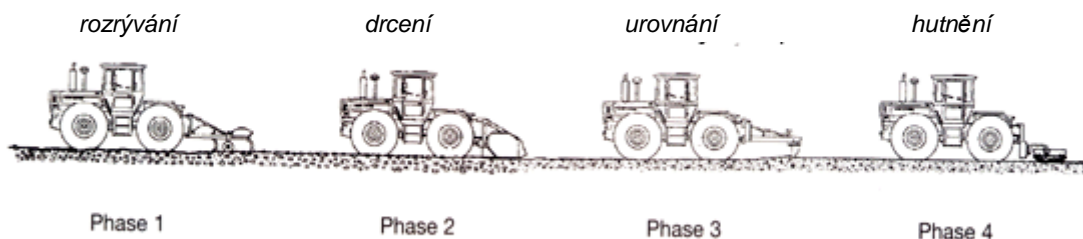
Všichni pracovníci musí být seznámeni s bezpečnostními předpisy a jsou povinni se zúčastňovat pravidelných školení BOZP.

Všichni pracovníci a zástupci zúčastněných stran musí být seznámeni se specifickými riziky stavby.

Na pracovišti musí být v dosahu prostředky na poskytnutí první pomoci. Pracoviště musí být řádně označeno bezpečnostními, popřípadě dopravními značkami.

KIRPY – technické parametry

Technologie KIRPY = čtyři po sobě následující technologické fáze

Technologii KIRPY lze s úspěchem využít i pro výstavbu nových cest s nutným dodáním kameniva a nahrazením fáze rozrývání úpravou pláň.

Vybavení společnosti P O P R spol. s r.o. Hradec Králové

Pohonná jednotka

Traktor odpovídajícího výkonu. Nese a hydraulicky ovládá jednotlivá zařízení.

Typ	Výkon [kW]	Výkon max. [kW]	Výkon [HP]	Výkon max. [HP]
Fendt 818	132	180	143	195

Čtyři speciální nesené pracovní stroje

Rozrývač

Nakypří těleso komunikace, obnaží hrubé kamenivo.

Typ	Počet hrotů	Podélná vzdálenost hrotů [mm]	Příčná vzdálenost hrotů [mm]	Pracovní šířka [mm]	Pracovní hloubka [mm]	Hmotnost [kg]	Potřebný výkon traktoru [HP]
NS 25-7	7	1270	360	2500	0 – 500	912	90 – 110

Drtič kamene (fréza)

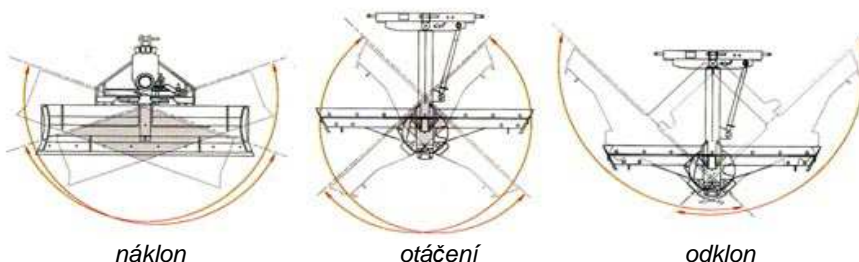
Rozdrtí hrubé kamenivo na štěrk frakce 2 až 30 mm, ostatní zemina zůstává jako příměs. Vzniká směs s vlastnostmi odpovídajícími požadavkům na MZK (mechanicky zpevněné kamenivo).

Typ	Počet drticích kladiv	Rychlost otáčení [ot/min]	Max. rozměr jednotlivého kamene [mm]	Pracovní šířka [mm]	Pracovní hloubka [mm]	Hmotnost [kg]	Potřebný výkon traktoru [HP]
BPR 250	32	1000	300	2500	120 – 200	3040	130

Grejdrovací radlice

Srovná povrch tělesa komunikace do požadovaného tvaru a sklonu.

Typ	Náklon	Otáčení	Odklon	Pracovní šířka [mm]	Výška radlice [mm]	Hmotnost [kg]	Potřebný výkon traktoru [HP]
vyztužená radlice	20°	45°	30°	2500	600	870	min. 30

náklon

otáčení

odklon

Pohyblivost radlice

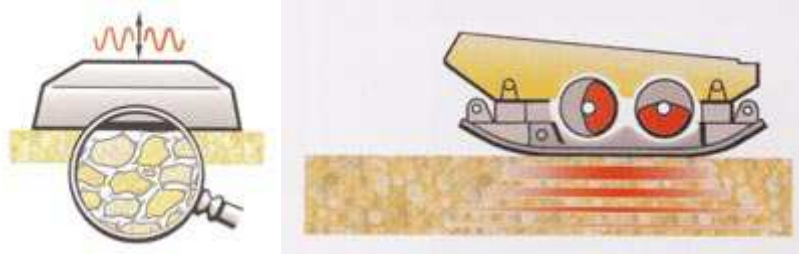
Vibrační hutnicí desky

Dynamicky ztuhlé těleso komunikace. Vibrace působí na uspořádání jednotlivých zrn kameniva tak, že pootáčením zaujmou nejmenší možný prostor, a jemné částice vystoupí do svrchní vrstvy, kde těsně vyplní zbývající mezery. Tím se stane profil vozovky dokonale ztuhnutým a její povrch stmelěným.

Hutnění je srovnatelné s technologií mechanicky zpevněného kameniva (MZK) dle ČSN 73 6126.

Metoda KIRPY je v tomto ohledu originální.

Typ	Počet desek	Rozměr desky [mm]	Pracovní šířka [mm]	Hloubka hutnění [mm]	Hmotnost [kg]	Potřebný výkon traktoru [HP]
GBV 55 H3P	3	850 x 900	2600	100 – 550	1660	100 – 120
	Pracovní tlak max. [bar]	Frekvence [Hz]	Amplituda [mm]	Odstředivá síla [kN]	Podélný sklon max. [%]	Příčný sklon max. [%]
	200	25 – 60	2,12	3 x 55	100	25

Dynamické hutnění vibračními deskami

Mechanicky zpevněné kamenivo KIRPY

Podmínky užití mechanicky zpevněného kameniva pro stavbu vozovky technologií KIRPY stanovené přiměřeně podle ČSN 72 1006 a ČSN 73 6126 společností P O P R spol. s r. o. Hradec Králové

Únosnost vozovky – modul přetvárnosti $E_{def,2}$ [MPa] (obvykle požadované hodnoty)

Modul přetvárnosti pláně*	Modul přetvárnosti konstrukčních vrstev vozovky podle dopravního zatížení				Modul přetvárnosti povrchové vrstvy vozovky
	všechny typy	tř. V**	tř. VI***	cyklo	zvláštní
min. 30	80	80	dle PD	dle PD	dle PD

* pouze u nově budovaných cest; u obnovy se do pláně nezasahuje

** průměrná denní intenzita dopravy 15 až 100 nákladních vozidel

*** průměrná denní intenzita dopravy < 15 nákladních vozidel

cyklo vyloučení automobilové dopravy

zvláštní např. komunikace zařízení stavenišť, lesní svážnice, obslužné komunikace vodních děl, příjezdy na skládky, apod.

Technologie KIRPY veškeré tyto požadavky splňuje.

Zajištění kvality, kontrolní parametry

Podíl frakce kameniva (zeminy) 0-4 mm	Podíl frakce kameniva 4-32 mm	Míra zhutnění konstrukč. vrstev vozovky (PS)	Minimální celková tloušťka konstrukčních vrstev vozovky	Minimální průměrná tloušťka vrstvy	Nerovnost povrchu vozovky	Odchylka od příčného sklonu*	Min. doba konsolidace**
%	%	%	mm	index	mm	%	den
35 – 55	45 – 65	98	200	0,9	30	+/- 0,5	14

* doporučený příčný sklon 5 %

** nepoužívat ihned po dokončení

Podmínkou trvanlivosti konstrukce je dokonalé odvodnění povrchu cesty (příčný sklon) a odvedení vod od tělesa komunikace (podle terénních podmínek příkopy, propustky, svodnicemi, aj.)

Životnost vozovky závisí na skutečném dopravním zatížení. Není-li vozovka opatřena povrchovou vrstvou (penetrace, asfaltový nátěr), je třeba udržovat její povrch občasným urovňáním a přehutněním. Takové opotřebení není vadou díla a jeho náprava není náročná ve srovnání s pořízením a opravami jiných povrchů, včetně hlediska ekologického.

POVRCH ÚČELOVÉ LESNÍ A POLNÍ CESTY	obalované kamenivo	lehká penetrace	štěrk	KIRPY
konstrukce tělesa komunikace (společně pro všechny: podloží - pláň - ochranná vrstva)	spodní podkladní vrstva- horní podkladní vrstva - ložní vrstva krytu - obrusná vrstva	podkladní vrstva krycí vrstva - zakalení - 2x nástřík emulzní vrstvou	podkladní vrstva - krycí vrstva - zakalení	podkladní vrstva - přeměna vrchní části podkladní vrstvy na krycí včetně zakalení; možnost nástříku
třída (kategorie) pozemní komunikace	silnice II. a III. třídy a místní komunikace	místní, účelové a nemo- toristické komunikace	účelové a nemotoristické komunikace	účelové a nemotoristické komunikace
třída dopravního zatížení	VI / V / IV	VI	VI	VI
průměrná denní intenzita těžkých nákladních vozidel nad 15 tun	do 15 / do 100 / do 500	do 15	do 15	do 15
dočasné / nárazově extrémní zatížení (svážení dřeva, zemědělských produktů, doprava lesnické a zem. techniky)	nevhodná	zbytečná	vhodná, zejména pro technologie KIRPY	velmi vhodná
poměrná cena výstavby nové cesty	3,5	1,5	1	0,8 – 1,2 podle ceny (suť / kamenivo)
poměrná cena rekonstrukce	2,5	1,2	1	0,5
obnova recyklací KIRPY	nemožná	možná	velmi vhodná	velmi vhodná
pomístné opravy	nebezpečí opakovaných poruch při nedodržení technologie (frézování, zahřívání,...)	lze technologií KIRPY a nástříkem	technologie KIRPY je zaručeno plynulé napojení plošně i do hloubky	spolehlivé technologií kirpy
odpady vznikající při opravách 17 05 03 zemina a kamení obsahující nebezpečné látky	z celé krycí vrstvy a části podkladní	z krycí vrstvy	není	není
vztah k přírodnímu prostředí	nevhodný	přijatelný	vhodný	vhodný
ZÁPORNÉ VLASTNOSTI	nepřiměřeně vysoké náklady na pořízení i opravy, složitá technologie, cizí prvek v krajíně	vysoké náklady na pořízení i opravy, složitější technologie oprav	časem opotřebení a úbytek povrchového zakalení, prašnost	prašnost - lze eliminovat nástříkem
VÝHODY	vhodný pro pravidelnou silniční dopravu	kompromis mezi cenou a komfortem	přijatelná cena, přirozený prvek v krajíně	nízká cena, zejména za obnovu a opravy. použitelnost materiálů nespecifikované zrnitosti, kompaktní vrstva srovnatelná s MZK, přirozený prvek v krajíně